Nigerian Meteorological Agency

2026

ÀSỌTẸ́LẸ̀ NÍPA OJÚ ỌJỌ́

1886 - 2026

IMO IJINLE OJU OJO FUN IDAGBASOKE

A publication of Nigerian Meteorological Agency

©2026

ÀSỌTẸ́LẸ̀ NÍPA OJÚ ỌJỌ́ ỌDÚN 2026 (SCP)

Àtẹ àkóónú

Àtẹ àkóónú ii
Àtẹ àwòrán iv
Àlàyé àwọn alàsẹ vi
Orí Kínní 1
Ìmọ̀ Sáyẹ́nsì fún Àsọtẹ́lẹ̀ 1
Àkóónú sáà 1
Ori Keji 4
Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 4
Àsọtẹ́lẹ̀ òjò ti yóò rọ̀ 4
Déètì ti òjò yóò bẹ̀rẹ̀ 4
Àsọtẹ́lẹ̀ déètì ìgbà tí òjò yóò dá àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀, ọdún 2026 6
Àsọtẹ́lẹ̀ nípa bí àkóko òjó yóò se gùn tó àti bí ó se kúrò ni bi o se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 7
Àsọtẹ́lẹ̀ iye òjò tí yóò rọ̀ àti bí ó sekúrò ní bí ó se máa ńri tẹ́lẹ̀ 8
Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀da tí yóò sẹlẹ̀ lákókò òjò ọdún 2026 9
Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀dá díẹ̀ 2026 11
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ọdún 2026 12
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán yíka Nigeria 2026 12
Àsọtẹ́lẹ̀ àtẹ́gún ojú oru ní Jan 2026 ní Nigeria 13
Àsọtẹ̀lẹ́ ategún ojú ọ̀san Feb 2026 14
Àsọtẹ́lẹ́ atẹ́gùn òru Feb 2026 ní Nigeria 15
Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ọ̀sán March 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se màa n rí tẹlẹ 16
Àsọtẹlẹ atẹ́gùn òru yíká Nigeria ní March 2026 17
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sàn ti yoo fẹ nínú osu 2026 April yika Nigeria 18
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní òru April 2026 19
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán May 2026 yíká Nigeria 20
Asọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn òru May yíká Nigeria 21
Orí Kẹta 32
Àtubọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 lórí àwọn ẹ̀ka ọrọ̀ ajé tó se kókó 32
Ìrìnà òfúrufú 32
Isẹ́ Ọ̀gbìn 34
Ìsàkóso ọrọ̀ omi 44
Ìgbóké-gbodò ìrìnà orí ilẹ̀ 46

Ìrinà ojú omi àti ọrọ̀ ajé inú rẹ̀ 52
Ẹ̀ka ipèsè iná ọba 55
Ìpèsè Iná láti ara omi 56
Ìpèsè iná lati ara òòrùn àti atẹ́gùn 56
Ẹ̀ka Ìbárasọrọ̀ 57
Mímú àdínkù bá ìjàm̀bá 60
Ẹ̀ka Ìlera 63
Ẹ̀Ka ilé kíkọ́ àti isẹ́ síse 67
Orí Kẹrin 70
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn oju ọ̀sán ati òru 70
Orí karùn-ún 78
Asọtẹlẹ Ojo Akoko Fun Agbegbe Ijọba Agbegbe 774 Ni Apejuwe 78
NIMET CONTACTS NATIONWIDE. 96

Àtẹ àwòrán

NỌmba 1: IRI/CPC. Asọtẹ́lẹ̀ ENSO 2
NỌmba 2: Ajọ Meteorology, afẹnuko ENSO ati asọtẹ́lẹ̀ IOD 2
NỌmba 3: Asọtẹ́lẹ̀ deeti igba ti òjò bẹ̀rẹ̀ ati bi o se kúrò ni bi o se máa ń ri tẹlẹ̀ yíká ilẹ̀ Nigeria 4
NỌmba 4: Àsọtẹ́lẹ̀ ìgbà tí ọ̀gbìn yóò dáwọ́ dúró àti bí ó se máa kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ọdún 2026 6
NỌmba 5: Àsọtẹ́lẹ bí sáa ọ̀gbìn yóò se gùn tó àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀. 7
NỌmba 6: Àsọtẹ́lẹ́ iye òjò tí yóò rọ̀ àti bí ó se kurò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 8
NỌmba 7: Àsọtẹ́lẹ àwọn agbègbè tí ọ̀da yóo tí wáyé ní Mar-May(a) àti June-Aug 2026 (b) 9
NỌmba 8: Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀dá díẹ̀ 2026 11
NỌmba 9: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn Jan 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 12
NỌmba 10: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹgùn oru Jan 2026 àti ó se kúro ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 13
NỌmba 11: Àsọtẹ́lẹ atẹ́gùn ojú ọ̀sán Feb àti bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 14
NỌmba 12: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gún tí yóò fẹ́ ní òru Feb 2026 ati bí ó se kúrò ní bí ó se maa ń rí tẹ́lẹ̀ 15
NỌmba 13:Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán March 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀. 16
NỌmba 14: Àsọtẹ́lẹ́ atẹ́gùn òru March 2026 àti bí o se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 17
NỌmba 15: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sàn April àti bí o se maa n rí tẹ́lẹ̀ 18
NỌmba 16: Àsọtẹ́lẹ̀ òru April 2026 àti bí ó se kúrò máa ń rí tẹ́lẹ̀ 19
NỌmba 17: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán May, 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 20
NỌmba 18: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn òru May 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ 21
NỌmba 19: Ẹ̀fọn Anopheles 22
NỌmba 20: Agbègbè tí àrùn yínrún-yínrùn wà ní Africa 23
NỌmba 21: Àkíyesí àìsàn ibá January 2026 24
NỌmba 22: Àkíyèsí àìsàn ibà fún Feb. 2026 25
NỌmba 23: Àkíyèsí àìsàn ibà March 2026 26
NỌmba 24: Àkíyèsí àìsàn ibà fún April 2026 26
NỌmba 25: Àkíyèsí àìsàn ibà fún May 2026. 27
NỌmba 26: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn Jan 2026 28
NỌmba 27: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún Feb 2026 28
NỌmba 28: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún osù March 2026 29
NỌmba 29: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún April 2026 30
NỌmba 30: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún May 2026 30
NỌmba 31: Pápákọ̀ òfúrufú Nnamdi Azikwe 32
NỌmba 32: Oko àgbado 35
NỌmba 33: Ibùdó ọ̀sín adìyẹ 37
NỌmba 34: Agbo màálù 39
NỌmba 35: Ọ̀sìn Ehoro 41
NỌmba 36: Odò Ẹja 42
NỌmba 37: Afárá oyin 43
NỌmba 38: Omi Ẹ̀rọ 44
NỌmba 39: Ìgbòkè-gbodò ọkọ̀ ní Abuja 46
NỌmba 40: Ìrìnà ojú irin Abuja 50
NỌmba 41: Ọkọ̀ ojú omi Ferry Ìpínlẹ̀ Eko 52
NỌmba 42: Epo rọ̀bì wíwà ní Nigeria 53
NỌmba 43: Ọjà àwọn nǹkan inú omi 54
NỌmba 44: Ibùdó ìgbafẹ́ eti òkun ni Eko 55
NỌmba 45: Ibùdó ìpèsè iná àti pínpín 55
NỌmba 46: Irinsẹ́ àtagbà fún ìbánisọrọ̀ 57
NỌmba 47: Omíyalé tó sẹlẹ̀ ní Mokwa 60
NỌmba 48: Omiyale Mokwa 60
NỌmba 49: Ìlanilọ́yẹ̀ nípa ìlera 66
NỌmba 50: Ibùdó ilé tí wọ́n ńkọ́ lọ́wọ́ 67

Ọ̀rọ̀ Àkọ́sọ

Ní gbogbo àgbáyé, àkọsílẹ̀ tó mọ́yán lori nipa ojú ọjọ́ ni irinsẹ́ kan pàtàkì ti ìjọba ń lò fun ìmùdúró sinsin ìdàgbàsókè ìgbáyé-gbádùn ọrọ ajé. Bí a bá ń sọ̀rọ̀ ìpèníjà tí àyípadà ojú ọjọ́ ń mú bá àwùjọ, kĩ se in yàrá ìkàwé nìkan ló yẹ kí isẹ́ ìwádĩ mọ, ó yẹ kí ìjọba se àwọn ìgbésẹ̀, èyí tí yóò se atọ́nà fún ìdókòwò, síse àtìlẹyìn fún mímú àdínkù bá ìjàm̀bá nínú lílọ ati bíbọ̀ wa ní ojoojúmọ́, ní àwọn ilé isẹ́ gbogbo àti gbogbo ẹ̀ka ọrọ́ ajé pátápátá. Ẹ̀yí ni kókó ajolórí àgbédání àjọ tó ń sọ àsọtẹ́lẹ̀ nípa ojú ọjọ́ láti ìgbà pípẹ́ sẹ̀yín tí èyí kò sì yípadà fún ojú ọjọ́ ọdún 2026.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ kó ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn nǹkan sínú nípa síse àmúlò ọgbọ́n ìmọ̀ ojú ọ̀run àti ìmọ̀ sáyẹ́nsì ojú ọjọ́ pẹ̀lú ìlànà àgbáyé àti àwọn onímọ̀ lábẹ́lẹ́. Síse àmúlò El-Nino Southern Oscillation(ENSO) àti Indian Ocean Dipole(IOD) fún àkóónú àwọn ǹǹkan tó ń mú àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ wà. Fún ti sáà ọdún 2026, àwọn àkóónú ojú ọjọ́ yálà fún ti ẹkùn tàbí àgbáyé lápapọ̀ fihàn wípé ENSO yóò wà ní ìwọ̀n-tun-wọ̀n-sì, èyí tí yóò ní ipa lórí ìgbà tí òjò yóò bẹ̀rẹ̀, iye òjò tí yóò rọ̀ àti àwọn àbùdá ìgbà tí òjò yóò parí, bí atẹ́gùn yóò se lágbára tó àti àwọn nǹkan tó seése kó sẹlẹ̀ yíká orílẹ̀èdè yĩ.

Ju bí sáà ojú ọjọ́ se máń rí, àsọtẹ́lẹ̀ nípa ojú ọjọ́ fún ọdún 2026 sáláyé ní ẹ̀kúnrẹ́rẹ́ àkókò ti òjò yóò bẹ̀rẹ̀ àti ìgbà tí yóò dá, bí àkókò ọ̀gbìn yóò se gùn tó, bí òjò yóò se pín ara rẹ̀, ìgbà ọ̀dá àti bí atẹ́gùn yóò se rí káàkiri ní Nigeria. Àwọn wọ̀nyĩ se pàtàkì fún isẹ́ ọ̀gbìn, ìpèsè oúnjẹ ìrìnà òfúrufú, ìmójútó ọ̀rọ̀ omi àti ọ̀rọ̀ ajé inú rẹ̀, ilé kìkọ́ àti òpópónà síse, mímú àdínkù bá ìjàm̀bá, síse ètò iná ọba, ìlera àti bẹ́ẹ̀ bẹ́ẹ̀ lọ.

Ó se pàtàkì ìtẹnumọ́ ìgbàtí sáà yóò bẹ̀rẹ̀, bí òjò yóò se rí àti ọ̀sẹ̀ tí ó seése kó sílẹ̀ nígbà tí wọ́n bá rò wípé òjò yóò bẹ̀rẹ̀, tó jẹ́ wí pé bí a kò bá ní ìmọ̀ kíkún nípa èyí, yóò seése kí ó mú àdánù ńlá bá àwọn àgbẹ̀ àti àwọn míràn tó jẹ́ wípé ojú ọjọ́ ni wọ́n ń se àmúlò rẹ̀. Ẹ̀ka ìrìnà òfúrufú jẹ́ ọ̀kan nínú àwọn tó ń se àmúlò ojú ọjọ́, nípa ìdí èyí àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 se pàtàkì fún àlàkalẹ̀, bí bàálù yóò se gbéra, ìsọwọ́-sisẹ́ pápákọ̀ òfúrufú àti ìsàkóso àwọn pápákọ̀ òfúrufú àwọn pápákọ̀ òfúrufù yíká orílẹ̀èdè yĩ. Ìwé yĩ wà ní ìbámu pẹ̀lú àgbédání ìjọba àpapọ̀ nípa ojú ọjọ́, ìpèsè oúnjẹ, mímú àdínkù bá ìjàm̀bá àti jí-jẹ́kí ìdàgbàsókè bá ìgbayé-gbádùn àwọn aráàlú.

Bí nǹkan se rí l'ágbáyé nípa ọ̀rọ̀ àyíká àti ìpènìjà òsèlú, isẹ́ àwọn onímọ̀ sáyẹ́nsì se pàtàkì, ìdí nìyí tí àjọ tó ń rísí ojú ọjọ́ (NiMet) tí ń sán ọ̀nà láti ọdun-mọ́dún sẹ́yìn láti ri wípé kò sí àjálù kankan, kí wọ́n wà ní ìmúrasílẹ̀ láti leè dáàbòbò ẹ̀mín àti dúkìá.

Ní ìparí, àwọn kókó àsọtẹ́lẹ̀, kĩ se nípa bí ó se bamu tó, sùgbọ́n bí ìgbésẹ̀ rẹ̀ yóò se mú kóríyá wà, èyí tí yóò jẹ́ àtẹ̀gùn fún àseyọ́rí ìlanilọ́yẹ̀ nípa sáà, ìtanijí àti sísọ ìròyìn àti ìmọ̀ràn nípa ojú ọjọ́. Àwọn nnkan wọ̀nyĩ ní àsọtẹ́lẹ̀ se àgbékalẹ̀ rẹ̀ láti se àtílẹyìn fun àarẹ láti leè kojú àyípadà ojú ọjọ́ àti àwọn ọ̀kan-ò-jọ̀kan ǹǹkan tuntun yíká orílẹ̀èdè yĩ.

Mo ní ìgbàgbọ́ wípé ìwé àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 yóò leè jẹ́ àlàkalẹ̀ àá-tẹ̀lé, níbi tí ó ti sàlàyé ní ẹ̀kúnrẹ́rẹ́ fún gbogbo àwọn tọ́rọ̀kàn, tí wọn yóò sì leè se àmúlò rẹ̀ fún ìlọsíwájú ètò ìgbáyé-gbádùn orílẹ̀èdè Nigeria.

Festus Keyamo, SAN, CON, FCIArb (UK)
Minisítà Ìrìnàjò Òfurufú àti Ìdàgbàsókè Ìṣẹ́ Òfurufú Ọ̀run
(Minisítà tó ń ṣàbójútó ọ̀ràn ojú-ọjọ́ orílẹ̀-èdè)
February 2026 Meteorology in Nigeria)
February 2026

Àlàyé àwọn alàṣẹ

Àjọ tó ń rísí ojú ọjọ́ ní orílẹ̀èdè Nigeria (NiMet) máa ń se àgbékalẹ̀
àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ní ọdọọdún láti se ojúse rẹ̀ fún àwọn ọmọ ilẹ̀ yìí àti
ìjọba láti leè mọ kín ni àwọn àkọ̀ọ̀nù tó wà nínú ojú ọjọ́, èyí tí kò yọ bí ojó yoó se rọ̀ àti bí àtẹ̀gùn yóò serí. Àjọ NiMet ń se àmúlò irinsẹ́
ìgbàlódé fún àsọtẹ́lẹ̀, síse ìgbàlódé sáyẹ́nsì àkọ́kò yìí láti leè sọ àsọtẹ́lẹ̀ wọn.

Àwọn ìròyìn tó wà nínú ìwé àsọtẹ́lẹ̀ yìí se pàtàkì láti fi se àlàkalẹ̀ ìlànà àti ìgbésẹ̀ láti gbé fún àwọn tó ń lòó, ìyẹn àwọn tọ́rọ́kàn yálà ní ẹ̀ka ìjọba tàbí aládáni, ìrìnà òfúrufú tí ń se àmúlò àsọtẹ́lẹ̀ yìí láti fi se àlàkalẹ̀ wọn àti ìsàkóso ààbò ní àwọn pápákọ̀ òfúrufù, ó jẹ́kí àwọn àgbẹ̀ leè mọ̀ bí wọ́n yóò seése ètò ọ̀gbìn wọn tí wọ́n kò ní fi ní pàdánù rárá nígbà tí wọ́n bá ti mọ ìsọwọ́-se-òjò. Bákan náà àsọtẹ́lẹ̀ oju ọjọ́ yóò leè sáláyè bíi sáà kan yóò se rí àti ìsọwọ́-serẹ̀ yóò se rí ní gbogbo sáà kan.

Síwáju si, sísẹ papọ̀ pẹ̀lú gbogbo àwọn tọ́rọ̀kàn bẹ̀rẹ̀ láti ọ̀dọ̀ àwọn tó ń se àmúlò ojú ọjọ́ bíi ẹ̀ka ọ̀gbìn, ìrìn àjò òfúrufú, ilé kíkọ́, ìpèsè omi, ìlera, káràkátà, nǹkan ọ̀sìn, àti ìgbafẹ̀ ní wọ́n nílò àsọtẹ́lẹ̀ yìí láti leè tọ́ wọn sọ́nà fún isẹ wọn Àwọn àsọtẹ́lẹ̀ wọ̀nyìí ní ẹ̀ka máa ń se àlàye nnkan to seése ki o sẹlẹ̀ ni ẹkailera, sise atilẹyin ati imọran ní ẹ̀ka ìrìnà òfúrufù, tí á sì ń rí wípé gbogbo ẹ̀ka tọ́rọ̀kàn ní ìmọ̀ràn wà dé ọ̀dọ̀ wọn fún isẹ́ síse.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 ní ò dá lórí àìkò lágbára La Nina àti bí kò se sí nǹkankan láti ọ̀dọ̀ El Nino Southern Oscillation ìgbà tí ó seése kí òjò tètè bẹ̀rẹ̀ saájú àkókò òjò lọ títí di ìgbà tí yóò dá ju bí ò se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ, pẹ̀lú bí ó se seése kí òjò pọ̀ àti bí sáà kan yóò sé gun tò, irú atẹ́gùn tí yóò fẹ́ ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ló ní àwọn apá ibìkan ní orílẹ̀èdè yìí, Nǹkan tí a ń sọ ni wípé ìgbà tí sáà òjò yóò bẹ̀rẹ̀, ati ìgbà tí ó seése kó parí. Bí sáà kan yóò se gùn tó ni ó ń se àpèjúwè láàrín ìgbà tí yóò bẹ̀rẹ̀ àti ìgbà tí yóò parí.

Àwọn nǹkan tí yóò sẹlẹ̀ sáájú

Ní àwọn àkọ́kọ́ ní ìbẹ̀rẹ̀ ọdún 2026, ó seése kí àwọn òjò kan rọ̀ kó ó to di wípé sáà òjò bẹ̀rẹ̀. Irú àwọn òjò báyìí ló jẹ wípé àwọn àbùdá kan ló fàá bíi Madden-Jullian Oscillation (MJO)àti Mid-Latitude Wave(MLW). Bí ìdàrúdàpọ̀ bá wà ní ojú sànmọ́,ìyẹn Madden-Julllian Oscillation(MJO) leè fàá kí òjò rọ̀ nígbà tí sége-sège Mid-Latitude Wave(MLW) ìyẹn bíi gbogbo nǹkan kò bá fara rọ ní (MLW), ó seése kí ó nípa lórí ojú ọjọ́, tí òjò yóò sí rọ́ ní irú àkókò yìí. Bí èyí bá wá sẹ́lẹ̀, ò seése kí àwọn agbègbè kan ní apá gúúsù orílẹ̀èdè Nigeria rí òjò nínú osù kínní ọdún àti ìkejì, tí ó seése kí omíyalé àti kí omi pọ̀ si ní àwọn ibi tí ilẹ̀ kò ti ga daradara. Ó dára kí atètè se ìkìlọ̀ fún irú agbègbè yìí kí wọ́n leè máa ní ìmúrasìlẹ́ nígbà tí àkókò yìí bá dé.

Àkókò tí òjò yóò bẹ̀rẹ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026 fihàn wípéòjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ju ìgbà ti ó máa ń bẹ̀rẹ̀ lo ní orílẹ̀èdè yìí, ó seése kíòjò tètè bẹ̀rẹ̀ níàwọn ìpínlẹ̀ bíi Bayelsa, Rivers, Benue, àti Kogi, bẹ́ẹ̀ ní yóò tètè bẹ̀rẹ̀ níàwọn àpá ibì kan ní Kebbi, Niger, Jigawa, Katsina, Kano, Adamawa, Taraba, Ọ̀yọ́ àti ìpínlẹ̀ Nasarawa, nígbà tí sáàòjò yóò bẹ́rẹ̀ níàkókò tó máa ń bẹ̀rẹ̀ níàwọn ìpínlẹ̀ tó kùàyàáfi wípéòjò kò ní tètè bẹ̀rẹ̀ nííìpínlẹ̀ Bornu gẹ́gẹ́ bíàsọtẹ́lẹ̀ se fihàn.

Àkókò tí òjò yóò dá

Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé ní ìgbà tí òjò máa ń dà ní yóò sẹlẹ̀ gẹ́gẹ́ bí ó se máa ri nínú sáà òjò ọdún 2026,

, sùgbọ́n òjò kò ní tètè dá wọ́ dúró níàwọn apá ibìkan ní Lagos, Ogun, Anambra, Enugu, Cross Rivers, Benue, Nasarawa àti Kaduna, Bẹ́ẹ̀ni òjò yóò tètè dà níàwọn apá ibìkan ní Ogun, Osun, Ondo, Imo, Rivers, Akwa Ibom,Kogi ati Niger.

Bí sáà òjò yóò se gùn tó

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 fihàn wípé òjò yóò dá ní àkókò tó máa ń dá ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ agbègbè ní Nigeria, sùgbọ́n ó seése kó tètè dá ní apá ibì kan ní Bornu,Yobe, àti ìpínlẹ̀ Niger. Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé sáà àkókò yóò gùn kọjá ju bí ó se máa ń rí tẹlẹ̀ lọ ní Lagos, Benue, Enugu, apá ibìkan ní Ebonyi, Ogun, Ọyọ, Nasarawa, Anambra, Kwara, Kebbi, Kaduna, Gombe, àti ìpínlẹ̀ Taraba. Bẹ́ẹ̀ni ìgbai tí òjò yóò da yàtọ̀ lati ibikan si ekeji, ó seése kó se ìdènà fún àlàkàlẹ̀ ètò ọ̀gbìn àti omi ní àwọn agbègbè tí a kòdárúkọ yìí.

Iye òjò tí yóò rọ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọ̀dùn 2026 fihàn wípé òjò tí yóò rọ̀ yóò kéré jù bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ́ nì àwọn apá ibì kan ní Katsina, Zamafara, Kwara, Ọyọ, àti ìpínlẹ̀ Ogun. Sùgbọ́n àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé yóò pọ̀jù bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní apá ibì kan ní Bornu, Sokoto, Kebbi, Kaduna, Enugu, Cross Rivers, Abia, Ebonyi àti ìpínlẹ̀ Akwa Ibom àti olú ìlú orílẹ̀èdè yìí, ìyẹn Abuja. Àwọn agbègbè tó kù yóò ri iye ìwọ̀n òjò tí máa ń rọ̀ lọ́dọ̀ wọn.

Atẹ́gùn

Ìrètí wà wípé ó seése kí atẹ́gùn tí yóò máa fẹ̀ nínú àsọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026,pọ̀jù bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ, bẹ́ẹ̀ni àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé atẹ́gùn tí yóò máà fẹ́ ní ọ̀sán àti òru yóò gbóná ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ agbègbè ní Nigeria pàápàà nínú osù kínní, ìkejì, ìkẹ́rin,àti ìkarùn-ún 2026.

Ọ̀dá díẹ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wipé ọ̀dá to lágbára yóò wà láàrín osù kẹta si ìkarùn-ún (March – May 2026) èyítí kò ní ju ọ̀jọ̀ mẹ́ẹ̀dógún lọ (15days) lẹ́yìn tí òjò bá ti bẹ̀rẹ̀ ní ìpínlẹ̀ Ọ̀yọ àti Ọ̀gùn. Ó seése kí ọ̀dá diẹ fun ọjọ́ mẹ́ẹ̀dógùn ni àwọn ìpínlẹ̀ to wa ni ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù bíi, Ekiti, Kogi, Ọsun, Ondo, Ogun, Edo, Ebonyi, Abia, Cross Rivers, Delta àti ẹkùn ààrin gbùngbùn ilẹ̀ yìí bíi Kogi àti ìpínlẹ̀ Kwara.

Nínú osù kẹfà sí ìkẹjọ (June – August), ó seése kí ọ̀dá wà èyí tí yóò to ọjọ́ mọ́kànlélógún (21days) ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní Ẹkùn ààrin gbùngbùn, àti àwọn èyí tí ó wà ní ẹkùn àríwá. Irú ọ̀dá gígùn bẹ́ẹ̀, yóò ní ipa lórí nǹkan ọ̀gbín tí ó seése kí ó mú àkùdé bá isẹ́ ọ̀gbìn ní irú àkókò yìí àti ìgbé ayé ẹ̀dá pàápàá.

Sáà Ìwọ̀nba ẹ̀ẹ̀rùn

Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé sáà ìwọ̀nba ẹ̀ẹ̀rùn yóò wáyé láàrín ọjọ́ kẹrìndínlọ́gbọ̀n sí ọjọ́ ọgbọ̀njọ́ osù keje (26th-30th July)
A fẹ́ kí ó di mímọ̀ wípé irú ẹ̀ẹ̀rùn yìí yóò ti máa fojù hàn láàrin osù keje ọdún, ó seése kí irú ẹ̀ẹ̀rùn yìí ó lágbára ní agbègbè; Lagos, Ogun, Ekiti,àti apá ibi kàn ní ìpínlẹ̀ Ọ̀yọ́. Bákan náà sáà ẹ̀ẹ̀rùn yìí yóò gbà tó ọjọ́ métadínlọ́gbọ̀n (27days) ní Ọndo, apá ibi kàn ní Kwara àti ìpínlẹ̀ Edo, ó seése kí ọwọ́jà rẹ̀ máse le púpọ̀.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ fún Ọdún 2026 yẹ kó jẹ́ ìgbésè akin, áti ti-tètè kìlọ̀ fún àwọn ọmọ Nigeria, ní ìbámu pẹ̀lú ìkílọ̀ àjọ àgbáyé láti tètè máa se ìkìlọ̀ fún àwọn ènìyàn kí wọn leè wà ní ìmúrasílẹ̀ àti ní ìbámu pẹ̀lú kókó àgbédání mẹ́jọ tí ààrẹ Bọla Ahmed Tinubu GCFR ń pariwo rẹ̀.

Ọ̀jọ̀gbọ́n Charles Anosike,
Ọ̀gá àgbà / Olùdarí
Àjọ NiMet
Osù kejì 2026

Orí **Kínní**

Ìmọ̀ Sáyẹ́ǹsì fún Àsọtẹ́lẹ̀

Àkóónú sáà
El Niño-Southern Oscillation (ENSO) Synopsis

Atẹ́gùn ojú ọ̀run wà ní Nino 3.4 ní ẹkùn (50N sí 50S, 1700w si 1200w) ní agbègbè ààrin gbùngbùn òkun Pacific tó se àfihàn EL Nino-southernOscillation (ENSO). ENSO jẹ́ atẹ́gùn tó lágbára púpọ̀, tí ó ní ipa lórí sáà ojú ọjọ́ àgbáyé àti wípé òun gan ni ọ̀pá kùtẹ̀lẹ̀ tí wọ́n fí ń mọ bí ojú ọjọ́ yóò se rí ní ọdún kan àti sisé àmúlò rẹ̀ fún ọgbọ́n àsọtẹ́lẹ̀. Wọ́n tì fí dímúlẹ́ wípé ó ní àjọsepọ̀ pẹ̀lú bi ojú ọjọ́ sé ń rí káàkiri àgbáyé, èyí tí kò yọ ìwọ̀ oòrùn Àfrica àti ilẹ̀ Nigeria sẹ́yìn. Láti ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọdún sẹ́yìn ní àjọ NiMet ti ń se àmúlo ENSO fún àsọtẹ́lẹ̀ rẹ̀, bẹ́ẹ̀ni wọn kò ní dáwọ́ dúró nítorí ó máa ń se ìrànlọ́wọ́ lọ́pọ̀-lọpọ̀ fún àsọtẹ́lẹ̀ ọlọ́jọ́ pípẹ́ bẹ́ẹ̀ sí ní ò jẹ́ àwọn abùdá ti wọn fi ń se àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdọọdún. Ibùdo ENSO àgbáyé tí sọ àsọtẹ́lẹ̀ wípé La Nina kò ní lágbára nínú osù kínní, àti wípé ENSO yóò gbalè-gbako ní osù mẹ́fà sí mẹ́jọ̀ àkọ́kọ́ ọdún 2026.

Àkọsílẹ̀ àti àwọn orísírísì àkóońu ti ENSO seése kó gbé jáde wáyé láti inú Institute of research for climate and society(IRI)/CPC,USA àti àjọ the Bureau of Meteorology(BOM), Australia, tí gbogbo wọn sì gbà wípé ENSO yóò ní ipa ní ọdun 2026. Látàrí èyí gbogbo àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ yóò dá lórí Enso ìwádìí fihàn wípé ìdá méjìlélaadọta(520%) La Nina laarin ìparí ọdún 2025 àti ìbẹ̀rẹ̀ ọdún 2026, ìyẹn December- January-February(DJF) (NỌmba 1). Bí sáà se ń tẹ̀síwájú sí nínú osù January – February - March(JFM) ó seése kí ó wa ní ìdá méjìlélọ́gọ́ta(62%) Lẹ́yìn èyí ó seése kí sáà ga si ní ìwọ̀n ìdá ọgọ́rin(80%) nígbà tí yóò bá fi di inú osù March- April - May(MAM) nígbà tí yóò bá fi di osù July-August- September (JAS) yóò ti dínkù sí ìdá mọ́kàndínláàdọ́ta(49%),Nǹkan ti èyí ń sọ wípé ENSO yóò máa wà, tí gbogbo nǹkan yóò sì wà nííwọ̀n-tún-wọnsi si, tí ó si tayọ ju bí ó se máa ń wà lọ lákókó sáà ojó tí yóò rọ̀ ní 2026. Nígbà tí yóò ba fi di ìparí ọdún 2026 yóò ti kúrò ní bí ò se ń wà lọ sí EL-Nino ti (gbogbo nǹkan yóò gbóǹà) yóò sì bẹ̀rẹ̀ sí nì ga si.

Àsọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026 wípé Indian Oscean Dipole(IOD) yóò wà ní ìbámu pẹ̀lú àsọtẹ́lẹ̀ ENSO àti iye òjò tó seése kó rọ̀ ní ọdún kan (NỌmba 2) Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 ní àjọ NiMet yóò máa sàkíyèsí dáradára láti leè máa fún àwọn aráàlú ní ìròyìn ibi tí nǹkan dé dúró, bii sáà bá ti ńlọ síwájú.

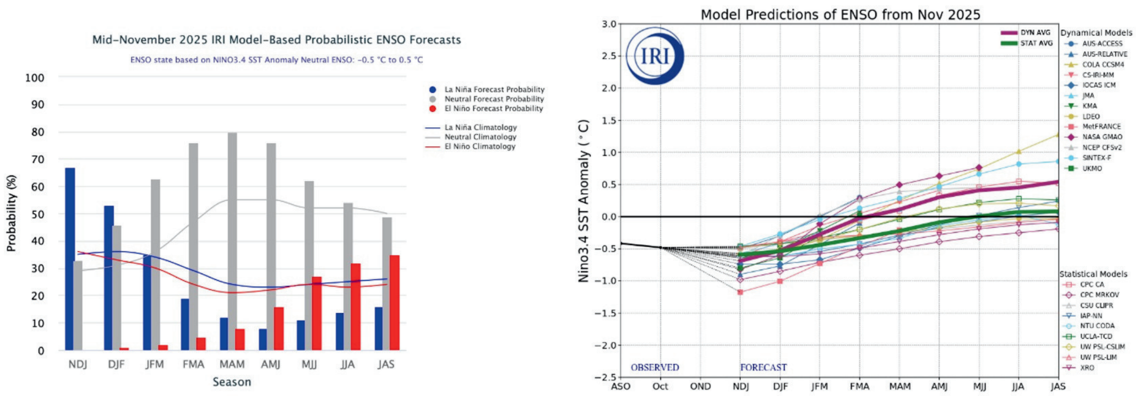

NỌmba 1: IRI/CPC. Asọtẹ́lẹ̀ ENSO

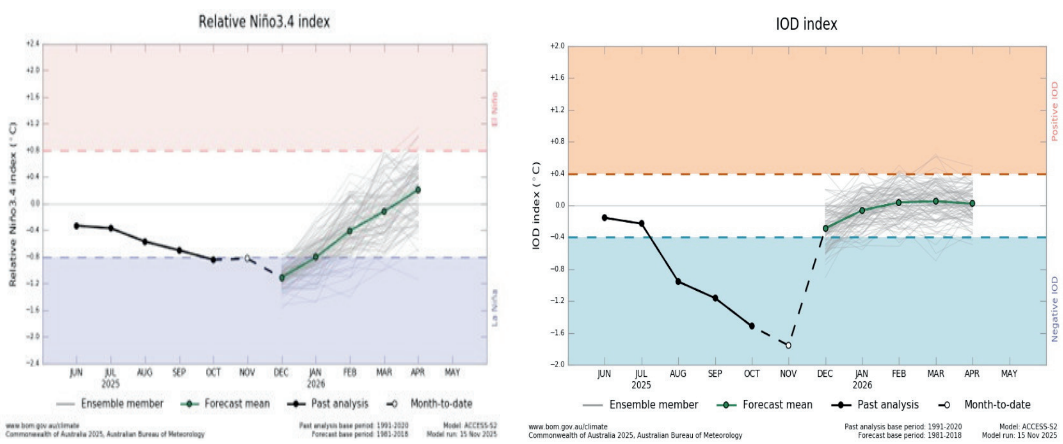

NỌmba 2: Ajọ Meteorology, afẹnuko ENSO ati asọtẹ́lẹ̀ IOD

Àwọn ìsẹ̀lẹ̀ sáájú sáà àkókò òjò

Àkókò sáà òjò ní orílẹ̀èdè sáábà máa ń fi orí sọ atẹ́gùn tí wọ́n ń pè ní Monsoon ní apá gúúsù ìwọ̀ oòrùn èyí ni ó máa ń jẹ́kí ó jó tété rọ̀.

Òjò tó ń rọ̀ yìí leè pọ̀ àti kí ó si gùn ní ọjọ́, èyí tí ó leè jẹ́kí àwọn àgbẹ̀ tété máa lọ se isẹ́ ọ̀gbìn. Sùgbọ́n bìi nǹkan se n lọ yóò jẹki òjò to n rọ̀ dáwọ́ duro eyi yoo si fa ki gbogbo nnka tí wọ́n gbìn jọ́ná pátápátá Ó se pàtàkì kí àwọn àgbẹ̀ sàkíyèsí irú àkókò yìí kí wọ́n máa bà pádànú.

Bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ni yóò wáyé ní sáà ọdún 2026, tí ọ̀wàrà òjò yóò si bẹ̀rẹ̀, kí ó tó di wípé àkókò òjò wọlé de. Ọpọ̀lọ̀pọ̀ àwọn àkóónú ojú òrun léè se okùnfà kí irú òjò báyìí bẹ̀rẹ̀ kí ó tó di wípé àkókò òjò gan-an wọlé dé. Àwọn nǹkan méjì tó seése kó se okùnfà èyí ní (i) the Madden Julian Oscillation (MJO) ati (ii) the Mid-latitude wave(MLW).

1. The Madden-Julian Oscillation (MJO): Ojú sànmọ́ ní Madden-Julian Oscillation(MJO) yìí sáábà máa ń sẹlẹ̀ gẹ́gẹ́ bí ojú ọjọ́ àti sáa se máa ń rí (MJO) níó máa ń fa atẹ́gùn àgbáyé se máa rí. Ìwádìí fihàn wípé orísìrísìí MJO a máa ga si ní àwọn àkókò kan látàrí bí atẹ́gùn se ń rí. Níọdún 2026 MJO máa mú ọ̀pọ̀lopọ̀ orísìrísí nǹkan dáni eyi ti o leè fa kíòjò tètè bẹ̀rẹ̀ sáájú àkókò rẹ̀. Nǹkan tí a n sàlàyé ń wipe orisirisi isọwọ-se MJO lee bi awọn nnkan miran eyi ti o lee se okunfa ki ojo tete bẹrẹ, bi o tilẹ jẹ wípé sáà àkókò òjò kò tíì wọlé.

The Mid-Latitude Wave (MLW): Atẹ́gùn yìí jẹ́ ara àfikùn atẹ́gùn Rossby tó máa ń fẹ́ kákìri, tó jẹ́ wípé orísìrísí ibi ló ti wá, Ní àwọn ibi tí ó bá gbóná, bìi atẹ́gùn yìí bá ti de ibẹ̀, yóò mú àdínkù bá gbígbóná tí yóò sì dabarú irú ìhun atẹ́gùn Rossby yìí, eléyìí kò ní leè jẹ́kí ènìyàn mọ irú sáà tó wà ní ìta ní irú àkókò náà, nítorí yóò máa se sége-sège. Nígbà tí atẹ́gùn MLW bá ń fẹ́ wá sí asálẹ̀ títí dé apá àríwá ilẹ̀ Africa, ó seése kí àfikún tutu bá gbogbo nǹkan ní irúàkókò yìí. Bí MLW yii bá ti ńlọ sí apá gúúsù, yóò máa jẹ́kí nǹkan gbóná, yóò sì máa sàkóbá fún òjò tó yẹ kó rọ̀ ní àkókò náà, bìi èyí tí ń sẹlẹ̀ òjò yóò máa rọ̀ nígbà tí àkókò sáà òjó kò tíì bẹ̀rẹ̀ rárá.

Ori Kejì

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ nípa sáà ọdún 2026 ni ó dá lórí La-Nina ní àwọn àkóónú El- Nino Southern Oscillation àti àsọtẹ́lẹ̀ wípé òjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ju bi ó se máa ń rí lọ, bẹ́ẹ̀ni yóò mú tún pẹ́ kí ó tó dáwọ́ dúró ju bi ó se máa ń rí lọ, àti wípé òjò yóò rọ̀ púpọ̀ ju bí ó se máa ń rí lọ, bẹ́ẹ̀ni yóò rọ̀ púpọ̀ju ti àtẹ̀yìnwá lọ Sáà àkókò yóò se gùn ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ. Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ yóò táyọ̀ bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní àwọn apá ibì kan ní orílẹ̀èdè yìí. Nǹkan tí a ń sọ ni wípé òjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ju ti tẹ́lẹ lọ nígbà tí kò ní parí ní bí ó se má n rí tẹ̀lẹ́.

Àsọtẹ́lẹ̀ òjò ti yóò rọ̀
Déètì ti òjò yóò bẹ̀rẹ̀

Nǹkan ti èyí tumọ̀ si ni wipe nígbà ti ọwọ́ òjò bá ti leè de ibi ti gbòǹgbò awọn nnkan ọgbin wa ni ìdá aadọta ninu ilẹ̀ jẹ́ ìwọ̀n ti a gba wipe òjò ti bẹ̀rẹ̀ niyẹn..

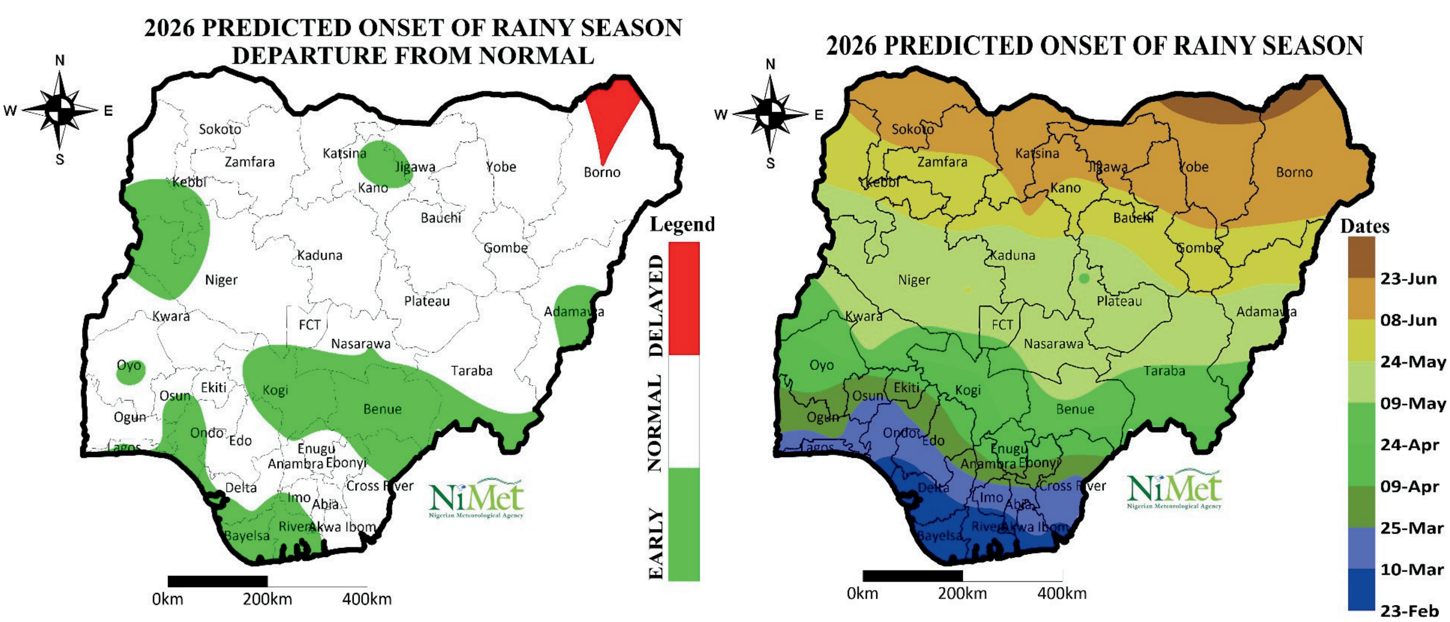

NỌmba 3: Asọtẹ́lẹ̀ deeti igba ti òjò bẹ̀rẹ̀ ati bi o se kúrò ni bi o se máa ń ri tẹlẹ̀ yíká ilẹ̀ Nigeria

Asọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026 NỌmba 3(a) fihan wipe òjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní àwọn agbègbe bíi Bayelsa, Rivers, Benue, àti Kogi àti àwọn apá ibì kan ní Kebbi, Niger, Jigawa, Katsina, Kano, Adamwa, Taraba, Ọyọ àti Nasarawa, Nígbà tí òjò yóò bẹ̀rẹ̀ ní àwọn àkóko tó yẹ kó bẹ̀rẹ̀ ní àwọn apá ibì tó kù ní orílẹ̀èdè àyaafi ìpínlẹ Bornu tí àsọtẹ́lẹ sọ wípé òjò yóò pe kó tó bẹ̀rẹ̀.

Déètì ìgbà tí ọ̀jọ̀ yóò bẹ̀rẹ̀ ní ọjọ́ kẹtàlélógún osù kejì, ọdún 2026 (23rd Feb, 2026) ní Bayelsa. Fún àwọn ipínlẹ tó wà ní ààrin gbùngbuǹ, irètí wà wípéòjò yóò bẹ̀rẹ ní ọjọ́ kọkànlélógún osù kẹrin ọdún 2026(21st April, 2026) sí ọjọ kẹ̀ẹ̀dógún, osù karùn-uń(15th May, 2026) nígbà tíàsọtẹ́lẹ so wípé òjò yóò bẹ̀rẹ ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ apá àríwá ní ààrín ọjọ́ kejìdínlógún àti ọjọ kẹtàlélógún osù kẹ́fà, 2026(18th-23rd June, 2026). Àwọn agbègbè wọ̀nyí ni a se àfihàn rẹ̀ nínu NỌmba 3(b).

Bí àdúgbo àti sáà kan bá se rí máa ń ní ipa lórí àkókò ti òjò yóò bẹ̀rẹ ní orílẹ̀èdè kan. Ní àwọn ìpínlẹ tó wà ní ẹsẹ̀ odò bíi Bayelsa, Rivers àti Delta to sun mọ etí òkun yóò tètè rí òjò ju àwọn ìpínlẹ̀ míràn lọ, sùgbọn àwọn ìpínlẹ̀ bíi, Sokoto, Bornu, Katsina Zamfara àti Yobe tó jìnà sí etí òkun kò ní tété rí òjò, nítorí atẹ́gùn tí yòó máa fẹ̀ yóò gbóná, èyí yóò si se ìdènà fún títètè bẹ̀rẹ̀ òjò.

Ó se pàtàkì láti jẹ́kí e mọ̀ wípé atẹ́gùn líle àti èyítí yóò máa kò ìdọ̀tí ní àwọn apá ibi tí ó jìnà ní àríwá jẹ́ atọ́nà wípé òjò tí ń wọlé ní èyí jẹ̀. Á ń rọ àwọn aráàlú láti tètè wà ní ìmúrasílẹ̀ fún irú atẹ́gùn yìí.

Àsọ́tẹ́lẹ̀ déètì ìgbà tí òjò yóò dá àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀,

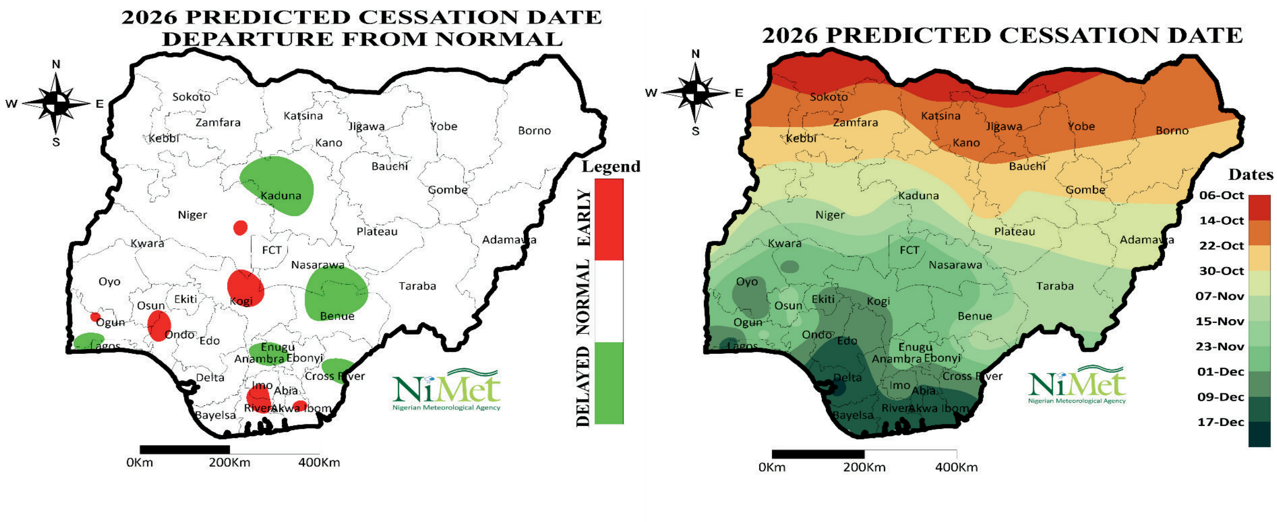

(a) (b)

NỌmba 4: Àsọtẹ́lẹ̀ ìgbà tí ọ̀gbìn yóò dáwọ́ dúró àti bí ó se máa kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ọdún 2026

Àsọ́tẹ́lẹ́ fihàn wípé òjò yóò dá ní gbogbo àkókò tó máa ń dà tẹ́lẹ̀ ní ọdún 2026 (wo NỌmba 4a) Nǹkan tí a sọ wípé àkókò tí òjò dá yìí ni àkókò ọ̀gbìn dáwọ dúró tó jẹ́ wípé omi tó wà nínú ilẹ kò tó ǹkankan mọ́.Àdínkù ti bá ní ìwọ̀n ìdá ogún(20%) àti wípé kò sí omi nínú ilẹ̀ fún isẹ́ ọ̀gbìn mọ́ gẹ́gẹ́ bì àwòrán Fig. 4(b) se àfihàn rẹ̀ ní Lagos, Ogun, Anambra, Enugu, Cross Rivers, Benue, Nasarawa, àti kaduna, òjò yóò pẹ́ kí ó tó dáwọ́ dúró, nígbà tí àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé ójó yóò tété dá ní àwọn apá ibìkan ní Ogun, ọsun, Ondo, Imo, Rivers, Kogi, Akwa Ibom, àti ìpínlẹ̀ Niger ju ti bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ.

Gẹ́gẹ́ bí àwòrán NỌmba 4(b) se fihàn àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mọ̀ wípé òjò ọdún 2026 yóò dáwọ́ dúró ní ààrin ọ̀jọ̀ kẹfà osù kẹwàá(6th Oct) ní àwọn apá arìwa kan bíi, Sokoto, Katsina, Jigawa, àti Yobe, Nígba tí òjò yóò dá ní àwọn ibòmìràn ni apá àríwá láàrin ọjọ́ kerìnlá àti ọgbọ̀njọ́ osù kẹwàá(14th and 30th Oct). Ní àfikún àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn àti ìpínlẹ̀ kan tó wà ní gúúsù yóò rí ìdádúro òjò tiwọn ní ọjọ́ keje osù kokànlá sí ojó kínní osu kejìlá(9thNov -1st Dec 2026) Nígbàti àwọn ìpínlẹ tó wà ní apá ibì kan ní Ondo, Edo, àti Abia yóò rí ìdádúró òjò tiwọn bẹ̀rẹ̀ láti ọjọ́ kẹsàn án sí ọjọ́ kẹtàdínlógún osù kejìla (9th - 17th Dec. 2026).

Àsọtẹ́lẹ̀ nípa bí àkóko òjó yóò se gùn tó àti bí ó se kúrò ni bi o se máa ń rí tẹ́lẹ̀

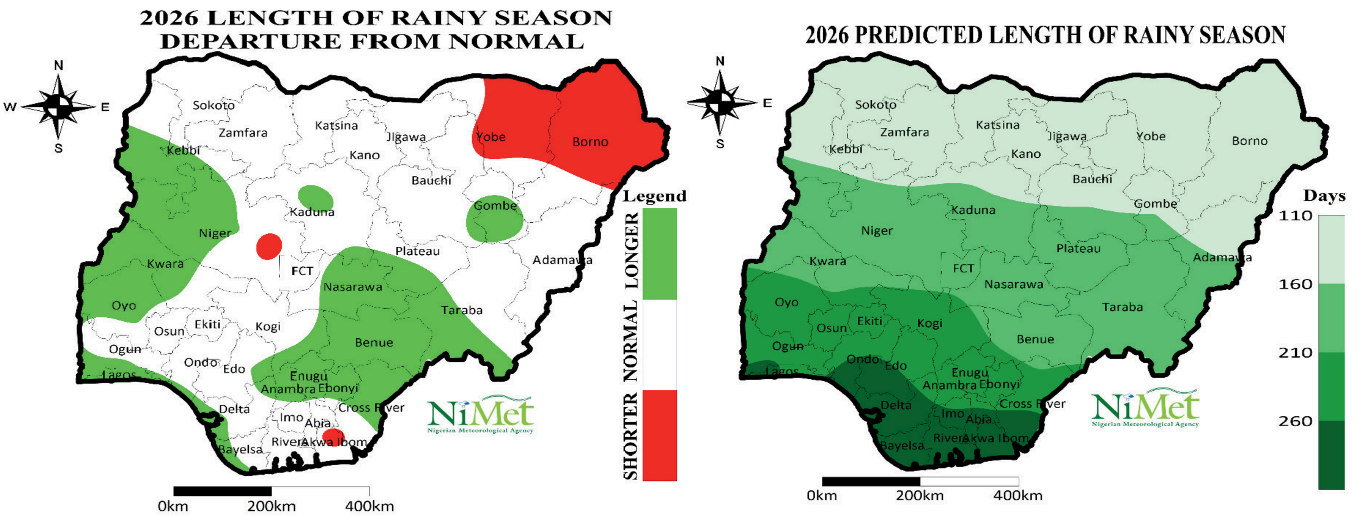

(a) (b)

NỌmba 5: Àsọtẹ́lẹ bí sáa ọ̀gbìn yóò se gùn tó àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀.

Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé àkókò òjò kò ní gùn kojá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ re ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ ibi ní Nigeria gẹgẹ bí àwòrán NỌmba 5(a) Nígbà tí àkóko ti òjò yóò fi rọ̀ yóò kéré ní awọn ìpínlẹ̀ kan bíi; apá ibì kan ní Bornu, Yobe, Niger, ati ìpinlẹ Akwa Ibom. Àsọtẹ́lẹ́ jẹ́ kí a mọ̀ wípé àkókò òjò yóò gún kojá bí ó se má ǹ rí tẹ́lẹ̀ ní àwọn Ìpínlẹ̀ bíi; Ebonyi, Ogun, Ọyọ, Nasarawa, Anambra, Kwara, Kebbi, Kaduna, Gombe, ati Ipinlẹ Taraba.

Ásọtẹ́lẹ̀ sàfihàn bí àkokò òjò yóò se gùn tó yíká orílẹ̀èdè yiĩ, Ní àwọn ìpìnlé tó wà ní apá gúúsu bíi, Lagos, Delta, Bayelsa, Cross Rivers, Akwa Ibom, àti Ogun, Ọyọ, Ekiti, ọsun, Ebonyi, Anambra, àti Enugu yóò rí òjò tí ìwọ̀n rẹ̀ wá láàrin ọjọ́ mẹ́wàá-léní-gba sí ọjọ́ mẹ́wàá-dín-ní -ọ́dúnrún (210-290 days) sùgbọ́n iye ìwọ̀n òjò ti yóò fi rọ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn orílẹede yóò wa ní ààrin ọjọ́ ọgọ́jọ sí ọjọ́ mẹ́wà-léní-igba (160-210 days). Ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àriwá bíi; Sokoto, Katsina, Zamfara, Kano, Jigawa, Yobe, ati Bornu òjò tí yóò rọ̀ níbẹ̀ wà láàrin ọjọ́ àádọ́fà sí ọjọ́ ọgọ́jọ (110-160 days).

Àlàkalẹ̀ àsọtẹ́lẹ̀ iye ọjọ́ ti òjò yóò rọ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ wa nínú àtẹ yiĩ.

Àsọtẹ́lẹ̀ iye òjò tí yóò rọ̀ àti bí ó sekúrò ní bí ó se máa ńri tẹ́lẹ̀

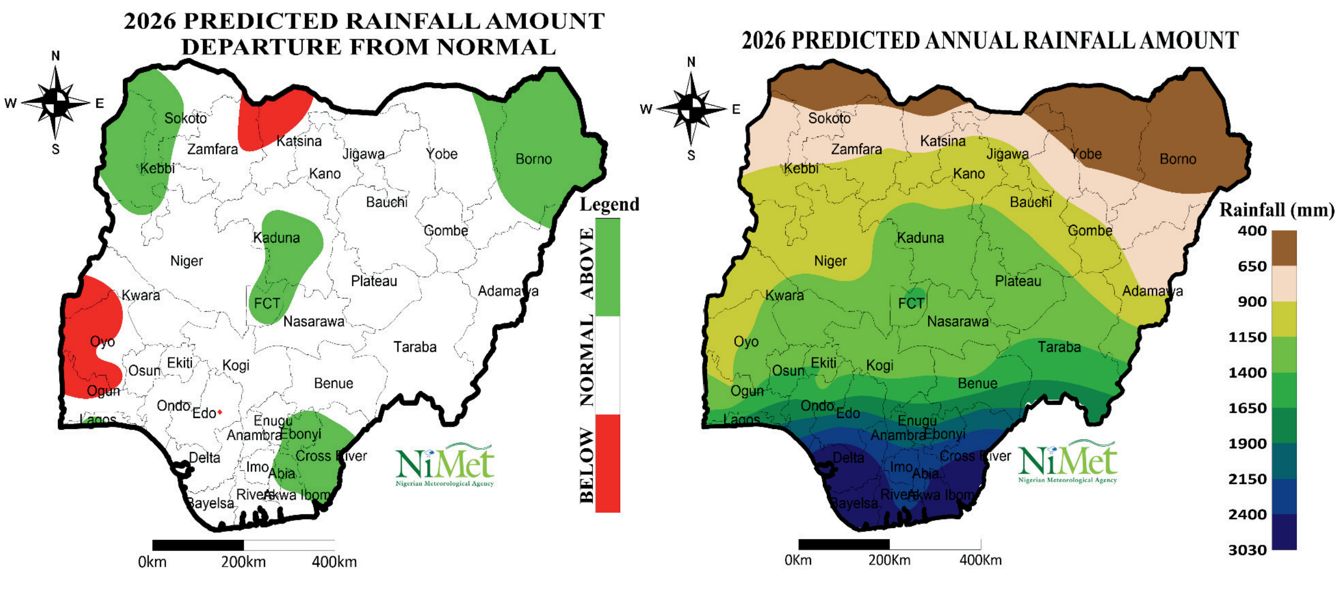

(a) (b)

NỌmba 6: Àsọtẹ́lẹ́ iye òjò tí yóò rọ̀ àti bí ó se kurò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀

Àsọtẹlẹ̀ ọdún 2026 fihàn wípé iye òjò tí yóò rọ̀ seése kí ó dínkù sí bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ní àwọn apá ibìkan ní Katsina, Kwara, Ọyo, àti ìpínlẹ̀ Ògun. Sùgbọ́n ọ̀rọ̀ yàtọ ní awọn apá ibìkan, òjò ti yóò rọ̀, yóò pòju bí o se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ni apá ibìkan ni Bornu, Sokoto, Kebbi, Kaduna, Enugu, Cross Rivers, Abia, Ebonyi, àti Ìpínlẹ̀ Akwa Ibom pẹ̀lú olú ìlú orílẹ̀èdè yìí Abuja. Àsotẹ́lẹ̀ yìí ni àwòrán NỌmba 6(a) sàfihàn rẹ̀, èyi tí ó sọ bí òjò yóò se pọ̀ tó. Ìrétí wà wipe àwọn agbègbè tó kù náà yóò ní iye òjò tó sáaba máa ń rọ̀ lọ́dọ̀ wọn.

Àpapọ̀ iye òjò tì yóò rọ káàkiri orílẹ̀èdè Nigeria yóò yàtọ̀ láti ẹkùn kan si ẹkùn ikeji láti nǹkan Irinwó (400mm) ní apá àríwá tó jìnà sí ọgbọ̀n-lénì-ẹgbẹ̀rún mẹta (3,030mm) ní àwọn agbègbè àwọn ìpínlẹ̀ tó wànì ẹsẹ̀ odò gẹ́gẹ́ bí àworán NỌmba 6(b) se fihàn. Àwọn apá ibìkan ní Bornu, Yobe, àti Katsina yóò rí òjò ní ọdún kan tí ìwọ̀n rẹ̀ wá láarin irinwó si ọ̀tà-lénì-ẹgbẹta dín mẹ́wàá(400 & 650mm) sùgbọ́n ní Adamawa, Bauchi, Gombe, Jigawa, Sokoto àti Zamfara, wọn yóò rí òjò tí ìwọ̀n rẹ̀ wà ọ̀tà-lénì-ẹgbẹta ó dín mẹ́wàá sì egbèje (650 - 1400mm) Àwọn ipínlẹ̀ tó wà ní apà gúúsù yóò rí ìwọ̀n òjòtó wà ní ọ̀tà- lénì- ẹ̀ẹ́dégbẹ́fà ó dín mẹ́wàá sí egbèjìlá (1150 - 2,400mm) nigba ti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ẹsẹ̀ odò bíi; Lagos, Rivers, Bayelsa, Cross Rivers àti Akwa Ibom, ni ìrètí wà wipe yóò rí ìwọ̀n òjò tì yóò wà ní àarin ọ̀tà-lénì-ẹgbẹ́jọ ó-dín-mẹ́wàá sí ọgbọn-lénì ẹgbẹrun mẹ́ta (1650 – 3,030mm).

Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀da tí yóò sẹlẹ̀ lákókò òjò ọdún 2026

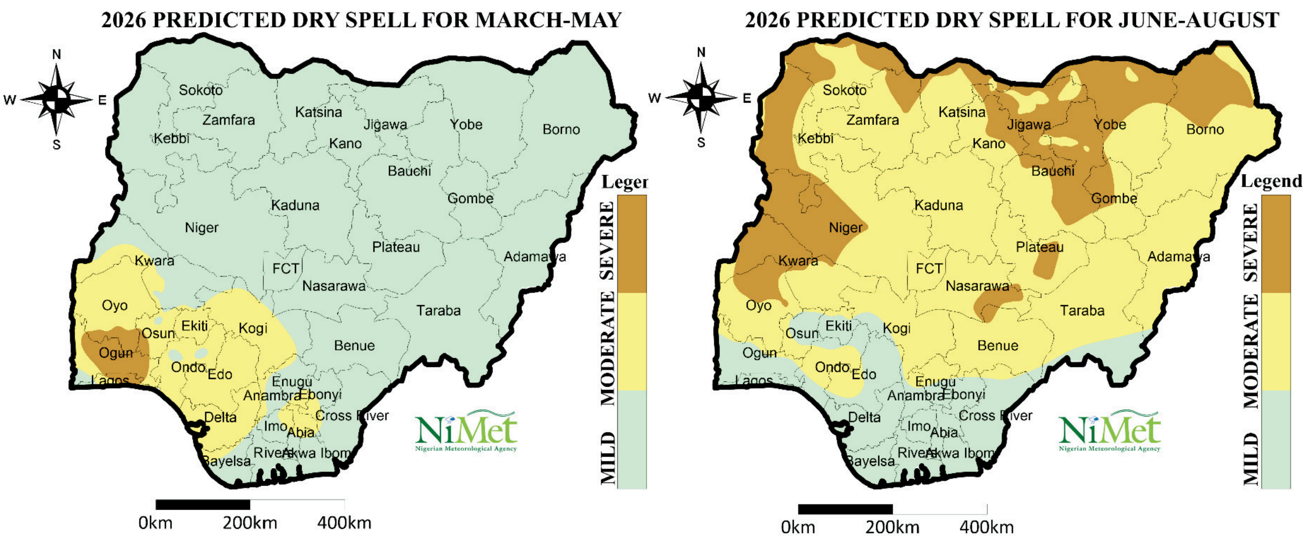

(a) (b)

NỌmba 7: Àsọtẹ́lẹ̀ àwọn agbègbè tí ọ̀da yóo ti wáyé ní Mar-May(a) àti June-Aug 2026 (b)

Sáà March – May: O seése kí ọ̀dá tó lágbára wáyé fún bí ọjọ́ mẹ́ẹ̀dógún lẹ́yìn tí ìgbà tí òjò bá ti bẹ̀rẹ̀ ní ìpínlẹ̀ Ọyọ̀ àti Ogun. Bẹ́ẹ̀ni ìwọ̀nba ọ̀dá èyí tí yóo tó ọjọ́ mẹ́ẹ̀dógún yóò sẹlẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ Ọyọ, àti Ọ̀gun, Bẹ́ẹ̀ni Ìwọ̀nba ọ̀dá yóò sẹlẹ̀ ní àwon ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúusú bíi; Ekiti, Kogi, Ọsun, Ondo, Ogun, Edo, Ebonyi, Abia, Cross Rivers, àti Delta

Àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní àarin gbùngbùn bíi; apá ibikan, ní Kogi, àti ìpinlẹ̀ Kwara, nígbà tí o seése kí àwọn agbègbè tó kù ní Nigeria rí ọ̀dá ìwọ̀nba fún ọjọ́ mẹ́wàá lẹ́yìn ìgbà tí òjò bá ti bẹ̀rẹ̀.

Sáà June - August: Ọ̀dá tó lágbára díẹ̀ ti yóò tó ọjọ́ mọkànlélogún ni àsọtẹ́lẹ̀ sọ wípé yóò wáyé ní àwọn ìpìnlẹ̀ tó wà ní ààrin gbugbun orílẹ̀èdè yìí nínú osù June - July. Bí ọ̀dá yìí se gùn tó, ó seése kó se àkóba fún ọ̀gbìn àti ìpèsè omi ní àwọn agbègbè yìí àti ìgbé ayé lápapọ̀.

Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀da tí yóò sẹlẹ̀ lákókò òjò ọdún 2026

Ìpínlẹ̀	Àwọn Ìjọba ìbílẹ̀ tí ọdá yóò ti wáyé fún ọjọ mọ́kànlélógún tàbí ju bẹ́ẹ̀ lọ
Bauchi	Damban, Darazo, Gamawa, Giade, Itas/Gadau. Jamaáre, Katagum, Misau, Ningi, Shira, Warji, Zaki
Borno	Abadam, Bama, Mobbar, Kukawa, Guzamala, Gubio, Nganzai, Monguno, Marte, Ngala, Bama, Gwoza, Kaga, Mafa, Magumeri
Gombe	Nafada, Yamaltu-Deba, Dukku, Funakaye
Jigawa	Babura, Birniwa, Gwiwa, Garki, Roni, Kazaure, Gumel, Guri, Yankwashi, Kirkasama, Maigatari, Kaugama, Sule-Tankarkar, Malam Madori
Katsina	Baure, Batsari, Bindawa, Batagarawa, Daura, Charanchi, Kankia, Jibia, Rimi, Mani, Mashi, Mai'Adua, Matazu, Katsina, Dutsi, Sandamu, Ingawa, Zango
Kano	Bichi, Dambata, Makoda, Tsanyawa, Kunchi, Bagwai, Gwarzo, Tofa
Kebbi	Arewa Dandi, Aleiro, Kalgo, Bunza, Birnin Kebbi, Argungu, Augie, Jega, Maiyana
Kwara	Baruten, Kaiama, Moro, Edu, Pategi
Nasarawa	Akwanga, Lafia, Wamba, Obi
Niger	Borgu, Rijau, Kontagora, Mariga, Mashegu, Magama
Oyo	Irepo, Orelope, Saki, Olorunsogo, Atisbo, Itesiwaju, Ori Ire, Ogbomosho, Atiba, Iseyin, Kajola, Iwajowa
Plateau	Langtang North, Kanke
Sokoto	Binji, Bodinga, Dange-Shuni, Gada, Gwadabawa, Illela, Isa, Rabah, Shagari, Silame, Tambuwal, Yabo
Yobe	Barde, Bursari, Damaturu, Fika, Potiskum, Geidam, Machina, Nguru, Karasuwa, Yunusari, Yusufari, Jakusko, Tarmuwa
Zamfara	Anka, Bakura, Birnin Magaji, Bukkuyum, Bungudu, Gummi, Kaura Namoda, Shinkafi, Talata Mafara, Tsafe

Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀dá díẹ̀ 2026

Àsọtẹ́lẹ́ ọdún 2026 fihàn wípé ìwọ̀ǹba ọ̀dá yóò wáyé bẹ́ẹ̀ni ó seése kó wáyé láàrín ọjọ́ kẹ̀rìndínlọ́gbọn sí ọgbọ̀njọ̀ osù keje (26th-30th July). Ìwọ̀ǹba ọ̀dá díẹ̀ yóò ti máa fi ojú hàn nínú ààrin osù keje. Ipa tí atẹ́gùn kan yóò máa ni, ni ó se eyi ti yóò jẹ́kí atẹ́gún wa ní ìwọ̀n 300c èyí yóò sì wọ̀pọ́ tí yóò fi fa ọ̀dá ìwọ̀nba yìí yòó lágbàra ní agbègbè Lagos, Ogun, Ekiti, ati apá ibì kan ní Ìpínlẹ̀ Ọyọ. Àkókò tí íwọ̀ǹba ọ̀dà díẹ̀ náà yóòwà láàrin ọjọ́ mẹ́tàdínlọ́gbọ̀n.Ni Ondo, awọn apá ibì kan ni Kwara, ati Edo, ọ̀da náà kò ní lágbára pààpàá ní agbègbè tí a darúkọ yìí.

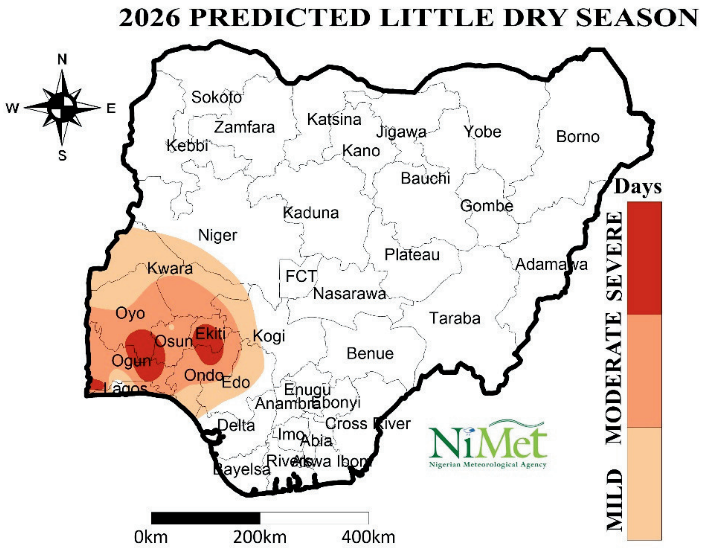

NỌmba 8: Àsọtẹ́lẹ̀ ọ̀dá díẹ̀ 2026

Àtẹ kejì: Àsọtẹ́lẹ̀ déètì ìgbà tí ọ̀da ìwọ̀ǹba yóo sẹlẹ̀

Ìlú	LON	LAT	Ọjọ́ ti yóò bẹrẹ̀
ABEOKUTA	3.33	7.2	23rd July
ADO-EKITI	5.2	7.6	23rd July
AKURE	5.3	7.2	24th July
BENIN	5.6	6.33	31st July
IBADAN	3.9	7.43	22nd July
IJEBU-ODE	3.93	6.83	25th July
IKEJA	3.33	6.58	23rd July
ILORIN	4.58	8.48	28th July
ISEYIN	3.6	7.97	29th July
LAGOS ISLAND	3.06	6.58	30th July
OSHOGBO	4.5	7.82	8th August
SHAKI	3.47	8.35	23rd July

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ọdún 2026

ÀsọtẹlÀsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán àti òru fún ọdún 2026 àti bí yóò se yàtọ̀ sí bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ (1991-2020) fún osù márùn-uń àkọ́kọ́ yóò lágbára, January, February, March, April, àti May. A o sàlàyé rẹ, ní igun yĩ. Ipa ti atẹ́gùn máa ń kó irúàkókò, iyẹn nì pé òtútù máa ń mú nínú osù kínní, Jan, nígbà tì atẹ́gùn gbígbóna yóò máa fẹ́ ni March, April, àti May, ní àwọn agbègbè kan ní Nigeria. Ìrètí wà wípé atẹ́gùn yóo gbóná ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní àwọn agbègbè kan (ìyẹn ni pe yóò gbóná ju bí ó se yẹ lọ). ẹ̀ atẹ́gùn ọdún 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán yíka Nigeria 2026

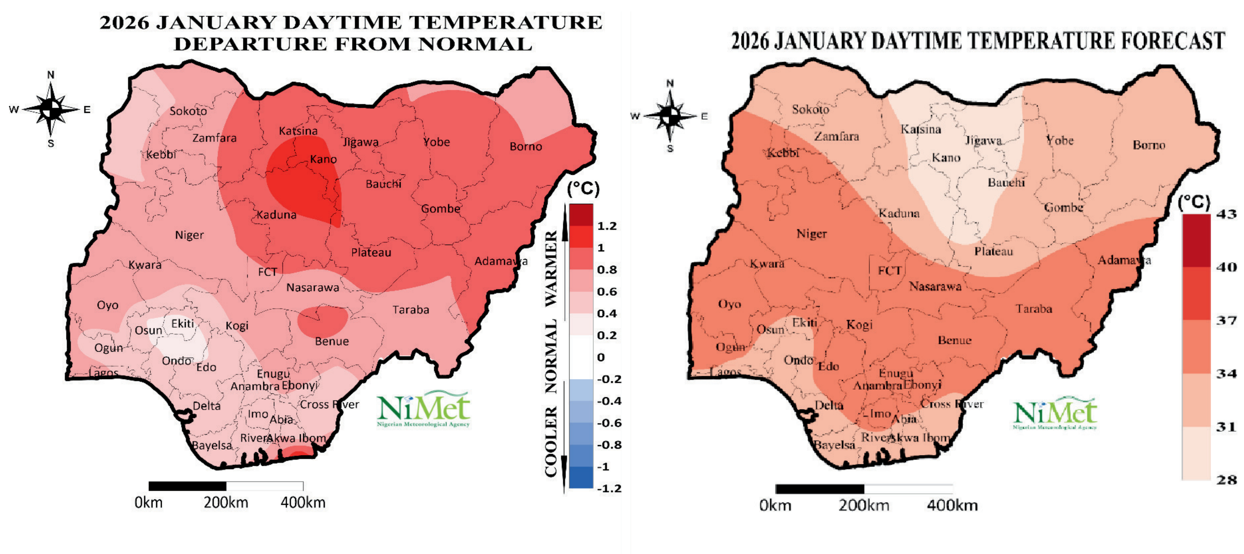

(a) (b)

NỌmba 9: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn Jan 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀

Àgbéyẹ̀wò atẹ́gùn ojú ọ̀san Jan 2026 yóò kúrò ní bí ó se máa n rí tẹ́lẹ̀ ní àwọn agbègbè kan yóò gbóná ni àkókò yĩ (wo NỌmba 9(a))

Ìrètí wà wípé atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ yóò wà láárín 28℃ si 36℃ yíká orílẹ̀èdè ni Jan 2026, nígbà tí atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní agbègbè Plateau yóò wà ní 28℃ tí yoo sì wà ní òténté ni 36℃ ní àwọn ìpínlẹ bíi Nasarawa. Sùgbọ́n a fẹ́ kí ó di mímọ̀ wípé ní àwọn ìpínlẹ tó wà ní àarin gbùngbùn àríwá àti ìpínlẹ tó wà ní gúúsù yóo ní 34℃ si 36℃ ati 32℃ sí 34℃ ní ojú ọsán, nígbà tí àwọn ìpínlẹ tó wà ní apá ìwo oòrùn àríwá àti ìla oòrùn àríwá yóò máa ní atẹgún tí iwọ̀n rè yòó máa ní atẹgùn tí ìwọ̀n rẹ̀ yóo máa ní 30℃ si 35℃.

Àsọtẹ́lẹ̀ àtẹ́gún ojú oru ní Jan 2026 ní Nigeria

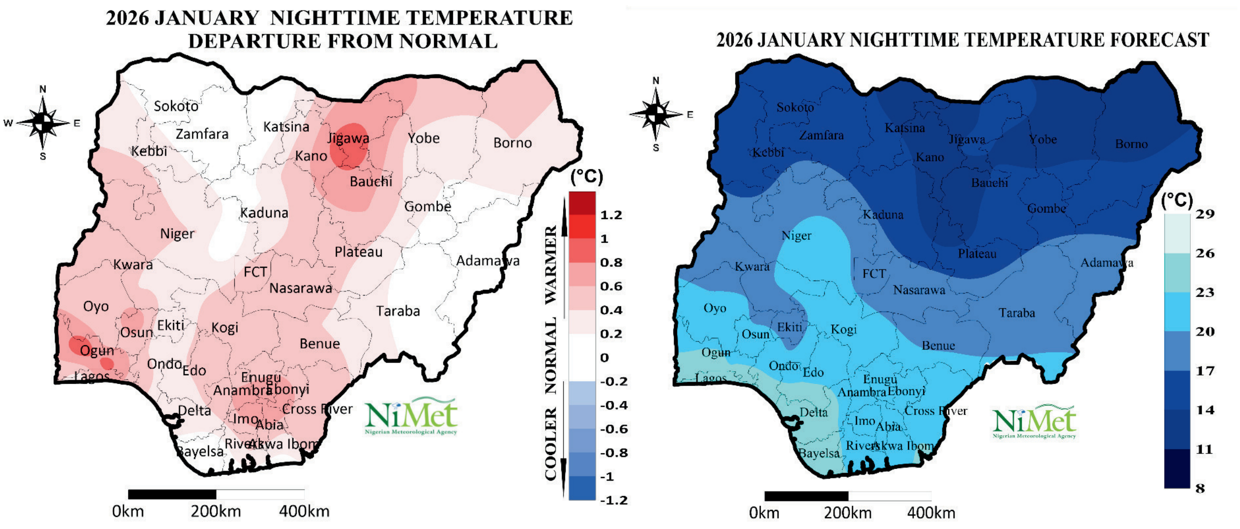

(a) (b)

NỌmba 10: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹgùn oru Jan 2026 àti ó se kúro ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀

Ọ̀pọlọpọ̀ àwọn agbégbé ni Nigeria ni yóò gbóná ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ojú òru. Àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípe iwọn atẹgùn tí yóò máa fẹ́ ní òru January yóò wà láàrin 12℃ si 25℃ nígbà ti ibi ti ó kéré jù yóò wà ní Lagos nígbà ti atẹ́gùn òru ti yóò pọ̀jù yóò wa ni Jos. Awọn apa ibì kan ni Bayelsa, Ekiti, Sokoto, FCT, Nasarawa, Benue, Taraba, àti ìpínlẹ̀ Jigawa yoo ri atẹ́gùn 12℃ si 17℃ ní òru nígbà tí atẹ́gún tí yóò máa fẹ́ ní Kebbi, Niger, Kogi, apá ibì kan ni Benue, Taraba àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ẹsẹ̀ ọdọ̀ ní òru wá ní ìwọ̀n 200c gẹ́gẹ́ bi àwòràn NỌmba. 10 se fihàn.

Àsọtẹ̀lẹ́ atẹgún ojúọ̀san Feb 2026

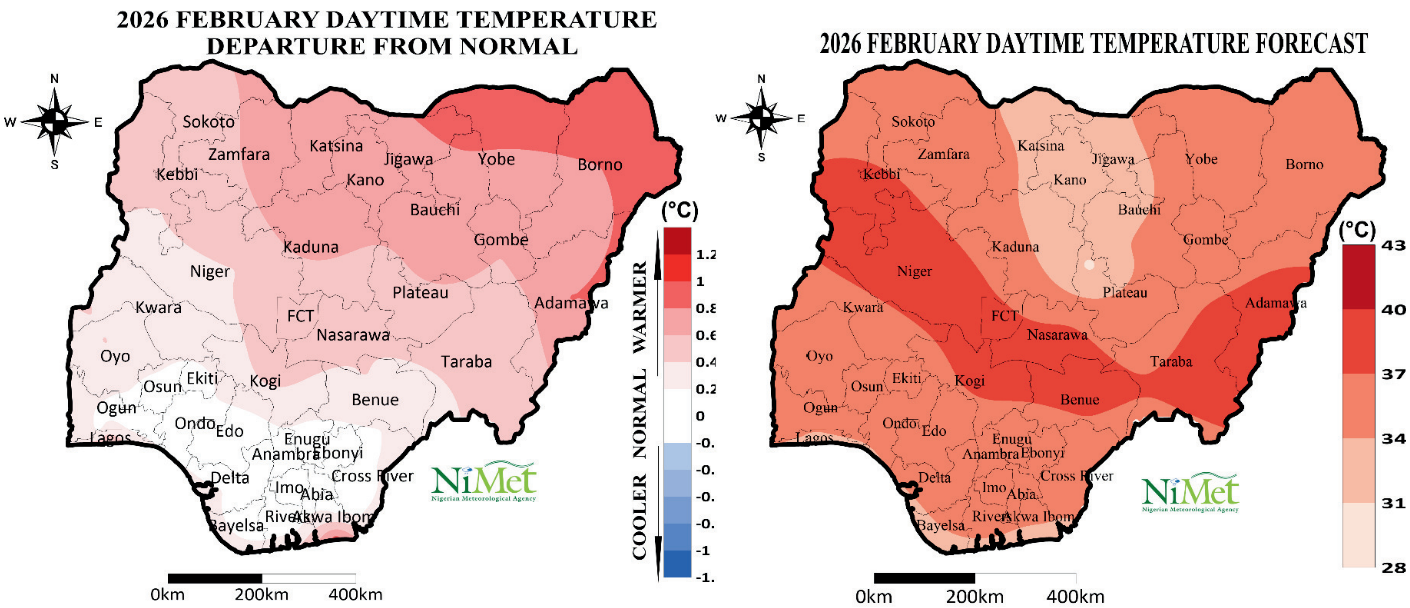

(a) (b)

NỌmba 11: Àsọtẹ́lẹ atẹ́gùn ojú ọ̀sán Feb àti bí ó se máa ń rí tẹlẹ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gún ojú ọ̀sán Feb 2026 fihàn wípé yóò gbóná kọjá bí ó se yẹ lo ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àriwa àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ni àarin gbùngbùn.

Atẹ́gùn tí yóo máa fẹ́ ní àwọn ípínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsu yóo wà ní ìbàmu bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ àyàafi apá ibì kan ni Lagos, Ọyo, Ọsun, Akwa Ibom, Bayelsa, àti Delta (NỌmba 11a).

Atẹ́gùn tí yóo maa fẹ́ ní ojú ọ̀sàn yíka orílẹ̀èdè yìí yóò wà ní ìwọ̀n 30℃ sí 38℃ gẹ́gẹ́ bí ó se hàn nínu àwòrán NỌmba 11(b). Atẹ́gùn tí yòó wá ní ìwọ̀n 31℃ sí 34℃ ni yóò máa fẹ́ ní ọ̀sán ní Katsina, Kano, Jigawa, Bauch àti àwọn ẹnu agbègbè ìpínlẹ tó wà ní esẹ̀ odò. Atẹgún tó wà ní Iwọ̀n 34℃ si 37℃ ni ó seése kí ó máa fẹ ni ojú ọ̀san ni Sokoto, Zamfara, Bornu, Yobe, Gombe, ati àwọn ìpìnlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù. Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mọ̀ wípé atẹ́gùn tí ìwọ̀n rẹ̀ wà ní 37℃ si 40℃ ni yóò máa fẹ́ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà nì àarin gbùngbùn àríwá ní ojú ọ̀sán Feb nígbà tí àsọtẹ́lẹ fihàn wípé atẹ́gùn tí yòo máa fẹ́ ní Jos ní ìpínlẹ̀ Plateau yóò máa fẹ́ ní iwọ̀n 28℃ si 31℃.

Àsọtẹ́lẹ́ atẹ́gùn òru Feb 2026 ní Nigeria

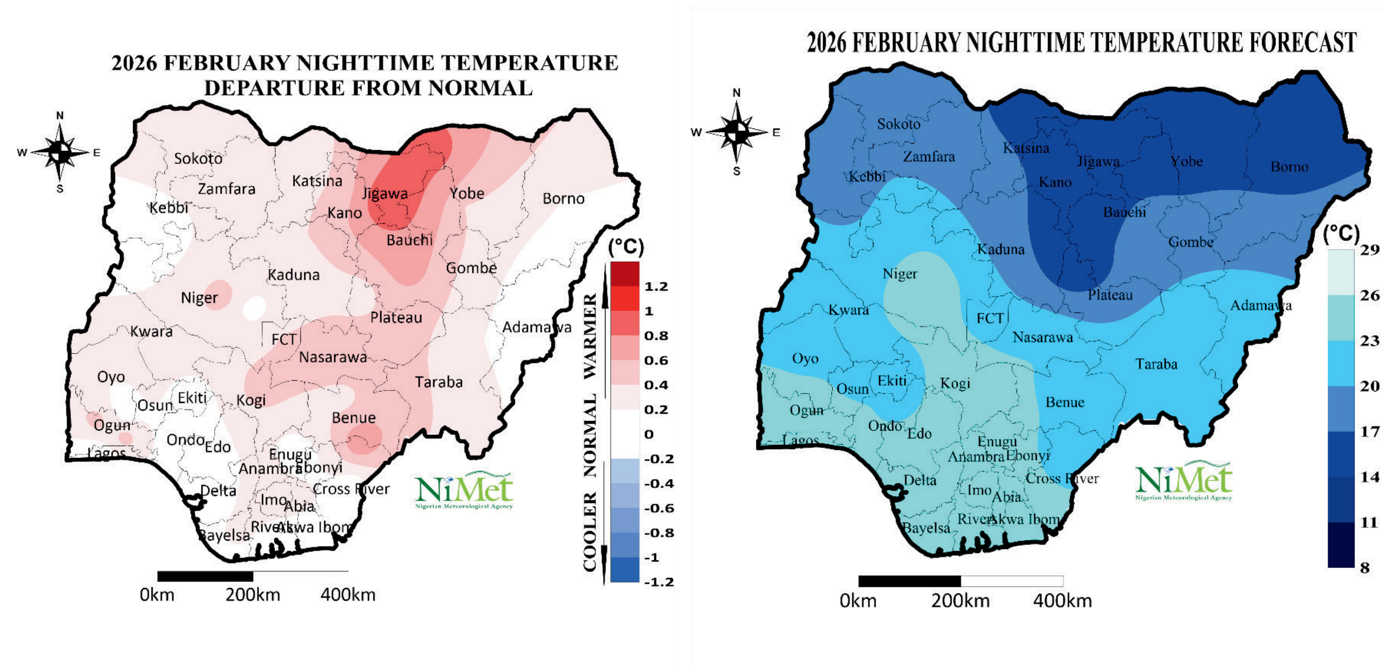

(a) (b)

NỌmba 12: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gún tí yóò fẹ́ ní òru Feb 2026 ati bí ó se kúrò ní bí ó se maa ń rí tẹlẹ̀

Ní gbogbo òru Feb, 2026.àsọtẹ́lẹ fihàn wìpé atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ yóo wà ní ìwòn-tún –wọn- sì, tí yóo si gbóná níwọǹba. Àworàn NỌmba 12(a) se àlàyé rẹ̀: atẹ́gún gbígbóná tí yóò fẹ́ yóò wà ní agbègbè Jigawa-Yobe.

Àwọn agbègbè bíi; Katsina, Kano, Jigawa, Bauchi, àti Bornu gẹ́gẹ́ bí àwòràn NỌmba 12(b) se fihàn atẹgun ti yóò máa fẹ́ yóò tutù ní ìwọn 14℃ si 17℃ sùgbọn ní àwọn ìpínlẹ tó wà ní apá gúúsù yóo rí ìwọn atẹ́gùn tó wà ni 23℃ àti 26℃.

Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ọ̀sán March 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se màa n

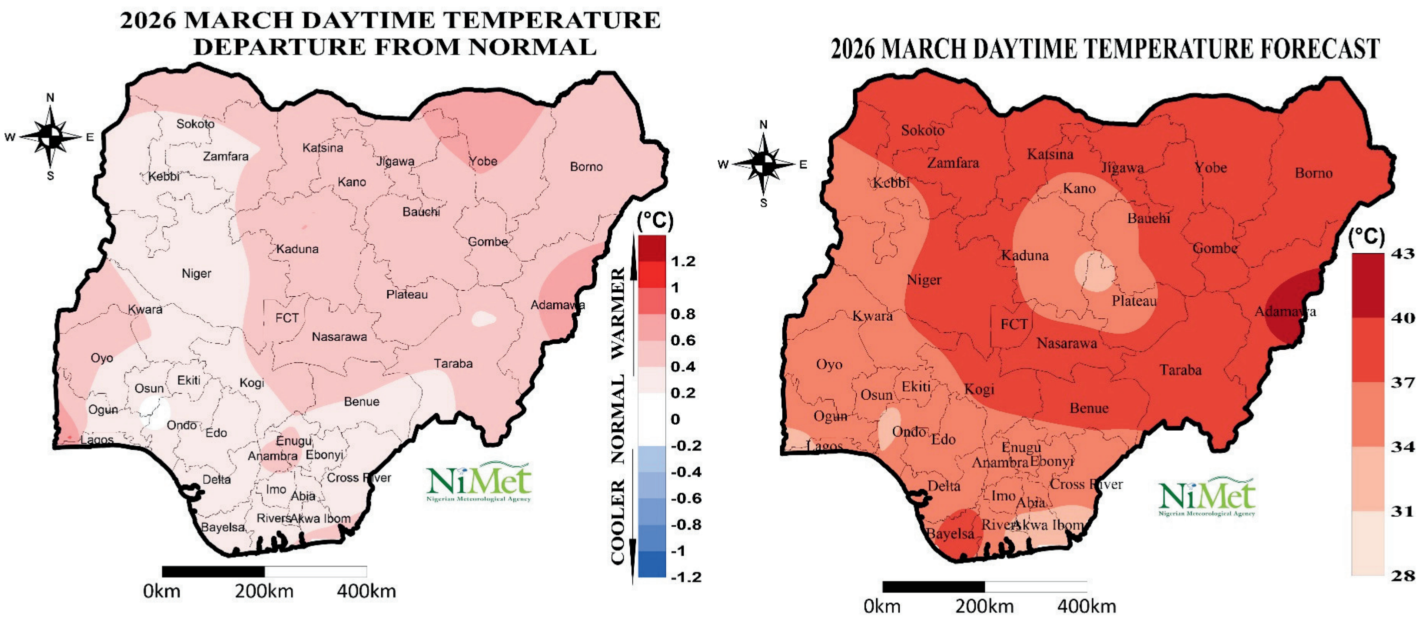

(a) (b)

NỌmba 13:Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán March 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀.

Àfiwé asọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán March wànì ìbàmu pèlú èyí tí ó wà láàrin 1991 - 2020. Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mò wipè apá ibi kan ní Yobe àti Adamawa yóò gbóná ju bí ó se yẹ lọ bí a bá wòó pẹlù àwọn ibi tí ó kù ní Nigeria gẹ́gẹ́ bí àwòrán NỌmba 13(a) se fihàn.

Àsọtẹ́lẹ̀ jẹki a mọ̀ wípé ìwọ̀n atẹ́gùn yóò wà láàrin 31℃ si 43℃ yíká orílẹ̀èdè yìí. Ìpínlẹ̀ Bayelsa àti ọpolọpọ àwọn ìpìnlẹ̀ tó wà ní apá àríwá àti ààrin gbùngbùn àríwá ní ìwọ̀n atẹgùn tí yóò wà ní ìwọ̀n 37℃ si 40℃ yóò ri, nígba tí apá kan ní Kano, Kaduna, Bauchi, Plateau, Kabbi, Niger, àti àwọn ọ̀pọ̀ ìpínlẹ̀ ní apá gúúsù yóò ní atẹ́gùn tó wà láàrin 34℃ si 37℃. Atẹ́gùn tí kò ní pọ̀ ní ojú ọ̀san èyí tí ìwọ̀n rẹ̀ wà láàrin 31℃ si 34℃ yoo wa ni apa guusu bii; Akwa Ibom, apá ibìkan ni Rivers, Cross Rivers, Abia, Ondo àti ìpínlẹ́ Plateau NỌmba 13(b)).

Àsọtẹlẹ atẹ́gùn òru yíká Nigeria ní March 2026

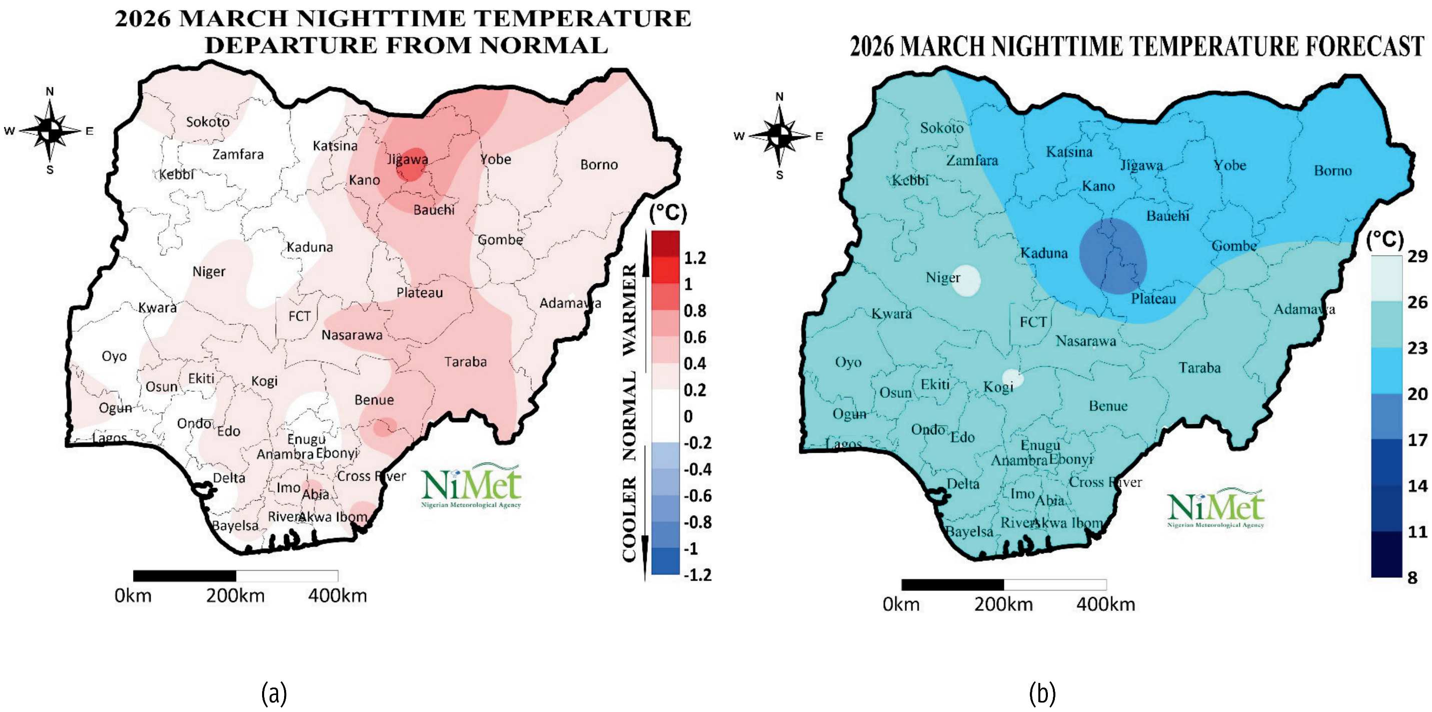

NỌmba 14: Àsọtẹ̀lẹ́ atẹ́gùn òru March 2026 àti bí o se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kíó di mímọ̀ wípé atẹ́gún tí yóò máa fẹ́ níòru March yóo gbónà ju bí se maa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní Yóbè, Jigawa, Bauchi, Benue, Kebbi, Nasarawa, Kogi, Taraba, Plateau, Gombe, Bornu, Kano, Katsina, Kaduna, Enugu, àti ìpínlẹ̀ Rivers. Nígba tí atẹ́gùn òru yóò wà nííwọn-tun-wọ̀n-si ní Katsina, Zamfara, Niger, Ọyo, ati Akwa Ibom. Àwòrán NỌmba 14(a) àti gbogbo ibikíbi níòru March 2026.

Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní òru March NỌmba 14(b) ni ìrètì wà wipe yóò wà ní iwọ̀n 17℃ si 26℃ yíká ilẹ̀ Nigeria. Atẹ́gún yóò máa dínkù bí a ba ti sún mó apá àriwá àti ìlà oòrùn àrìwà bíi; Kaduna, Katsina, Kano, àti àwọn ìpìnlẹ̀ tó kù yóò rí atẹ́gùn òru tó wà ní ìwọ̀n 20℃ si 26℃.

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sàn ti yoo fẹ nínú osu 2026 April yika Nigeria

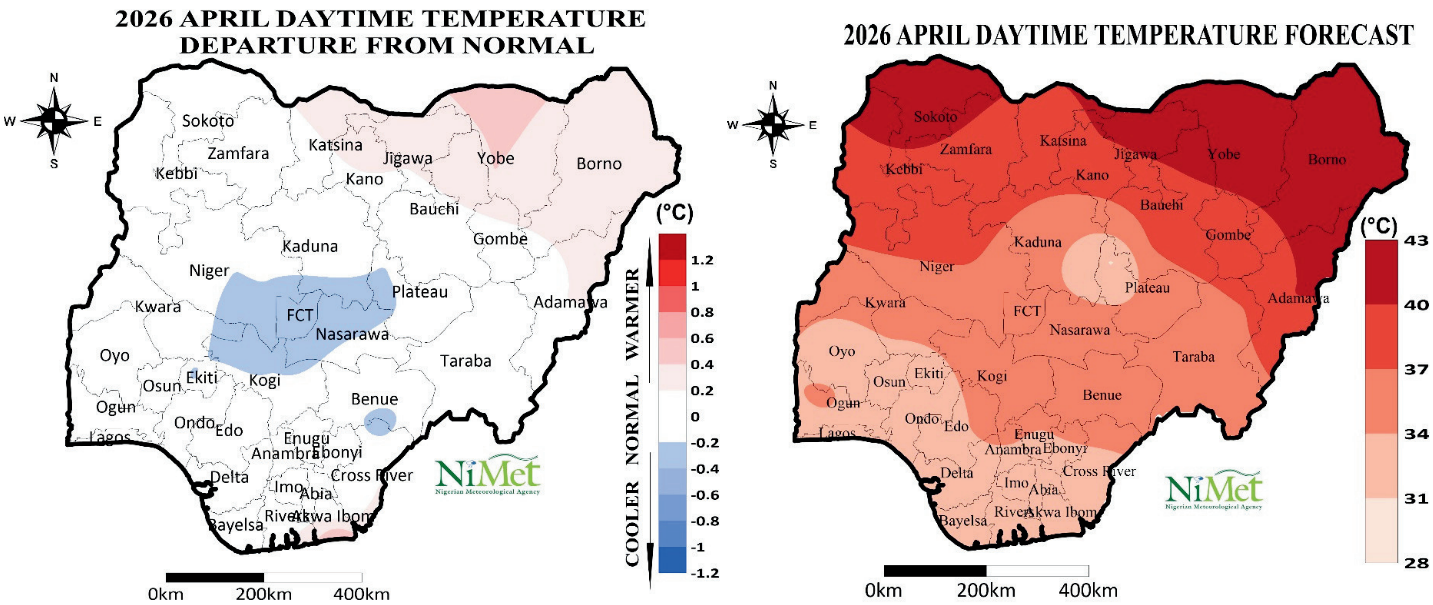

(a) (b)

NỌmba 15: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sàn April àti bí o se maa n rí tẹ́lẹ̀

Ireti wà wípé atẹ́gùn tí yóò wà fẹ ni osu April 2026 yoo wa ní ìwọ̀n-tun-wọ̀n-si, sùgbọn ó seése ki àdínkù bá atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní apá ibìkan ni Cross Rivers, Benue, Ekiti, Kogi, Niger, Plateau, Kaduna, Nasarawa, àti olu ilu orílẹ̀èdè yiî, Abuja, sùgbọ́n atẹ́gùn gbígboná ni yóò máa fẹ́ ni òru ọ̀sán ní àwọn apá ibì kan ni Katsina, Kano, Jigawa, Bauchi, Yobe, Gombe, Adamawa, Bornu, Rivers, Akwa Ibom, àti Cross Rivers, gẹ́gẹ́ bí ó se hàn nínú àwòràn NỌmba 15(a).

Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ojú ọ̀sán nínú April 2026 gẹ́gẹ́ bí ó se hàn nínú àwòrán NỌmba

15(a) ní àsọtẹ́lẹ̀ so wípé yóò wà ní ìwọ̀n 31℃ àti 43℃ yíka orílẹ̀èdè yiî. Àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù àti àwọn apá ibikàn ní Plateau, Kaduna, Bauchi, àti Nasarawa ni ìrètí wà wípé atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ojú ọ̀san yóo wà ni ìwọ̀n 31℃ àti 34℃. Àsotẹ́lẹ̀ atẹ́gùn tí yóò wà ní ìwọ̀n 40℃ si 43℃ ni ìrètí wà wípé yóò wà káakiri Bornu, apá kan Adamawa, Yobe, Jigawa, àti ìpinlẹ̀ Sokoto.

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní òru April 2026

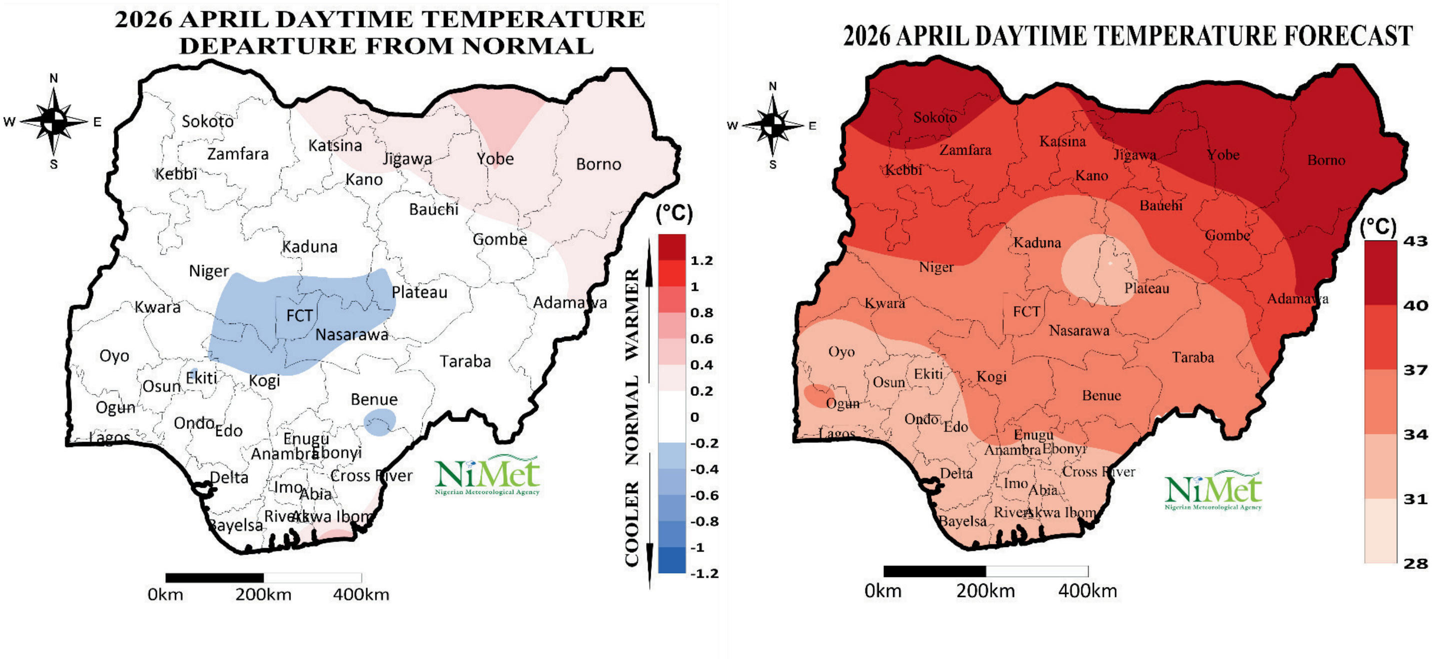

(a) (b)

NỌmba 16: Àsọtẹ́lẹ̀ òru April 2026 àti bí ó se kúrò máa ń rí tẹ́lẹ̀

Àsọtẹ́lẹ̀ yìí fi hàn wípé àwọn atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní òru April yóò wà ní ìwọ̀n-tun-wọ̀n-si ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsu àti gúúsu àti ààrin gbùngbùn orílẹ́èdè, sùgbọ̀n atẹ́gùn tí yóo máa fẹ́ ní Jigawa, Sokoto, Zamfara, yobe, Bornu,Katsina, Kano,Kaduna, Bauchi, apá ibìkan ní Enugu yóò kẹ́ré sí bíó se máa ń rí tẹ́lẹ̀, wo àwòrán NỌmba 16(a).

Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ kaàkiri Nigeria nínú April 2026 yóò wà ní ìwọ̀n 17℃ si 26℃ ti àsọtẹ́lẹ̀ sì fihàn wípé ọ̀pọ̀lọpọ̀ agbègbè ni yóò máa rí atẹ́gùn tó wà ní íwọ̀n 23℃ si 26℃. Sùgbọ́n ni Sokoto, Zamfara, Kebbi, ati Adamawa, yóo ní ìwọ̀n atẹ́gùn tí yóò ju 26℃. Bakan náà àwọn ìpínlẹ bíi; Plateau, Kaduna, Bauchi, Ọyọ, Ọsun, àti Ekiti yóò máa rí atẹ́gùn tó tutù ní òru April tí ìwọ̀n rẹ̀ yóò sì wàni 17℃ àti 23℃ ní àkókò yìí gẹ́gẹ́ bí àwòràn NỌmba 16(b).

Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán May 2026 yíká Nigeria

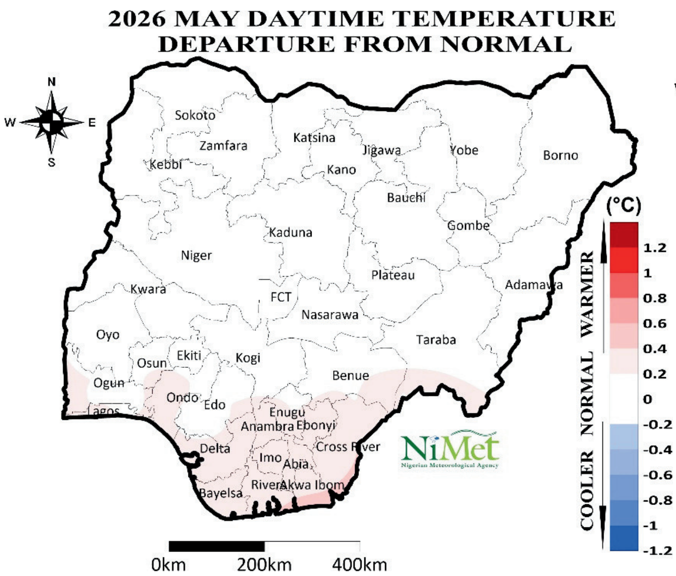

(a)

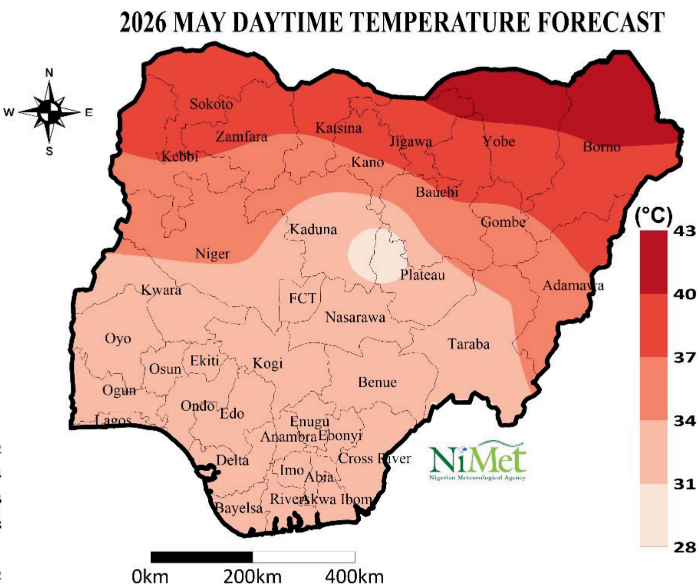

(b)

NỌmba 17: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn ojú ọ̀sán May, 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ́

Atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ojú ọ̀sán May 2026 yóò wà ní ìwọ̀n-tún-wọ́n-sì, sùgbọ́n ó seése kí atẹ́gún náà gbóná díẹ̀ ní ojú ọ̀sán ni Lagos, Ondo, Delta, Bayelsa, Enugu, Anambra, Ebonyi, Imo, Abia, Rivers, gẹ́gẹ́ bi awòrán NỌmba 17(a) se fihàn.

Atẹ́gùn ojú ọ̀sàn May 2026 gẹ́gẹ́ bí àworán NỌmba. 17(b) se fihàn, ìwọ̀n rẹ̀ yóò wà ní 28℃ si 40℃ yíká orílẹ̀èdè yìí. Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí ó di mímọ̀ wípé atẹ́gùn tó kéré yóò máa fẹ́ ní ìwọ̀n 40℃ tabi ju bẹ́ẹ̀ lo.

Asọtẹ́lẹ̀ atẹgùn òru May yíká Nigeria

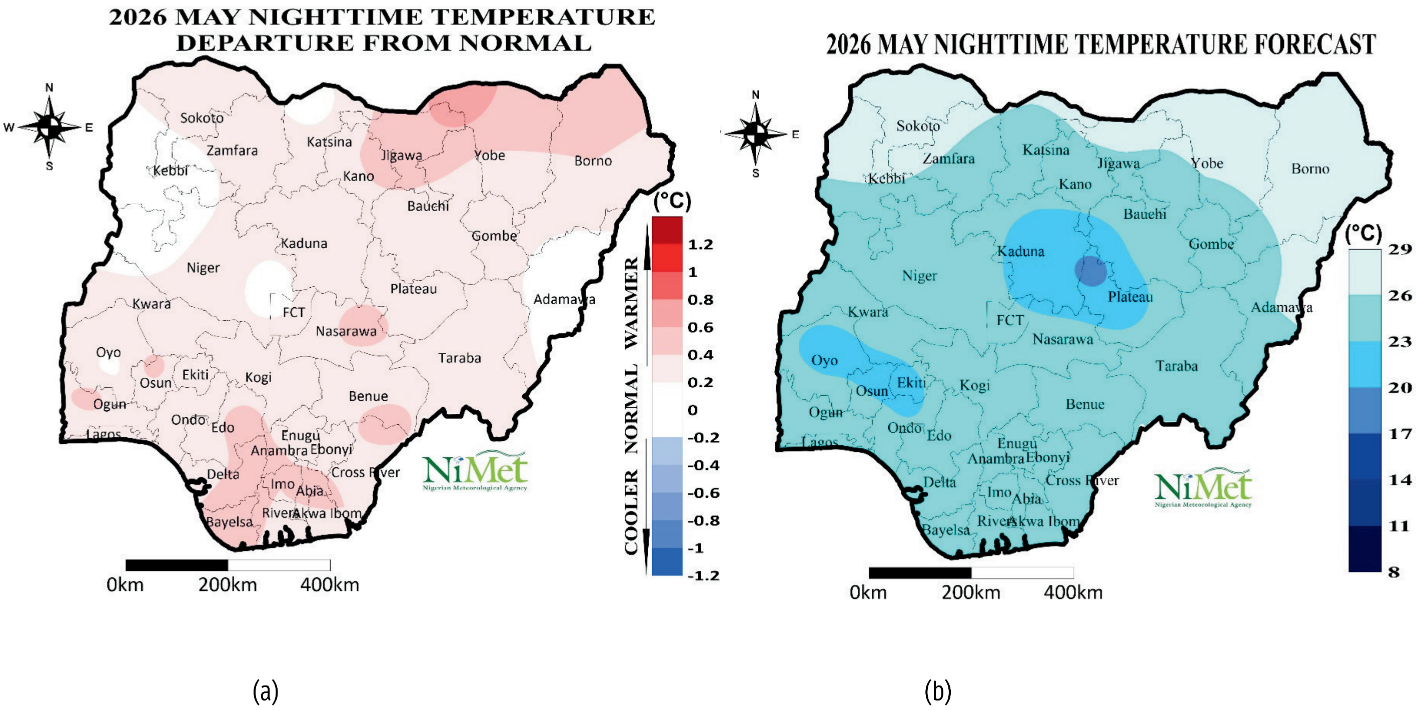

NỌmba 18: Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn òru May 2026 àti bí ó se kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀

Àworán NỌmba 18(a) fihàn wípé ìwọ̀nba ní atẹ́gùn tí yóò wà ní ìwọ̀nba yíká Nigeria ní May 2026 yóò wà ní ìwọ̀n 18℃ sí 27℃.

Bakan náà atẹ́gùn tí yóò wà ní ìwọ̀n 18℃ si 20℃ ni yóò máa fẹ́ ní òru ní apá ibí kan ní Kaduna, Plateau, Ọyọ, Ekiti, Ọsun, àti Ondo.

Atẹ́gùn tí yóò pọ̀ ní ìwọ̀n 26℃ tábì ju bẹ́ẹ̀ lọ ni ìrèti wà wípé yóò fẹ́ ní àwọn apá ìlà oòrùn àrìwá(NỌmba.18(b)).

Ojú ọjọ́ àti ìlera

Ojú ọjọ́ máa ń ní ipa lórí̀ìlera ẹ̀dá yálà ní tàárà tàbí ọ̀nà ẹ̀rọ́. Fún àwọn tí kò leè dúrólábé ibi tí kò leè dúrò lábẹ́ibi tíó bá gbóná tàbí ojú ọjọ́ tí kò dára ni abẹ́ ibi tí ó bá gbóná tàbí ojú ọjọ́ tí kò dára, ó sáabà máa ń se àkóbá fún ìlera wọn, bíi kí mímí wọn má jákè àti àwọn àrùn míràn. Bákan náà àwọn eruku tí yóò gba ojú sańmọ̀ leè kó wàhàla bá ojú at imu. Àwọn àkókò tàbí ìgbà míràn máa ń se ìrànlọ́wọ́ fún àjàkálẹ̀ àrùn. Àrùn yìnrùn-yínrùn máa ń pọ̀ nígbà tí gbogbo ǹǹkan ba gbẹ, ti o si gbóná. Akókò ẹ̀ẹ̀rùn yìí ni àwọn ẹ̀fọn máań pọ̀ èyí tí ó jẹ́ ǹǹkan tí ó máa fa àìsàn ibà. Ibà jẹ́ àìsàn tó sáábà máa ń wáyé lákókòòjò tàbí ti gbogbo nǹkan bá gbóná. Bí atẹ́gùn òjò àti gbogbo nǹkan ba tutù, tíìdọtí kún ojú sánmọ ó seése kí àjàkálẹ̀ àìsàn ibà àti àrùn yínrùn-yínrùn sẹlẹ̀ ní irú àkókò yìí.

NỌmba 19: Ẹ̀fọn Anopheles

(Orísun: https://www.cdc.gov/mosquitoes/about/life-cycle-of-anopheles-mosquitoes.html)

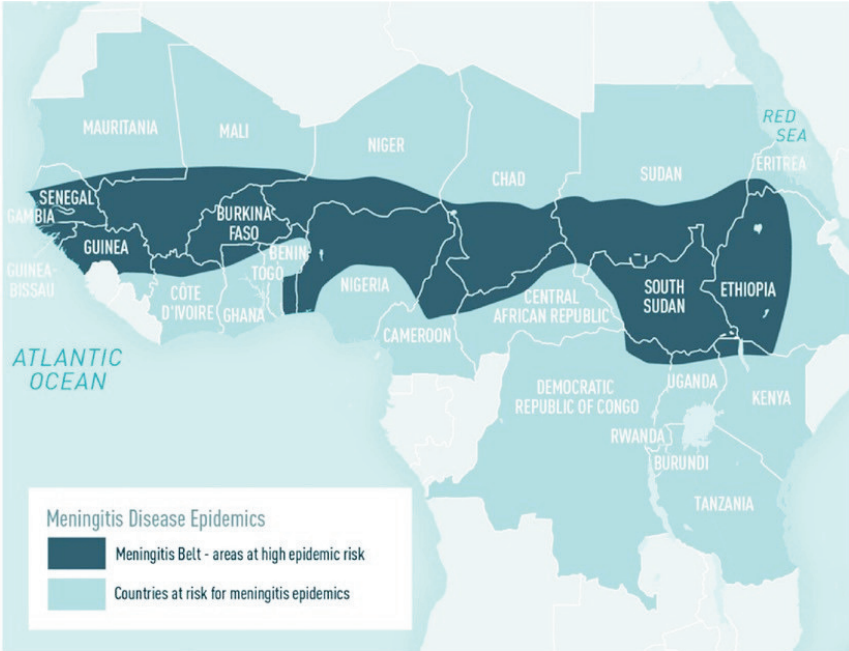

NỌmba 20: Agbègbè tí àrùn yínrún-yínrùn wà ní Africa
(Orísun: https://www.researchgate.net/figure/Areas-with-frequent-epidemics-of-meningococcal-meningitis-Disease-data-source-World_fig1_360160616

Àrùn yínrùn-yínrùn wọ́ pọ̀ ní orílẹ̀èdè Nigeria, bẹ́ẹ̀ni kò sí ẹni tí àrùn náà kò leè mú. Àrùn tó lágbára ni tí ó si lee se àkóbá fún ìlera ẹ̀dá. Bí ojú ọjọ́ yìí bá ń se sége-sège ó seése kíàrùn náà bẹ́ sílẹ̀ ní kéreké, tí yóò sì máa gbilẹ̀ si bi ó ba ti bẹ̀rẹ̀. Àwòrán NỌmba 20 sọ àwọn agbègbè tí àrùn náà ti máa ń wọ́pọ̀ ní Africa. Àwọn agbegbe kan wà ní ẹkùn Africa èyí tí ó dé agbègbè Senegal ní ìwọ oòrùn Africa títí tó fi dé Ethiopia ní apá ìlà oòrùn Africa. Àwọn agbègbè tí a dárukọ yìí sáaba máa ń níàrùn yínrùn-yínrùn. Sáà ni àrùn yìí ńbá rìn, ó sáábà máa ń wọ́pọ̀ ní àkókò ẹ̀ẹ̀rùn. Kò sí ibikíbi tí àrùn yìí kìí tìí bẹ́ sílẹ̀ ní Nigeria, Sùgbọ́n àrùn yìí má n wọ́pọ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ mọ́kàndínlógún tó wà ni apá àríwá, olú ìlú ilẹ̀ yí, Abuja àti àwọn ìpínlẹ̀ bíi mélòó kan tó wà ní apá gúusù, àwọn ni; Kwara, Ọyọ, Ogun, Ondo, Ọsun, Àti Lagos nítorí wípé wọ́n sún mọ́ agbègbè tí àrùn náa ti máa ǹ bẹ́ sílẹ̀.

Sáà ti àrùn yìnrùn-yinrùn ma ń bẹ́ sílẹ̀

Ìbẹsílẹ̀ àrùn yìí sáábà máa ń jẹ́ ìgbà ti atẹ́gùn bá wà láàrìn 25℃ si 32℃ ti ojú sànmọ́ si kun fun eruku to wa laarin 500 àti 2000µg/m3. Fún àkíyèsí ìwọ̀nba ojú ọjọ́ yóò wà jẹ́ ìdá ogún sí ogójì íyẹn(20 - 40%), Atẹ́gùn rẹ̀ yóò sì wà ní 20℃-25℃, Ìdọ̀tí tí yóò gba ojú sànmọ, yóò wà ní 200 - 500µg/m3. A dábàá àkíyèsí kékeré nígbà tí ojú ọjọ́ bá wà ní ìdá ogóji̇̀ (40%) tí atẹ́gùn sì wà ní 25℃ bẹ́ẹ̀ni ìdọ̀tí tí yóò wà ní ojú sánmọ̀ yóò wà ní 50 àti 200µg/m3. Kò ní sí àkíyèsí kan fún àrùn yínrùn-yínrùn ńigbà tíòjò bá ti ń rọ̀.

Àkíyèsí Àrùn

Àìsàn ibà àti àrún yìnrún-yínrùn ni ó jẹ̀ ìpènijà ètò ìlera ní Nigeria gẹ́gẹ́ bí àkọsílẹ̀ ajọ àgbáyé nípa àìsàn ibà fún ọdún 2024 se fihàn. Orílẹ̀èdè Nigeria ló máa wà níwájú àwọn orílẹ̀èdè àgbáyé gbogbo tó ní àìsàn ibà pẹ̀lú àkọsílẹ̀ ìdá mẹ́rìndínlọ́gbọ̀n o dín díẹ̀, (25.9%) tí àkọsílẹ̀ fihàn wípé ènìyàn ìdá ọgbọ̀n (30%) tó bá ìsẹ̀lẹ̀ náà rìn ní ọdún 2023. Eléyìí pọ̀ fún orílẹ̀èdè kan, nígbà tí àkọsílẹ̀ fihàn wípé ìdá márùn-léláàdọ́ta (53%) àwọn ènìyàn tó ní àìsàn ibà wá láti orílẹ̀èdè Nigeria nìkan ní ẹkùn ìwọ̀ oòrùn Africa.

Gẹ́gẹ́ bí ìwádìí àjọ International Research Institute for Climate & Society(IRI) wọ́n ní bí ojú ọjọ́ se máa ń rí ló ń fa bíàìsàn ibà se pọ̀ káàkiri àti wípé nígbà tí atẹ́gùn bá wà láàrin 18℃ si 23℃, ó seése kí àìsàn ibà kó ìdá ọgọ́ta ní irú àkókò yìí. Àpapọ ojú ọjọ́, atẹ́gùn àti àwọn nǹkan míràn léè fa kí àìsàn ibà wọ́pọ̀. Bí gbogbo àwọn èròjà tí a mẹ́nubà wọ̀nyí bá ti pé, ó seése kí àìsàn ibà fẹjú.

Àsọtẹ́lẹ̀ nípa òjò, atẹ́gùn àti bí ńǹkan yóò se rí ni yóò sọ àkíyèsí tí a o se fún àìsàn ibà. Nígbà tí iye òjò tó ń rọ̀ bá wà ní 32℃, tí gbogbo nǹkan sì tutù bọ́bọ́ tí ó ju ìwọ̀n ìdá ọgọ́rin (80%) lọ, irú agbègbè seése kó rí àjálù àìsàn ibá, bẹ́ẹ̀ni ó se pàtàkì kí àkíyèsí gíga wà ní irú àkókò bẹ́ẹ̀, Nígbà tí atẹ́gùn bá wà ní àarin 20℃ si 25℃ tí gbogbo rẹ̀ sì tutù láàrin ìdá àádọ́rin sí ọgọ́rin (70% - 80%) tó òjò tó ń rọ̀ wà ní ìwọ̀n ọgọ́rin (80mm) àkíyèsí ìwọ̀nba gbọdọ̀ wà ní irú àkókò bẹ́ẹ̀. Sùgbọ́n nígbà tí tútù bá wà ní ìdá ọgọ́ta (60% - 70%) tí òjò tó ń rọ̀ sì lé ní ọgọ́rìn (80mm), kò nílò àkíyèsí kankan bí atẹ́gùn tó ń fẹ̀ bá ti kéré sí 180c tabi ju 320c lọ, bẹ́ẹ̀ni tútù kò tó ìdá ọgọ́ta (60%) tí òjò tó ń rọ̀ kó tò ìwọ̀n ọgbọ̀n (below 30mm) ìyẹn ní pé irú àkókò yìí kó lee gbà ẹ̀fọn láàyé láti máa pọ̀ si rárá.

Àkíyèsi àìsàn ibà fún January 2026

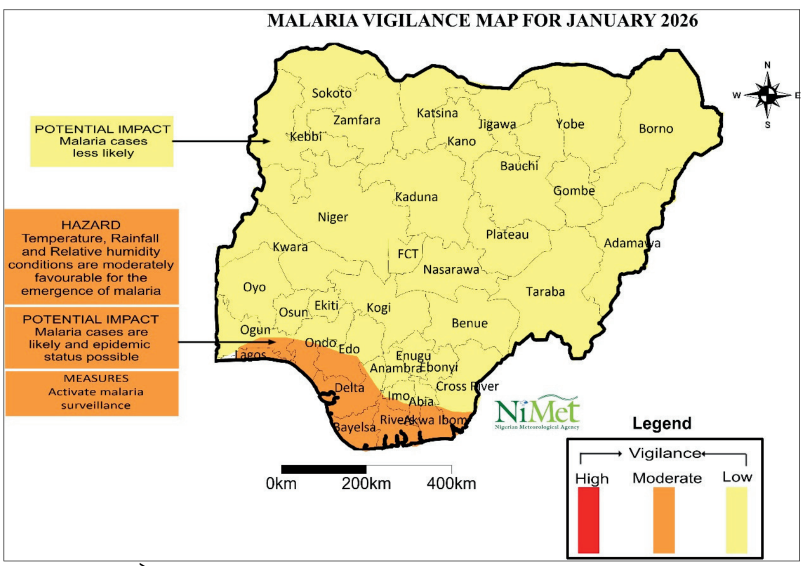

Nọmba 21: Àkíyesí àìsàn ibá January 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ nípa atẹ́gùn, iye òjò àti ìtutù rẹ̀ nínú January 2026 fihàn wípé ìwọ̀nba àìsàn ibà ló leè bẹ́ sílẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ẹsẹ̀ odò, látàri èyí , àkíyèsí ìwọ̀nba ní a dábàá fún agbègbè yìí bẹ́ẹ̀ni àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mọ̀ wípé àkókò yìí kò dára fún púpọ̀ sí ẹ̀fon yálà ní àwọn apá ibìkan ní gúúsù, ààrin gbùngbùn àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá, nítòri náà kò fẹ́rẹ̀ sí àkíyèsí kan rárá fún agbègbè yìí.

Àkíyèsí àìsàn ibà fún February 2026

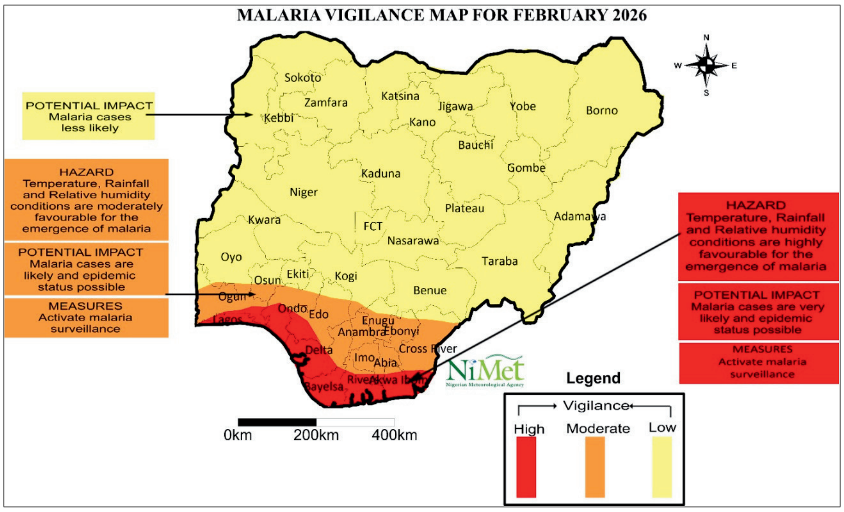

NỌmba 21: Àkíyesí àìsàn ibá January 2026

Ní ìtẹ̀lẹ́ sí àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́, àwọn ìpínlẹ̀ bíi; Cross River, Akwa ibom, River, Bayelsa, Delta, Ondo, ati Lagos seése kí àìsàn ibà bẹ́ sílẹ̀ ní February 2026, látàri èyí á dábàá àkíyèsí ìwọ̀nba ní irú àkókò yìí. Àsọtẹ́lẹ̀ nípa ojú ọjọ́ fún àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn àti àwọn èyítí ó wà ní apá àríwá kò ní rí àjàkálẹ̀ àìsàn ibà nínú osú kejì nípa ìdí èyí kó fẹ́rẹ̀ sí àkíyèsí kan rárá. (NỌmba 22).

Àkíyèsí àìsàn ibà fún March 2026

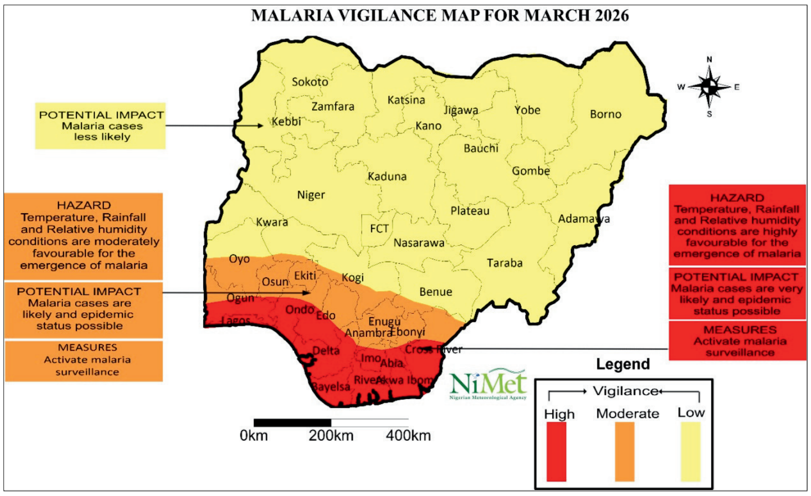

NỌmba 23: Àkíyèsí àìsàn ibà March 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ fún osù March 2026 fihàn wípé ó seése kí àìsàn ibà bẹ́ sílẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù, látàrí èyí àkíyèsí gíga gbọ́dọ̀ wáyé ní agbègbè yĩ, bákàn nàá àkíyèsí ìwọ̀nba ní a dábàá fún àwọn apá ibìkan ní Ọyọ, Ogun, ọsun, Edo, Ondo, Ekiti, Kogi, Anambra, Ebonyi, Enugu, Cross River, àti ìpínlẹ̀ Benue, kò sí àkíyèsí Kankan fún àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá rára. (NỌmba 23).

Àkíyèsí àìsàn iba fún April 2026

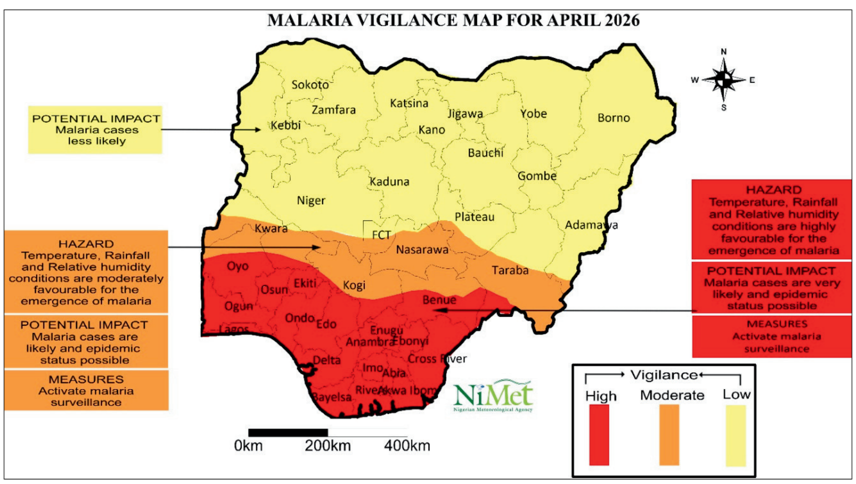

NỌmba 24: Àkíyèsí àìsàn ibà fún April 2026

Bí ojú ọjọ́ yóò se rí nínú osù April gẹ́gẹ́ bí àsọtẹ́lẹ̀ se fihàn wípé ó seése púpọ̀ kí àìsàn ibà bẹ́ sílẹ̀ ní àwọn apá ibìkan ní Kwara,kogi, Benue, Taraba, àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù látàri èyí a dábàá àkíyèsí tó ga ní àwọn ìpínlẹ̀ wọ̀nyíí nígbà tí a dábàá àkíyèsí ìwọ̀nba ní àwọn tó wà ní àárin gbùngbùn bíi; Kwara, Kogi, Benue, Plateau, Nasarawa àti Niger pẹ̀lú olú ilú orílẹ̀èdè yìí Abuja. Kó sì àkíyèsí kankan fún àwọn tó wà ní apá àríwá àti àwọn kan tó wà ní àárin gbùngbùn (wo àwòrán Fig. 24).

Àkíyèsí àìsàn ibà fún May, 2026

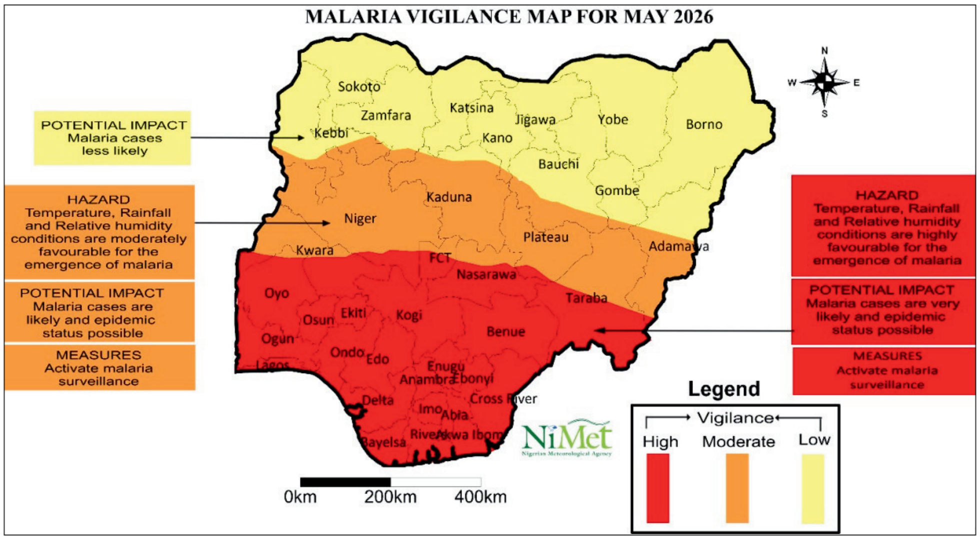

NỌmba 25: Àkíyèsí àìsàn ibà fún May 2026.

Bí òjò tó bẹ̀rẹ̀ yóò se máa dé apá àríwá, àkíyèsí tó ga gbọdọ̀ wà fún àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù àti àwọn apá ibìkan ní àárin gbùngbùn fún osù May 2026. Bí a bá wo àkíyèsí gíga tí a se fún àwọn ibi tí a dárúkọ wọ̀nyíí, ìwọ̀nba àkíyèsí ni yóo wà fún àwọn ìpínlẹ̀ bìi; Kebbi, Zamfara, Kaduna, Bauchi àti Adamawa nígbà tí àkíyèsí kékeré ni a dàbáà fún àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá.

Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn

Tí-tutù ní ìwọ̀ǹba ìdọ̀tí ní ojú sánmọ̀ àti atẹ́gùn tó ń fẹ́ bá se rí ni yóò sọ ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn. Àjọ NiMet sọ àsọtẹ́lẹ̀ wípé bí agbègbè kọ̀ọ̀kan náà se rí ni yóò sọ ìbẹ́sílẹ̀ àrún yínrùn-yínrùn nípa lílo àwọn nǹkan mẹ́ta wọ̀nyìí.

Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún January 2026

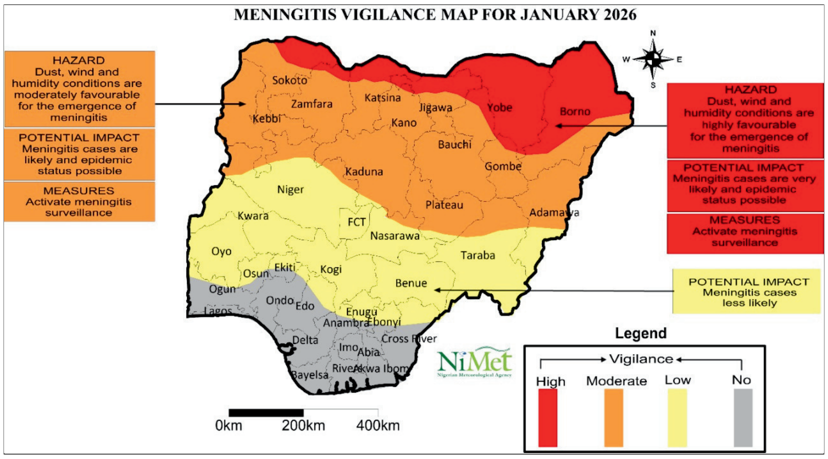

NỌmba 26: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn Jan 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ Jan 2026 fihàn wípé ó seése kí àrùn yínrùn-yínrùn bẹ́ sílẹ̀ ní apá ibì kan ní Bornu, Yobe, Bauchi, Jigawa, Kano, Katsina, Zamfara, àti Sokoto ní àkókò yĩ̀. Ìwọ̀nba àkíyèsí ní a gbà ní ìmọ̀ràn wípé kí wọ́n se fún àwọn apá ibì kan ní Niger, Nasarawa, àti Plateau tó wà ní àarin gbùngbùn, bẹ́ẹ̀ni, ìwọ̀nba kékeré ni ó seése kó wáyé ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù pẹ́lù Kwara, Benue, àti Kogi pẹ̀lú olú ìlú orílẹ̀èdè yĩ̀ Abuja ní Jan 2026. Bákan náà kó seése kí àrùn yínrùn-yínrùn bẹ́ sílẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ẹsẹ̀ odò látàrí èyí kó sì àkíyèsí kankan fún irú àwọn agbègbè wọ̀nyĩ̀ nítorí kó seése fún yínrùn-yìnrún láti bẹ̀ sílẹ̀ NỌmba. 26.

Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrun fún Feb 2026

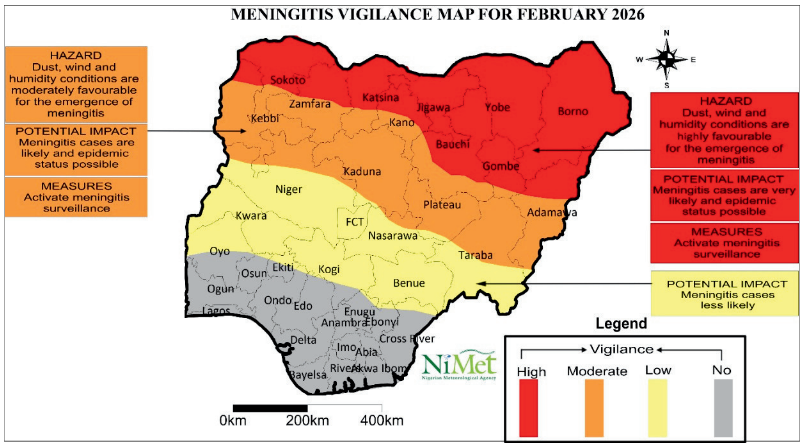

NỌmba 27: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún Feb 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ fún àwọn ìpínlẹ̀ apá àríwá nínú osù Feb 2026 yóò se ìrànlọ́wọ́ fún ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn ní àwọn agbègbè yìí, nítorí náà a dábàá àkíyèsí gíga fún irú áwọn agbègbè yìí, Ní àwọn agbègbè kan ní apá àríwá àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọ̀jọ ní yóò se ìrànlọ̀wọ́ fún ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn, ìwọ̀ǹba àkíyèsí ni a dábàá fún irú eléyìì náà, bákán náà àkíyèsí kékeré ni a dabáa fún àwọn ìpínlẹ̀ bíi, Ọyọ, Ọsun, Ekiti, Kogi, Cross River, Benue,Kwara, àti olú ìlú orílẹ̀èdè yìí. Ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn kó seése kó sẹlẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù nítòri ìdí èyí a dábàá wípé kò sí àkíyèsí Kankan fún agbègbè yìí rárá (wo àwòrán NỌmba 27).

Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún osù March 2026

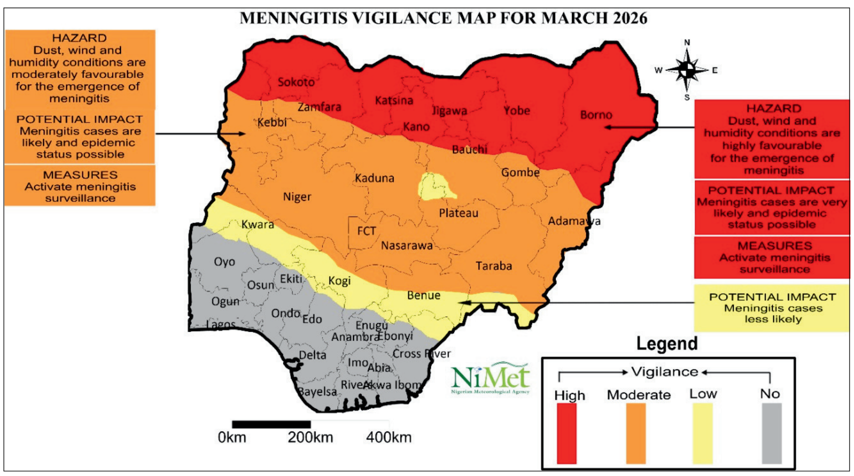

NỌmba 28: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún osù March 2026

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ fún March 2026 fihàn wípé gbogbo nǹkan yóò tutù, atẹ́gùn yóò wà, ojú sáńmọ̀ yóò kún fún ìdọ̀tí, nítorí náà àkíyèsí wà wípé ó seése kí àrùn yínrùn-yínrùn bẹ́ sílẹ̀ ní Sokoto, Zamfara, kebbi, Katsina, Kano, jigawa, Adamawa, Gombe, Bauchi, Yobe, àti Bornu. Àkíyèsí tó ga gbọ́dọ̀ wà fún àwọn ìpínlẹ̀ tí a mẹ́nubà yìí, nígbà tí ìwọ̀ǹba àkíyèsí ní yóò wà fún àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn ní March 2026, Àkíyèsí kékeré ni yóò wà fún àwọn ìpínlẹ̀ bíi Plateau, Ọyọ, Cross Rivers, Edo, Ekiti, àti Enugu,nígbà tí kò tilẹ̀ ní sí àkíyèsí kankan fún àwọn agbègbè tó kù nítorí àkókò náà kò fáàyé gba ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn rárá NỌmba 28.

Àsọtẹ́lẹ̀ Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún April 2026

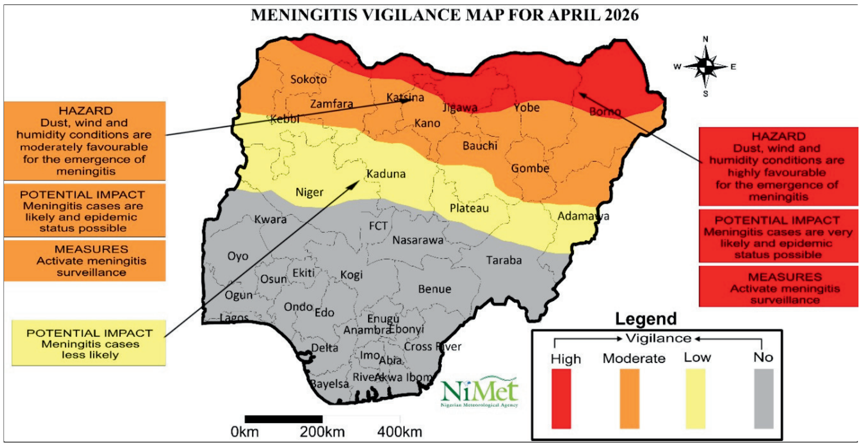

NỌmba 29: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún April 2026.

Lórí àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ fún osù April,2026 ó fihàn wípé àrùn yínrùn-yínrùn leè bẹ́ sílẹ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní igun òkè àríwá fún April nítorí náà a dábàá àkíyèsí gíga fún àwọn ìpínlẹ̀ àríwá tó wà ní ẹnu ibòdè ilẹ̀ Nigeria fún April, ìwọ̀nba àkíyèsí ní a dábàá fún àwọn ìpínlẹ̀ apá àríwá bíi Kebbi, Kaduna, Gombe, àti Adamawa nígbà tí a dábàá ìwọ̀nba àkíyèsí ní àwọn apá ibì kan ní Niger, Plateau àti Taraba. Kò leè sí àkíyèsí fún ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn àti àwọn èyí tí ó wà ní apá gúúsù orílẹ̀èdè yìí (wo àwòrán NỌmba 29).

Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún May 2026

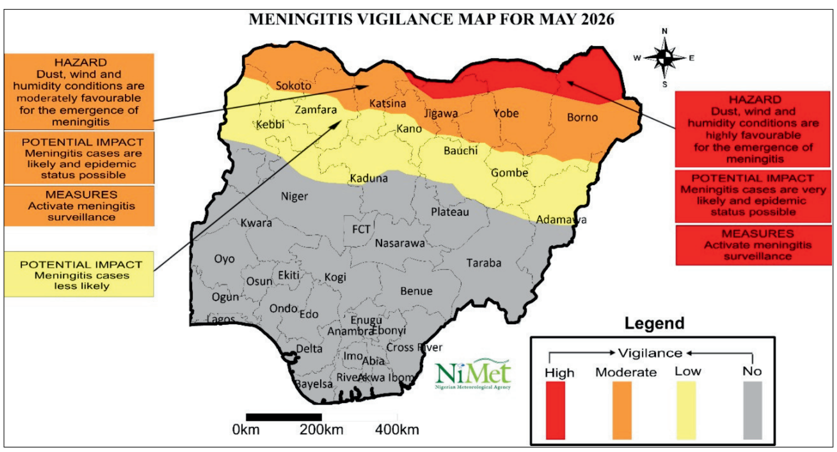

NỌmba 30: Àkíyèsí àrùn yínrùn-yínrùn fún May 2026

Fùn osù May, 2026 a dábàá àkíyèsí gíga fún àwọn ìpínlẹ̀ bíi, Bornu Yobe, Jigawa, àti Katsina, gẹ́gẹ́ bíi àwòrán Fig. 30 se fihàn wípé ó seése kí àrún yínrùn-yínrùn sẹlẹ̀ ní irú àwọn

agbègbè wọ̀ǹyìí, látàri àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́. Ní àwọn apá ibì kan ní Kano, Gombe, Bauchi, Zamfara, Sokoto, àti Kebbi, a dábàá ìwọ̀nba àkíyèsí ní àwọn agbègbè wọ̀ǹyìí. Àkíyèsí kékeré gbọdọ̀ wà fún apá ibì kan ní Niger, Kaduna, Taraba àti ìpínlẹ̀ Adamawa. Kò ní sí àkíyèsí kankan fún ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúúsù nítorí bí ojú ọjọ́ yóò se rí kò leè fààyè gba ìbẹ́sílẹ̀ àrùn yínrùn-yínrùn.

Orí Kẹta
Àtubọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 lórí àwọn ẹ̀ka ọrọ̀ ajé tó se kókó

Bí ojú ọjọ́ bá se rí máa ń nípa lóríètòọrọ̀ ajé àti ìgbòkè-gbodò ọmọnìyàn. Àsọtẹ́lẹ̀ nípa ojú ọjọ́ 2026 yóò ní ipa lórí ètò ọrọ̀ ajé ní orísìrìsí ọ̀nà tí ó sé jẹ́ wípé àwọn tí ń se àmúlòòjúọjọ́ fún isẹ́ wọn gbọdọ̀ wà ní ìmúrasílẹ̀ fún èyí.

Ìrìnà òfúrufù

NỌmba 31: Pápákọ̀ òfúrufú Nnamdi Azikwe

Àsọtẹ́lẹ̀ nípa ojú ọjọ́ fún ọdún 2026 sáfihàn wipè àwọn atẹ́gùn yóò gbóná ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ. Gbígbóná tí ojú ọjọ yóò gbóná ju ti tẹ́lẹ̀ lọ yóò ní ipa lórí ìrìnà òfúrufú. Bí atẹ́gùn yóò se máa se adínà gboòkú fún ìrìnà òfúrufu tí yóò sì máa kó ìsòro bá àwọn òsìsẹ́ ìrìnà òfúrufú àti àwọn èrò.

Òjò tí yóò máa rọ̀ ní ọdún 2026, ìrètí wà wípé kò ní kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ní àwọn agbègbè bíi, Kebbi, Kaduna, Enugu, Cross Rivers, Abia,Ebonyi àti olú ìlú orílẹ̀èdé yìí Abuja. Ó seése kí òjò tí yóò máa rọ̀ ní ìbẹ̀rẹ̀ sáà ọdún pọ̀ kọjá ààlà. Kí ó to dí wípé a bọ́ sínú àkókò òjò, sáàjù kí àkókò òjò tó bẹ̀rẹ̀, àkókò òjò àti ìgbà tí òjò yóò dá se pàtàkì ní ìrìnà òfúrufú látàri àwọn nǹkan tí yóò máa sẹlẹ̀ bíi àrá sísán, íjí líle, ọ̀wàrà òjò àti ọkàn-ò-jọ̀kan omíyalé pẹ̀lú kùru-kùru tí ó leè se ìdíwọ́ fún ìríran ọkọ̀ òfúrufú, ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ìdíwọ́ wọ̀nyìí leè se ìjàm̀bá fún lílọ àti bíbọ̀ ọkọ̀ òfúrufú. Fífò àwọn ẹyẹ ní ojú sánmọ́ náa leè dá wàhálà sílẹ̀ fún ìgbòkè-

gbodò ìrìnà òfúrufú èyi tí o leè fa ìjàm̀bá. Ní àkótán ojú ọjọ́ jẹ́ ọ̀kan pàtàkì tó ní ipa lórí ìrìnà òfúrufú, bẹ́ẹ̀ni àabò àti ìyára se kókó nínú ẹ̀ka yìí. Láti orí kùru-kùru, àìkò rìna dáradára, àrá sísán àti àwọn ìsòro míràn tó rọ̀ mọ́ ojú ọjọ́ leè se àkóbá fún ìrìná òfúrufú, látàrí èyí ó se pàtàkì kí a mọ wípé bí ojú ọjọ́ bá se rí ní ipa lórí ìrìnà òfúrufù. Ó se kókó fún ẹ̀ka yìí láti se àmúlò àwọn àsọtẹ́lẹ̀ àjọ NiMet fún àseyorí isẹ́ wọn, ní ìbámu pẹ̀lú àjọ ICAO, WMO,àti NCAA, nípa ìlànà tí wọ́n gbè kalẹ̀ ó yẹ kí àwọn ilé isẹ́ ìrìnà òfúrufù máa se àmúlò àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ láti fi se àtìlẹyìn fún àlàkalẹ̀ wọn èyí tí yóò jẹ́kí isẹ́ wọn rọrùn.

	Àsọtẹ́lẹ̀	Atubọtan
1	Sàájù àkókò òjò	-Atẹ́gùn líle máa ń se ìdíwọ́ fún àwọn èrò nígbà tí báàlú bá fẹ́ gbéra àti bí ó bá fẹ́ bà. - Atẹ́gùn líle leè ba ọkọ̀ òfúrufú jẹ́ níbi tí wọ́n bá gbe sí ó tún leè se àkóbá fún àwọn irinsẹ́ tí wọ́n ń lò. - Bí àrá bá ń sàn ní gbogbo ìgbà ó leè se àkóbá fún àābò pẹ̀lú kó se àdínà gboòkú fún gbígbéra ọkọ̀ bàálú.
2	Pí-pọ̀jù òjò ati bí ó se ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ	-Omi yóò pọ̀ ní àwọn ọ̀nà tí báàlù yóò ti gbéra, eléyìí yóò se àkóbá fún-un. - Àpọ̀jù òjò leè se ìdíwọ́ fún ìríran báàlú tí èyí yóò sì se okùnfà ìdádúró fún wọn, - Àpọ̀jù òjò leè jẹ́kí báàlú máa le tètè gbéra látàrí wípé yóò se àkóbá fún-un.
3	Bí ojú ọjọ́ bá gbóná kọjá iye tó yẹ kó wà	- Bí ojú ọjọ́ bá gbóná ó leè se àkóbá fún dí-darí báàlú èyí tí ó leè mú kúrò ní ojú ọ̀nà rẹ̀. - Pẹ̀lú ojú ọjọ́ tí ó gbóná, ẹnjìnnì yóò máa gba ọ̀pọ̀lọpọ̀ èyí tí yóò jẹ́ kí owóná ga síi. - Nígbà tí gbogbo nǹkan bá gbóná, yóò fa ìdádúró fún ìgbéra ọkọ̀ báàlù páàpàá àwọn tí ó ń bá ń lọ sí ibi tí ó jìnà. Ó seése kí wọ́n máa leè kó gbogbo èrò wọn tán nígbà kan náà.

Ìmọ̀ràn

- A rọ àwọn awakọ̀ òfúrufú kí wọ́n ri wípe àwọn wà níbi ìpàdé tí wọ́n máa ń se kí ọkọ̀
- báàlú tó gbérà ní ìbámu pẹ̀lú àsẹ ICAO fún àābò tó péye.
- Kì awakọ́ òfúrufú àti gbogbo àwọn alába-sisẹ́-papọ̀ rẹ̀ ri wípé wọ́n ń gbọ̀ ìròyìn nípa ojú
- ·ọjọ́ déédé kí wọ́n tó gbéra.
- *Àwọn ọlọ́kọ̀ òfúrufú àti gbogbo àwọn alákoso pápákọ̀ òfúrufú gbọdọ̀ ri wípé àwọn ń
- tẹ̀lé gbogbo ìkìlọ̀ àjọ NiMet nípa ìrìnà wọn ni gbogbo ìgbà.

- Gbogbo àwọn tọ́rọ́kàn nípa ìgbòkè-gbodò ọkọ́ òfúrufú gbọdò ri wípé àwọn se àyẹ̀wò
- tó yẹ páàpàá nípa ojú ọjọ́ àti àwọn nǹkan tí yóò mú ìrina rọrùn.
- Àwọn ọkọ̀, òfúrufù gbọdọ̀ ri wípé àwọn tẹ̀lẹ́ ìlànà tí wọ́n là kalẹ̀ fún ààbò ìrìnà òfúrufú
- àti lílọ̀ gbogbo àwọn pàpàkò.
- kí gbogbo àwọn tọ́rọ́kàn tó ń mójútó pápákọ̀ òfúrufú ri wípé omi kò dẹ́gún sí ibi tí
- bàálù yóò gbera, kí wọ́n se gbogbo nǹkan tó bá yẹ bíi kòtò-ìdaminù sí àwọn òpópónà
- pápákọ̀ òfúrufù.
- Kí àwọn alásẹ ri wípé wọ́n ń mójútó àwọn ẹyẹ tó ń fò káàkiri ní pápàkọ̀ òfúrufú páàpáà
- nígbà tí òjò bá bẹ̀rẹ̀ àti ìgbà tí òjò bá parí láti leè pinwọ́ ìkọlù àwọn ẹyẹ ní pápákọ̀
- òfúrufú.
- Kí àwọn ọlọ́kọ̀ òfúrufú ri wípé wọ́n se àmúlò ìgbẹ́sè míràn bíi ojú ọjọ́ kò bá dára ní
- ìbámu pẹ̀lú àlàkalẹ̀ ìrìnà òfúrufù.
- Kí àwọn olókọ̀ òfúrufú kékèèké ri wípé àwọn ǹ tẹ̀lẹ́ àlàkalẹ̀ àjọ NiMet ní gbogbo ìgbà tí
- wọ́n bá ń wàá.
- Kí àwọn tó ń se àmójútó àwọn pápákọ̀ ri wípé wọ́n ń tẹ̀lẹ́ gbogbo ìlànà àlàkalẹ̀ páàpáà
- nígbà tí ojú ọjọ́ kò bá dára tí kùru-kùru gba ojú ọjọ́.
- Gbogbo àwọn òsìsẹ́ tí ó máa ń wà ní ìkàlẹ̀ nígbà tí ọkọ̀ òfúrufú kan bá fẹ̀ bà tàbí gbẹ́ra
- gbọdọ̀ ri wípé wọ́n tẹ̀lẹ́ gbogbo ìlànà tó yẹ láti leè dènà ìjàm̀bá ní irú àkókò yìí.

Isẹ́ Ọ̀gbìn

Ní ọdún 2026 ọ̀pọ̀lọpọ̀ òjò ni yóò ti máa rọ̀ sáájú kí àkókò òjò gan tó bẹ̀rẹ̀ (ìyẹn sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀) Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí ó di mímọ̀ wípé yóó wà ní ìbámu bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ju bí ó se máa ń rí lọ ní gbogbo ibikíbi ní Nigeria, sùgbọ́n òjò yóò pẹ́ díẹ̀ kí ó tó bẹ̀rẹ̀ ní àwọn ibìkan ní Bornu. Bákan náà àsọtẹ́lẹ̀ sọ wípé ìgbà tí òjò náà ń dá ni yóò dá. Ọ̀pọ̀lọpọ̀ ibikíbi ní Nigeria ni yóò ri òjò ju bí ó se máa ń rí tẹ̀lẹ́ àyàáfi àwọn agbègbè tí iye ójó tó máa ń rọ̀ níbè yóò dínkù ju bí ó se máa ń rí lọ. Nítorí náà, a gba àwọn àgbẹ̀ lórílẹ́èdè yìí nímọ̀ràn láti gbé àwọn ìgbésẹ̀ nípa ọ̀gbìn oníkóró lákókò ọ̀gbìn.

Ètò Ọ̀gbìn

NỌmba 32: Oko àgbado

Isẹ́ Ọ̀gbìn

- A rọ àwọn àgbẹ́ láti tẹ̀lé àsọtẹ́lẹ̀ àkókò tí òjò yóò bẹ̀rẹ̀ kí ó tó di wípé wọ́n dágbálé
- ọ̀gbìn wọn kí wọ́n sàkíyèsí wípé òjò ìsáájú tó bá rọ̀ kìí se ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ sáà òjó rírọ̀.
- Ní ibi tí òjò bá pẹ́ kí ó tó bẹ̀rẹ̀ a rọ àwọn àgbẹ̀ láti dágbálé ọ̀gbìn èyí tí ó leè rí ara gba
- ẹ̀ẹ̀rùn.
- Látàri wípé òjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ní àpá gúúsù, á rọ àwọn àgbè láti tètè bẹ̀rẹ̀ ọ̀gbìn wọn, kí
- wọ́n se àmúlò àkókò náà kí ó tó di wípé ọ̀dá wọlé.
- Kí àwọn àgbẹ ri wípé àwọn ń se ògbìn kíkó omi pamọ́ àti síse àmúlò àwọn ọ̀nà
- A rọ àwọn àgbẹ́ láti tẹ̀lé àsọtẹ́lẹ̀ àkókò tí òjò yóò bẹ̀rẹ̀ kí ó tó di wípé wọ́n dágbálé
- ọ̀gbìn wọn kí wọ́n sàkíyèsí wípé òjò ìsáájú tó bá rọ̀ kìí se ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ sáà òjó rírọ̀.
- Ní ibi tí òjò bá pẹ́ kí ó tó bẹ̀rẹ̀ a rọ àwọn àgbẹ̀ láti dágbálé ọ̀gbìn èyí tí ó leè rí ara gba
- ẹ̀ẹ̀rùn.
- Látàri wípé òjò yóò tètè bẹ̀rẹ̀ ní àpá gúúsù, á rọ àwọn àgbè láti tètè bẹ̀rẹ̀ ọ̀gbìn wọn, kí
- wọ́n se àmúlò àkókò náà kí ó tó di wípé ọ̀dá wọlé.
- Kí àwọn àgbẹ ri wípé àwọn ń se ògbìn kíkó omi pamọ́ àti síse àmúlò àwọn ọ̀nà
- · ìgbàlódé mírán tí yóò mú isẹ́ ọ̀gbìn wọn rọrùn.
- · Agbègbè tí àsọtẹ́lẹ̀ sọ wípé yóò ní ọ̀dá díẹ̀ ní July sí August, kí àwọn àgbẹ̀ ri wípé ọ̀gbín

- tí yóò ri ara gba ọ̀dá ìwọ̀nba ní kí wọ́n gbìn, kí wọ́n sisé àmúlò ọgbọ́n ìkó omi pamọ̀
- bákan náà kí wọ́n ri wípé àwọn se ọ̀gbín àkùrọ̀ ní irú àkókò bẹ́ẹ̀.
- A rọ wọ́n láti se àmúlò ìgbésẹ̀ pínpín ajílẹ̀ wọn nígbà gbogbo kí ó má baà se àkóbá fún
- ọ̀gbìn wọn.
- kí wọ́n ri wípé wọ́n la ọ̀nà tí omi yóò máa gbà kọjá nínú oko wọn láti leè pinwọ́
- omíyalé pàápàá ní àkókò tí ọwọ́ ojò dunlẹ̀ dáadáa, kí wọ́n sì ri wípé àwọn èbè wọn ga
- dáradára, èyí tí omi kò ní leè se àkóbá fún.
- Kí àwọn àgbẹ̀ ri wípé wọ́n ń se àmúlò ọ̀gbìn èyí tí ó bá àkókó kan mu pàápáá bí àsọtẹ́lẹ̀
- ojú ọjọ́ se sọ.
- kí àwọn àgbẹ̀ ri wípé wọ́n ń kó omi pamọ́ lákókò òjò páàpáà àwọn agbègbè tí òjò kò ní
- ·pọ̀ tábì ibi tí yóò ti pọ̀ kọjá àlà.

Àtunbọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026 lórí ètò ọ̀gbín

Bí atẹ́gùn bá gbóná lákòkó ọ̀dá, ó seése kó fa ooru fún àwọn nǹkan ọ̀gbìn èyí tí ó leè se àkóbá fún dí-dàgbà àwọn nǹkan ọ̀gbìn wọ̀nyìí, bẹ́ẹ̀ni yóò jẹ́kí èrè kíkó rẹ̀ kéré lákókò ìkórè. Ó máa ń jẹ́kí omi tí áwọn nǹkan ọ̀gbìn nílò dínkù, pẹ̀lú bí gbogbo nǹkan se gbóná yìí, àwọn èrè oko kò ní tó nǹkankan rárá, yóò sì mú àdínkù bá dí-dàgbà àwọn ọ̀gbìn. Gbí-gbóná ojú ọ̀jọ́ àti atẹ́gùn yóò se ìràńlọ́wọ́ fún àwọn kókóró ajẹnirun, àìsàn pẹ́lù orísìrìsí àwọn nǹkan tó leè se ìdíwọ́ fún ìdàgbàsókè ọ̀gbìn pọ̀ si.Oorun àti atẹ́gùn tó gbóná yóò máa se àkóbá fún àwọn ewéko, tí yóò sì máa bá àwọn nǹkan ọ̀gbìn jẹ́, ní ọ̀pọ̀ ìgbà dí-dàgbà àwọn nǹkan ọ̀gbìn, èyí a sì máa mú ìjákulẹ̀ bá àgbẹ̀ lẹ́yìn ọ̀pọ̀lọpọ̀ wàhálà, tí ó si seése kí àdánù wáyé látàrí gbí-gbóná ojú ọjọ́ àti atẹ́gùn gbí-gbóná.

Ìmọ̀ràn

- A rọ àwọn àgbẹ̀ láti máa gbin àwọn kóró tó gbóàti èyí tíó leè fara gba ọ̀dá orísírìsí.
- Kí àwọn àgbẹ̀ sún àkókòọ̀gbìn wọn kí wọ́n leè máse faragba àkókò tí ojúọjọ́ bá gbóná.
- Kí àgbẹ̀ se àmúlòọ̀gbìn ìdábòbò kí wọ́n leè tójú ilẹ̀ tí wọ́n ń gbin nǹkan sí.
- A rọ àwọn àgbẹ̀ láti máa se ọ̀gbìn inú aginjùèyí tí yóò leè dábòbòàwọn ọ̀gbìn wọn,
- Kí àwọn àgbẹ̀ ri wípéàwọn ń se àmúlò ajílẹ̀ àti àwọn nǹkan míràn tíó leè se àtìlẹyín
- fún àdínkù òjò rírọ̀.
- Kí wọ́n kóraró fún àwọn ọ̀gbìn tí kò lágbára láti gba ọ̀dá.

Ìmọ̀ràn

Ìrètí wà wípé atẹ́gùn ojú ọ̀jọ́ tí yóò máa fẹ̀ nínú osù January sí May ní ojú ọ̀sán àti òru yóò kọjá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀, ó seése kí èyí ní ipa lórí áwọn nǹkan ọ̀sìn. Bí gbogbo nǹkan bá gbóná yóò mú àdínkù bá gbogbo ìsọwọ́-se àwọn nǹkan ọ̀sìn wọ̀nyìí, tí ó sì kó wàhála bá ọrọ̀ ajé àwọn oníkàn-ọ̀sìn. Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mọ̀ wípé àkókò ọ̀gbìn kò ní kúrò ní bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ tàbí kí ó yá ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní àwọn agbègbè kan àyààfi àwọn agbègbè Bornu tí yóò pẹ díẹ̀ kí òjò tó bẹ̀rẹ̀.

Bákan náà a le rò wípé òjò yóò dá nígbà kan náà gẹ́gẹ́ bí ó se máa ń rí sùgbọ́n ó seése kí ọ̀dá wáyé ní apá àríwá tó jìnà, àwọn ibi kan ní gúúsù ìwọ̀ oòrùn àti àwọn apá ibìkan ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní àárin gbùngbùn.

Pẹ̀lú àwọn nǹkan tí a mẹ́nubà wípé yóò sẹlẹ̀ sí ojú ọjọ́ ní ọdún 2026, a dábàá àwọn nǹkan wọ̀nyíí fún àwọn oníkàn-ọ̀sìn láti se fún àtìlẹyìn isẹ́ ọ̀sìn fún ọ̀dún 2026

NỌmba 33: Ibùdó ọ̀sín adìyẹ

Ìmọ̀ràn gbogbo-gbò fún àwọn ǹǹkan ọ̀sín

- Sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀, a rọ àwọn àgbẹ̀ oní-nǹkan-ọ̀sìn láti ri wípé wọ́n fún àwọn nǹkan
- ·ọ̀sìn wọn ní abẹ́rẹ́, kí wọ́n leè ya aràn kúrò lára.
- Kí wọ́n máa mójútó àwọn nǹkan ọ̀sìn nípa bí wọ́n se rí àti atẹ́gùn gbí-gbóná tí yóò
- máa fẹ̀ láàrin osù Feb sí April nígbà tí ìrètí wà wípé atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ yóò jẹ́ gbí-
- gbóná.
- Kì àwọn àgbẹ̀ oní-nnkan ọ̀sìn ri wípé àwọn pèsè ibi tí atẹ́gùn wà látàri wípé òòru yóò

- wà láàrin osù February sí May.
- Kí wọ́n ri wípé atẹ́gùn ń fẹ́ sí gbogbo ibi tí wọ́n kó àwọn nǹkan ọ̀sìn sí látàri ooru tí yóò
- wọ́pọ̀ ní àwọn àsìkò kan, kí wọ́n sì ri wípé wọ́n gba ìtọ́jú tó yẹ.
- Kí wọ́n ri wípé wọ́n ńkó àwọn tó bá dàgbà kúrò lára àwọn tuntun nìnú ǹǹkan ọ̀sìn
- wọn.
- Kí wọ́n ri wípé wọ́n ń se gbogbo nǹkan láti pinwọ́ kí àjàkálẹ̀ àrùn má baà sẹlẹ̀ sí wọn.
- Kí wọ́n ri wípé àwọn nǹkan ọ̀sìn wọn ní àǹfààní sí omi tó mọ́ gaara, kí wọ́n sì máa se
- àyẹ̀wò wọn ní òrèkòórè fún ìlera wọn páàpáà nígbàtí ojú ọjọ́ bá gbóná àti ìgbà tí òjò
- bá dáwọ́ díẹ́.
- Kí wọ̀n ri wípé àwọn se àtúnse ìgbà tí wọ́n yóò ri wípé nǹkan tutù dáadáa níòwúrọ̀ àti
- àsáálẹ́ ní wọn jẹun.
- Kí wọ́n máa mójútó ìlera àwọn nǹkan ọ̀sìn pàápàá lákòkò tí ìgbònà ojú ọjọ́ bá
- gbóná kọja ààlà èyí tí ó leè fa ọ̀pọ̀lọpọ̀ ìsòro fún wọn kí wọ́n sì rí wípé àwọn nǹkàn sí
- dókítà tó ń se ìtọ́jú ǹǹkan ọ̀sìn lóòrèkóòrè.

Ọ̀sìn Adìyẹ/ Àwọn nǹkan Abìyẹ́

1. Kí wọn ri wípé wọ́n ń fi àwọn òògùn bíi fítámì (A,C,D,E) sí inú omi ti wọn yóò máa mu láti dín ooru àti rírẹ̀ kù páàpáà níàárin osù Feb àti April, nígbà tíìrètíà wípé ojúọjọ́ yóò gbóná janjan,
2. Kí wọ́n máa fi omí wọ́n àwọn adìyẹ/ọ̀sìn abìyẹ́ wọn àti àwọn ilẹ̀ tí wọ́n bá wa, kó wọn sí láti leè mú àdínkù bá gbígbóná ibi tí wọ́n wà.
3. Kí wọn ri wípé atẹ́gùn wà níbi tí wọ́n kòàwọn adìyẹ wọ̀nyíí sí láti leè ri wípé wọ́n kò ní ìsòro rárá, kí wọ́n sì gbà wọ́n kalẹ̀ lọ́wọ́ ikú.
4. Kí wọ́n máse kóàpọ̀jùàwọn adìyẹ sí ojú kan láti leè jẹ́kí atẹ́gùn àlááfìa fẹ́ sí wọn kí wọ́n sì ri wípéàwọn ńfún wọn ní omi tó mọ́ gaara lójúnàati máse jẹ́kíòùngbẹ máa gbẹ wọ́n.Bákan náà kí wọ́n máa se ìtójúàwọn tó ń yẹ́yin dáradára.
5. 1.Kí àwọn àgbẹ̀ oníkan ọ̀sìn ri wípéìgbà tí ǹǹkan bá tutù ni kí wọn máa fún wọn ní oúnjẹ, kí wọ́n sì máa gba òògùn afáralókun, pàápàá nígbà tí ojúọjọ́ bá gbóná.
6. 1.Kí wọ́n ri wípéàbò tó péye wà fún ìlera wọn láti dènàárùn tó sáábà máa ń bẹ́ sílẹ̀ sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀ àti ìgbàògìnìǹtìn.
7. Ó se pátákí láti mójútó ìmọ́tótóàyíká tí wọ́n bá wà láti dènàìsòro tó leè wà, bíi mimu wọn nííìgbà tíọ̀wàràòjò bá bẹ̀rẹ̀ gidi.

Àwọn ǹǹkan ọ̀sìn(Àgùntàn àti ewúrẹ́)

NỌmba 34: Agbo màálù

- A rọ àwọn agbègbé tí àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé òjò yóò pẹ́ kí ó tó bẹ̀rẹ̀ láti kóraró fún ìmúgbòóró ibùdó ǹkan ọ̀sìn lójúnà àti leè dáàbòbò àwọn èyí tí wọ́n ní.
- A gba wọ́n nímọ̀ràn kí wọ́n máa se àmúlò oúnjẹ tí wọ́n kó pamọ́ lákókò tí òjò kò tíì bẹ́rẹ́ tábì ìgbà tí ọ̀dá bá wà, èyí yóò leè jẹ́kí oúnjẹ tí wọ́n kárí wọn.
- Àwọn oní ọ̀sin ewúrẹ́, àgùntàn tàbí àgbò leè se ọ̀nà oúnjẹ tuntun míràn fún àwọn nǹkan ọ̀sìn wọn.
- Bí òjò bá ti ń wọlé, kí àwọn oníkan ọ̀sìn mójútó bí àwọn ǹǹkan ọ̀sìn wọn yóò se máa jẹun, nítorí gbogbo nkàn ni yóò rora máa se nígbà náà.
- Kí wọ́n ri wípé àwọn ń gbin orísìrìsí oúnjẹ kan tí àwọn ọ̀sìn yóò leè máa jẹ. Kí wọ́n se àyípadà ibi tí àwọn nǹkan ọ̀sìn yóò ti máa jẹun láti pinwọ́ títẹ àwọn oúnjẹ wọn mọ́lẹ̀.
- Kí wọ́n tètè bẹ̀rẹ̀ kíkó àwọn ọmọ wọn kúrò lọ́dọ wọn nípa kíkó ilé ti wọn lọ́tọ̀, nítorí àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí a mọ̀ wípé ìgbà kékeré ni ó wà fún sáà ọ̀gbìn.
- Kí wọ́n gbìyànjú láti máa gbin àwọn ewéko tí yóò tètè dàgbà kí àwọn nǹkan ọ̀sìn leè tété rí oúnjẹ jẹ, pàápàá jùlọ nígbà tí òjò kò bá tètè bẹ̀rẹ̀.
- Ẹ ri wípé ẹ kò rìn jìnnà láti wà oúnjẹ fún àwọn nǹkan ọ̀sìn yìń, pàápàá níààrin òsù
- February sí April látàrí bí ojú ọjọ́ yóò se máa gbóná ní àkókò yìí.
- Sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀ ò se patàkì kí àwọn àgbẹ̀ àti àwọn oníkàn ọ̀sìn ní àjọsọ láti leè pinwọ̀ wàhálà tó máa ń sẹlẹ̀ láàrin wọn.

- Ó se pàtàkì láti máa se àyẹ̀wò àwọn oúnjẹ páàpáà àwọn èyí tí ó bá ti bàjẹ́ ní àkókò tí òjò bá bẹ̀rẹ̀ láti leè dẹ́kun àrùn lọ́wọ́ àwọn ǹkan ọ̀sìn.
- Kí wọ́n wà ọ̀nà omi míràn síta pàápàá jùlo nígbà tí òjò kò bá tí máa rọ̀ dáadáa, àti ìgbà tí ọ̀dá bá sẹlẹ̀ dáradára.
- Kí wọ́n sàn ọ̀nà láti máa kó omi pamọ́ láti dín ìsòro tí yóò sẹlẹ̀ lákókò ẹ̀ẹ̀rùn ní apá gúúsù ìwọ̀ oòrùn , ní apá Nasarawa láàrín June sí August.
- Kí wọ́n kó ilé ìkó-oúnjẹ pamọ́ sí wọn ó ga dáradára sí ilẹ̀ láti leè dẹ́kun àwọn nǹkan tó leè sẹlẹ́ sáájú ìbẹ̀rẹ̀ òjò àti ígbá tí òjò bá ń rọ̀ kí oúnjẹ àwọn nǹkan ọ̀sìn mà baà tutù púpọ̀jù..

Ìmọ̀ràn fún sìnsin àwọn àgbò, àgùntàn àti àwọn nǹkan ọ̀sìn kékeré

- Ní àwọn ibi tíó jìnà sí apáàríwá, a gba àwọn irúàgbẹ̀ bẹ́ẹ̀ nímọ̀ràn kí wọ́n dúró de osù June kí wọ́n tó máa gbéàwọn nǹkan ọ̀sìn wọ́n gún.
- A rọ àwọn àgbẹ̀, kí wọ́n máse jẹ́kíàwọn nǹkan ọ̀sìn kékeré wà níàkókò tíọwọ́n oúnjẹ bá wààti ìgbà tíòjò bá pọ̀.
- Ó se pátákí kí oúnjẹ pọ̀ púpọ̀ fún àwọn nǹkan ọ̀sìn tó bá lóyún tàbíèyí tíó bá ń fún ọmọ lómú ní irúàkókò yìí.
- Kí wọ́n jíná síàìkò fi ètò síọmọ bíbíàwọn nǹkan ọ̀sìn wọn láàrin osù Feb àti May láti leè jẹ́kí oúnjẹ sun àwọn tó kù bọ́ sáájú kíòjò tó wọlẹ́.
- Kí àwọn àgbẹ̀ oníkan ọ̀sìn ri wípé wọ́n yóò se ètò dé ibi wípé nígbà tí oúnjẹ bá pọ̀ ni àwọn ǹǹkan ọ̀sìn ń bímọ si, kíí se ìgbà tí oúnjẹ bá wọ̀n.
- í wọ̀n ri wípé wọ́n dábòbo àwọn nǹkan ọ̀sìn tó bá lóyún àti àwọn èyítíó ń fún ọmọ lọ́mú nípa rírí oúnjẹ jẹ àti mímú omi lákókò.
- Kí wọ́n ri wípé wọ́n kọ́ àwọn nǹkan rìn jìnnà látàri ojúọjọ́ tí yóò gbóná pàápàáàwọn tó bá lóyún áti àwọn ọmọ kékèké ní irúàkókò yìí.

Ìsàkóso àwọn nǹkan ọ̀sìn kékéké(àgbò, àgùntàn, ewúrẹ́) ní àkókò tí ẹ̀ẹ̀rùn bá le púpọ̀

- Kí wọ́n ri wípé wọ́n ń pín oúnjẹ fún wọn, kí wọ́n máse dúró de ìgbà tí àwọnnǹkan ọ̀sìn yóò rù kan egungun.
- Kí wọ́n wá oúnjẹ míràn dípò èyítí wọn máa ń jẹ , bìí èyí tí wọ́n ń fi ẹ̀rọ se, èyí yóò jẹ́ ọ̀ná oúnjẹ míràn fún wọn.
- Kí wọ́n mú àsorọ̀ bá ìbímọ àti ìlóyún ní ìgbà tí ọ̀dá yóò wà ní àarin osú June sí August láti leè pinwọ́ àdánù.

- Látàri ọ̀dá tí yóò wáyé ní apá àríwá tó jìnà àti ìwọ̀ oòrùn gúúsù, kí àwọn àgbẹ̀ oníkan ọ̀sìn wá ọ̀nà oúnjẹ míràn láti dí àlàfo èyítí wọ́n kò ní irú àkókò yẹn.
- Ó se pàtàkì láti se ètò sílẹ̀ bí wọn yóò se kó àwọn nǹkan ọ̀sìn wọn kọjà inú okò láti máse dá wàhálà sílẹ̀ láàrin àgbẹ̀

Àwọn nǹkan ọ̀sìn kékeré (Ehoro àti Ọ̀yà)

NỌmba 35: Ọ̀sìn Ehoro

1. Kí ile àwọn ehoro wà ní ibi tí yóò ní ìdábòbò lọ́wọ́ oòrùn, ó se pàtàkì kí wọ́n máa rí atẹ́gùn, kí wọ́n sì máse pọ̀ ní ojú kan.
2. Ilé àwọn ehoro àti ọ̀yà gbọdọ̀ máa gbé ní gbogbo ìgbà bẹ́ẹ̀ni ó gbọdọ̀ wá ní ìmọ́tótó láti leè dènà àrùn lákókò tí ìbẹ̀rẹ̀ òjò bá wọlé.

Ọ̀sìn Ẹja

NỌmba 36: Odò Ẹja

- Ìmọ́tótó atẹ́gùn tí yòó máa wà nínú odò ẹja, nítorí tí ó kọjá bí ó se máa ń rí tẹ̀lẹ́ ni yóò wà láàrín osú Jan àti April, eléyìí sí leè se àkóbá fún irú atẹ́gùn(oxygen) tí yóò wà,ósì seése kí ó se àkóbá fún irú odò ẹja bẹ́ẹ̀, tí àwọn ẹja yóò sì máa kú.
- Ò se pàtàkì láti dábòbò odó ẹja lọ́wọ́ òòrùn láti leè pinwọ́ gbígbóná ojú ọjọ́ ní ààrin osù Feb sí April.
- Ní àwọn agbégbé tí òjò yóò ti tété bẹ́rẹ́,àwọn àgbẹ̀ ẹléja leè sé àmúlò èyí lati tètè wá omi sí inú odò ẹja wọn lọ́wọ́ omíyalé nípa síse kòtò ìdaminù lọ́wọ́ omíyalé nípa síse kòtò ìdaminù tó dára àti àwọn àrùn tó leè sẹlẹ̀.
- Kí àwọn àgbẹ̀ ẹléja ti ri wípé àwọn kò oúnjẹ eja wọn pamọ̀ pàápàá jùlọ nígbà tí ọ̀dá bá wà láàrin osú June sí August nígbà tí omi tí yóò wà kónì pọ̀.

Ọ̀gbìn Oyin

NỌmba 37: Afárá oyin

- Ìpèsè oògùn olómi tó ní sugar nínú, gẹ́gẹ́ bí ọna mìràn nígbà tí kò bá sí àwọn ewéko òdòdó látàri ọ̀dá tí yóò sẹlẹ̀.
- Ri wípé omi tí kò ju tó wà nínú àgbá kò jìnà sí ibi tí àwọn oyin wà láti leè dénà gbígbóná àti àárẹ̀.
- Kí wọ́n ri wípé ìdábòbò ibojì wà níbẹ̀ tí ilé afárá oyin wà àti dénà gbígbóná.
- Jìnà sí sísí ilé oyin nígbà tí ojú ọjọ́ bá gbóná láti pinwọ́ wàhálà.
- Sísе àmójútó ilé àwọn oyin lọ́wọ́ kòkòrò àti àìsàn ajẹnirun ìdábòbò lọ́wọ́ ooru bẹ́ẹ̀ni kí wọ́n gbà wọ́n lọ́wọ́ àwọn kòkòrò tó máa ń jẹ oyin.
- Ìmúrasílẹ̀ nípa ọ̀gbìn àwọn òdòdó tó leè rí ara gbà ọ̀dá èyí tí yóò leè máa pèsè ibi tí àwọn oyin yóò leè máa rí èròjà tí wọ́n yóò máa fi se oyin pàápàá ní àkókò ọ̀dá láàrin osù November sí December ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá.

Ìsàkóso ọ̀rọ̀ omi

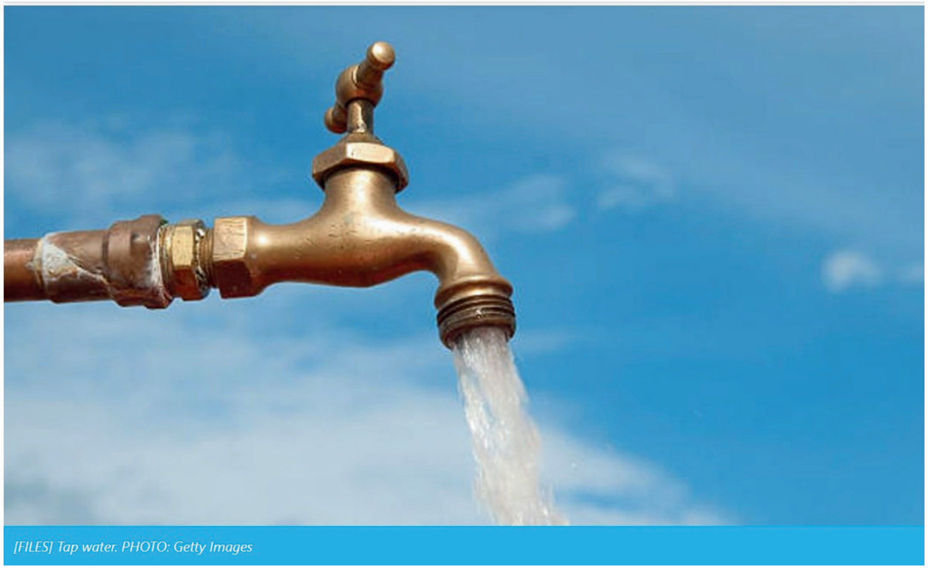

NỌmba 38: Omi Ẹ̀rọ

Ìpèsè omi ni ọ̀pá kùtẹ̀lẹ̀ fún gbogbo ẹ̀ka, gẹ́gẹ́ bíi àjọ Africa Union se sọ wípé kò sí iye owó tí wọ́n ná fún ìpèsè òmì àti ìmọ́tótó. Wọn yíò ri àǹfààní rẹ̀ ní ìlọ́po méje ní ẹ̀ka ìlera, ètò ẹ̀kọ́,ìpèsè ouńjẹ àti ìdábòbò àyíká.

Àyípadà ojú ọjọ́ káàkiri àgbáyé àti Nigeria se pàtàkì si bí ojú ọjọ́ bá se rí, bìi ọ̀wọ́n gógó òmì, ìdíwọ́ àwọn nǹkan se máa ń rí, àti bí àyípadà bá se ri ní yíò se okùnfà bí ǹǹkan yóò se rí àti ọ̀rọ̀ omíyalé ní àwọn agbègbè kan, tí àdínkù bá omi fún ìlò àwọn aráàlú, fún isẹ́ oko, àwọn nǹkan ọ̀sìn àti àwọn nǹkan míràn. Eléyìí a máa ní ipa lórí ìgbé ayé ẹ̀dá àti ààbò orílẹ̀èdè kan. Láti leè yanjú àwọn ìpènijà tí a mẹ́nubà yìí, a nílò ìgbésẹ̀ akin nípa síse ìlànà àti àlàkalẹ̀ èyí tí ó se fojú rí, láti fòpin sí àwọn ìsòro wọ̀nyìí. Ọ̀kan lára èyí ni kí ìyàtọ̀ wà nínú ìmójútó ojú ọjọ́, síse àgbékalẹ̀ tí-tètè se ìkìlọ̀ tí yóò leè se ìrànlọ́wọ́ fún kì-kojù àwọn ìpènijà tí àyípadà ojú ọjọ́ mú dání.

Àtubọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 lórí ìgbáyé-gbádùn ọ̀rọ̀ ajé Nigeria ní ẹ̀ka ìpèsè omi ní ipa pàtàkì àti orísìrìsí ẹ̀ka ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ìdí bíi títètè tàbì àìtètè bẹ̀rẹ̀ òjò àyípadà nípa iye tí yóò rọ̀ sége-sège àwọn atẹ́gùn líle sí sége-sège bí sáà òjò kan yóò se gùn tó,gbogbo àwọn nǹkan wọ̀nyìí ni yóò nípa lórí ètò ọrọ̀ ajé,àwùjọ àti àyíká.

Ìsàkóso ọ̀rọ̀ omi

- Òjò yóò bẹ̀rẹ̀ ní àkókò tó máa ń bẹ̀rẹ̀.
- Òjò yóò parí ní àkókò tó máa ń parí.
- Òjò yóò gùn ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ.

- Ìwọ̀n òjò tí yóò rọ̀ àti
- Atẹ́gùn yóò se gbóná kọjá bí ó se máa ń wá tẹ́lẹ̀ lọ láti ààrin osú Jan - May.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 seése kóní ipa púpọ̀ lórí ẹ̀ka omi ní àwọn ọ̀nà wọ̀nyìí:

1. Ó seése kí omíyalé sẹlẹ̀ látàri wípé iye òjò tí yóò rọ̀ yóò pọ̀jù èyí tí ó maá ń rọ̀ lọ, bẹ́ẹ̀ni ìgbà tí yóò parí yóò gùn ju bí ó se máa ń rí lọ, látàri èyí, ọ̀rọ̀ ìmọ́tótó yóò mẹ́hẹ ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn nǹkan ni yóò sẹlẹ̀ nì àkókò péréte tí òjò pípọ̀ yóò ti rọ̀.
2. Ìpàdánù ẹmí, dúkìá àti ìsípòpadà àwọn ènìyàn látàri omíyalé tàbí tí dáàmù bá ya.
3. Ìbẹ́sílẹ̀ àjàkálẹ̀ àrùn látàrí àìkò palẹ̀ egbin mọ́ dáradára èyítí yóò se àkóbá fún omi tó mọ gaara páàpáà júlọ níbi ti àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí ó di mímọ̀ wípé ó seése kí òjò tí yóò rọ níbẹ̀ tó bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀.
4. Bí omi tó bá wà bá gbóná kọjá àfẹnusọ ole se okùnfà àwọn kókóró àìfojúrí tí yóò sisé àkóbá fún gbogbo àwọn èròjà tó wà nínú omi,pẹ̀lú èyí , wàhálà níyì ó dà sílẹ̀ fún gbogbo àwọn nǹkan tí ń gbé inú omi.
5. Ipa tí òòrùn tábì atẹ́gùn tó ń fa omi lákókò tí ńnkan bá gbóná yóò mú àdínkù bá omi tó wà,látàri bí gbogbo àwọn èròjà àti irinsẹ́ tí wọn kó sí ìsàlẹ̀ omi bá fojú hàn.
6. Wàhálà àti ìjàgùdù máa ń sẹlẹ̀ nígbà tí ọ̀dá bá ti de nítorí ọ̀wọ́n omi yíò máa sẹlẹ̀.
7. Bí àwọn ènìyàn bá ti ń se ìwakùsà tàbí gbẹ́ ilẹ̀ , ó seése kí ó bá omi jẹ́.
8. Àdínkù yóò bá àwọn omi tó wà nínú dáàmù gẹ́gẹ́ bí ọ̀kan-ó-jọ̀kàn ìdọ̀tí yóò se pọ̀ lójú rẹ̀.
9. Lákókò òjò orísìrírì nǹkan ni yóò wà nínú omi, èyí tí yíò ná àwọn alásẹ ní owó rẹpẹtẹ láti jẹ́kí omí náà dára láti mu tàbí lò.
10. Bí omi bá ti pò, ó seése kí omíyalé àti àwọn àfijọ rẹ̀ gba ìgboro kan.
11. Eléyìí tí amẹ́nubá ló kè yìí leè se àkóbá fún omi tó wà lókè ilẹ̀.
12. Yóò mú àyípadà bá ìsọwọ́-sisẹ́ omi.
13. Pẹ̀lú bí omi yóò se pọ̀,ó seése kí ó jẹ́kí ilè máse lágbára láti gba omi dúró, látàri èyí yóò se àkóbá fún àwọn ibùdó ìkómi sí bíi kí dáàmù fàya, tàbí kí àwọn ibùdó ìkó omi sí ní wàhálà ní agbègbè tí dáàmù wà.
14. Ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn nǹkan ni yíò sẹlẹ̀ sí ojú omi látàri èyí yóò sẹlẹ̀ sí ojú omi, látàri èyí yóò dín agbára irú ìwúlò omi bẹ́ẹ̀ kú.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 seése kóní ipa púpọ̀ lórí ẹ̀ka omi ní àwọn ọ̀nà wọ̀nyìí:

- Ó seése kí omí pọ̀ si, èyí tí yóò rọrùn láti kó omi pamọ̀ yálà fún ìlò l’ábẹ́le, fún isẹ́ ọ̀gbìn tàbí fún ìlò àwọn ilé isẹ́ gbogbo.
- Ó seése kí omí pọ̀ si, èyí tí yóò rọrùn láti kó omi pamọ̀ yálà fún ìlò l’ábẹ́le, fún isẹ́ ọ̀gbìn tàbí fún ìlò àwọn ilé isẹ́ gbogbo.

- Bí Omi bá wà ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ yóò leè máa mú àwọn irinsẹ́ àti ẹ̀ǹgìnnì tutù dáradára nígbogbo àwọn agbègbè tí àsọtẹ́lẹ̀ fihàn wípé yóò ní òjò kọjá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ.
- Yóò mú ìgbé ayé rọrùn fún gbogbo àwọn nǹkan tó ń gbé inú omi ní irú àkókó yìí.

Lójúnà àti se àmúlò àwọn aǹfaaní tí ìpèsè omi yóò mú wà ní àkókò,kí àdínkù se leè bá àwọn ipa tí àsọtẹ́lẹ̀ sọ wípé yóò wáyé adábàá àwọn àlàkalẹ̀ àti ìgbésẹ̀ láti se

- Síse ètọ̀ àti ìlànà nípa àmúlò àwọn àǹfàànì àwọn ọ̀kanòjọ̀kan tí pípọ̀jù omi yóò mú wà,bẹ́ẹ̀ni ìsàkósò ìjàm̀bá tó seése kó sẹlẹ̀.
- Níná owó sí àwọn èròjà àti ibùdó èyítí wọ́n leè kó omi pamọ́ sí ní irú àkókò yìí pàápàá ní àwọn agbègbè tí omíyalé tileè sẹlẹ̀.
- Síse ìdàpadà àwọn etìdò, nípa kíkó omi pamọ́ àti àtúntò omi fún àwọn ọ̀kan-ò-jọ̀kan étó bẹ́ẹ̀ni ìgbésẹ̀ yìí yóò leè dábòbò omi lọ́wọ́ kí òòrùn fáà mu.
- Ìdápadà gbogbo àwọn etídò gẹ́gẹ́ bí èyí se ń kó ipa pàtàkì nínú ìdábòbò gbogbo àwọn èròjà inú omi.
- Síse àmúlò àwọn nǹkan tó bà àyíká mú láti dábòbò omi, bíi gbìngbin igi àti àwọn nǹkan míràn, èyítí yóò leè fún omi ní agbára bẹ́ẹ̀ni yóò leè dábóbó ilé wa nígbà tí àyípadà ojú ọjọ́ bá dé.
- Síse àfihàn àti atìlẹyìn fún òfin tó rọ̀mọ́ ọ̀rọ̀ omi fún àseyorí ọlọ́jọ́ pípẹ́.
- Síse ìtanijì ní òòrèkóòré, wíwó àwọn nǹkan tó leè dènà ibi tí omi ń gbà kọjá bẹ̀ẹ́ni ìpinwọ̀ dída ìdọ̀tí sí àwọn ibi tí kò tọ́, pẹ̀lú yíyá ìgbẹ́ ní ojú táyé.
- üKí wọ́n ri wípé wọ́n ń se àtúnse omi dáradára lójúnà àti le jẹ́kí àwọn èǹìyàn máa rí omi tó dára mu.
- Jí-jẹ́kí ìfọwọ́-sowọ́-pọ̀ tó gúnmọ́ wà láàrin àwọn àlàtìlẹyìn àti gbogbo àwọn tọ́rọ́kàn láti leè sán ọ̀nà tuntun tí wọn yóò fi dẹ̀kun omíyalé, kí wọ́n sì máa se ètò ọjọ́ iwájú sílẹ̀ sáájú ,ní àkókò àti lẹ́yìnàwọn ìsẹ̀lẹ̀ pàjáwìrì.

- Kí àwọn alákóso dáàmu ri wípé wọ́n ń tẹ̀lẹ́ gbogbo ìlànà àti àlàkalẹ̀tó rọ̀ mọ́ ọ̀rọ̀ dáàmù nípa síse àmúlò omi.
- Kí wọ́n ri wípé àwọn mójútó ọ̀rọ̀ dáàmù dáradára nípa ìpinwọ̀ omíyalé àti bí omi yóò se máa kún ní àkúnjù ní àwọn dáàmù wa.
- Sísẹ ìmúgbòòrò àwọn ojú ọ̀nà omi, kí wọ́n sì ri wípé àwọn ǹkó ìdọ̀tí kúrò nínú àwọn ibùdó náà gba omí pípọ̀ dáradára.
- kí wọ́n máa se ìmójútó àwọn ibùdóìkó omi pamọ́ sí, èyí tí yóò leè jẹ́jí wọ́n tètè kojú ìpènijà omíyalé tó bá fẹ́ sẹlẹ̀.

Ìgbóké-gbodò ìrìnà orí ilẹ̀

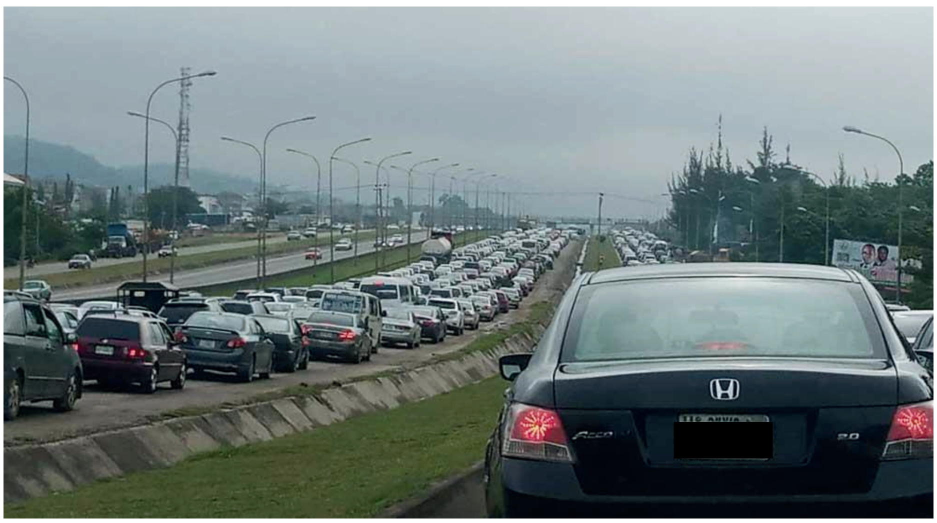

NỌmba 39: Ìgbòkè-gbodò ọkọ́ ní Abuja

Ìgbòkè-gbodò se pàtàkì nínú ètò ọrọ̀ ajé oríl̀ẹ́édé kan. Nítorí òun ni okùn tó sọ ibì kan papọ̀ mọ́ ìkejì òun ló ń se àtìlẹyìn fún kíkó àwọn ènìyàn àti ẹrú láti ibìkan sí èkejì. Òun ni agbátẹrù ìdàgbàsókè ọrọ̀ ajé orílẹ̀èdè kan, bẹ́ẹ̀ni ojú ọjọ́ jẹ́ ọ̀kan pàtàkì tó ní ipa lórí ìgbòkè-gbodò ọkọ̀ ní Nigeria nítorí ilẹ̀ Nigeria ní ìgbà òjò àti ìgbà ẹ̀ẹ̀rùn. Àkókò méjèjì yí ni àtunbọ̀tán rẹ̀ lórí ìrìnà yálà orí ilẹ̀, ojú òfúrufù, íríná ojú irin, tàbì íríná ojú omi.

Ojú ọjọ́ ní ipa pàtàkì lórí ìgbòkè-gbodò ní Nigeria; omíyalé, òòru ọyẹ́ àti àwọn àfarajọ rẹ̀ ní ìpa lórí ìrìnà orí ilẹ̀ nípa ìjàm̀bá ní òpópónà èyí tí yóò jẹ́kí ètò ọrọ̀ ajé pakasọ. Jí-jẹ́kì àwọn nǹkan amáyédẹrùn dúró dáadáa, mímú ìlọsíwájú bá àsọtẹ́lẹ̀ wà, áti síse àmúlò àlàkalẹ̀ gbogbo èyí

tí ó lee mú àdínkù bá àwọn nǹkan tí kò báà selẹ̀ , jí-jẹ́kí ààbò tó péye wà àti jí-jẹ́kí lílọ áti bíbọ̀ rọrùn ní orílẹ̀èdè Nigeria se pàtàkì.

Ìrìnà orí ilẹ̀

Ìrìnà orí ilẹ̀ ló wọ́pọ̀ jù ní Nigeria gẹ́gẹ́ bí ó se jẹ́ wípéẹ̀ka yìí ló ń kó àwọn ènìyàn àti ẹrú láti ibìkan sí èkejì, yíká orílẹ̀èdè yìí. Àkọsílẹ̀ fihàn wípé orílẹ̀èdè Nigeria ní òpópónà tó so mọ́ ara jù nííwọ̀ oòrùn Africa(National Bureau of statictics 2025)

Òpópónà ni Nigeria gbáralé púpọ̀ jù fún lílọ bíbọ̀ wọn, wọ́n ní àwọn òpópónà tó so àwọn ìlú kọ̀ọ̀kan àti ìpínlẹ̀ papọ̀,àwọn òpópónàààrin ìlúàti àwọn ìgbèríko pọ láti se àtìlẹyìn fún ìgbòkè-gbodòàti èto ọrọ̀ ajé. Bí òpópónà bá dára , òun ni okùnfa ìdàgbàsókèìlú, yálà ní ẹ̀ka kátà-kárà, ẹ̀kọ́, isẹ́ ọ̀gbìn, àti ìdàgbàsókèàwọn ilé isẹ́ gbogbo.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 nípa àkóko òjò yóò tẹle bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní àwọn osù January, February, March,, April àti May. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ wípé òjò yóò rọ̀ dáradára, tí atẹ́gùn yóò sìpọ̀ bákan náà, gbogbo àwọn nǹkan wọ̀nyìí ni yóò ní ipa olórí ìrìnà orí ilẹ̀ ní gbogbo ọ̀nà.

Ìmọ̀ràn nípa àtunbọ̀tán ojú ọjọ́ nípa ìgbòkè-gbodò ìrìnà ní Nigeria Àtunbọ̀tán òjò tí yóò rọ̀ àti omíyalé

- Àrọ̀ròdáòjò sáábà máa ń fa omíyalé, tí omi yóò kún gbogbo òpópónàèyí máa ń fa ìsòro fún àwọn ọkọ̀ láti leè kọjá dáradára.
- Àwọn omi tó máa ń kún àwọn òpópónà kìí sáábà jẹ́kíàwọn ọlọ́kọ̀ mọ ibi tí àwọn kótó, wọ̀nyí wà ní ojúòpópónà, èyí tíó máa ń fa tí ìjàm̀bá fi ń sẹlẹ̀.
- Àgbàrá a máa wó àfàrá lọ,bẹ́ẹ̀ni òjò máa ń wọ́ àwọn ẹ̀gbẹ́ kan ọ̀pọ́pọ́nà èyí tí ó sáábà máa ń se adínà-gboòkú fún lílọ láti ìlú kan sí èkejì.
- Bí ìdíwọ bá ti wà nì àwọn òpópónàó máa ń múàkùdé bá kíkóẹrù láti ibi kan síèkejì, ó máa ń se ìpalára fún lílọ ilé ìwé, eléyìí nìkan kọ, ó máa ń se àkóbá fún tí-tètè dá sí ọ̀rọ̀ pájàwìrì, ó sì máa ń jẹ́kíètò okoòwò pakasọ.

Ìmọ̀rán

- Kí wọ́n ri wípé wọ́n mójútó gbogbo kòtòìdaminù níàwọn òpópónàìjọba àpapọ̀, ìpínlẹ̀ àti gbogbo èyí tó wà níààrin ìlú.
- Jí-jẹ́kíàwọn òpópónà tó bá wà ní agbègbè tí omíyalé ba ti máa ń sẹlẹ̀ kíó ga dáradára sí ilẹ̀, bẹ́ẹ̀ni kí wọ́n lo àwọn èròjà tí yóò leè gba ojúọjọ́ dúró.

- Síse ìfọkànsìn àsọtẹ́lẹ̀ àjọ NiMet nípa àti kí wọ́n sàkíyèsíòpópónà lákókòàrọ̀rọ̀dáòjòàti ìgbà tíàrá sísán bá pọ̀.
- Kí wọ́n ri wípé wọ́n kóraró fún àwọn òpópónà tí omíyalé bá wà, kí wọ́n sì gba ọ̀nà ibòmíràn lo..

Àrá sísán, ìjì líle àti àìkò ríran dáradára

- Àrá sísán àti kùru-kùru máa ń dín ìríran kù ní àwọn òpópónà, látàri èyí kí awakọ̀ rọra se kí wọ́n màa báà kọlu ara wọn.
- Atẹ́gùn líle máa ń wú igi dí ojú ọjọ́ bákan náà atẹ́gùn líle a máa gbéàwọn pátákó subú tí yóò sì dí àwọn òpópónàèyí tíó leè fa ìjàm̀bá bí àwọn ọlọ́kọ̀ kó bà kíyèsi èyí..

Ìmọ̀ràn

- A rọ gbogbo àwọn awakọ̀ àti gbogbo àwọn tí ń lo òpópónà láti máse sáré sàpájudé, tàbi kí wọ́n dúró nígbà tíàrá líle tàbí ìjì líle bá wà ní àwọn òpópónà tí wọ́n ń gbà kọjá.
- Kí àwọn òsìsẹ́ pàjawìrì ri wípé àwọn tètè n gé gbogbo àwọn igi tó bá wódí òpópónààti gbogbo àwọn nǹkan tó leè fa ìjàm̀bá.
- Kí àwọn awakọ̀ máse gba ọkọ̀ wọn sí abẹ́ igi,tàbíàwọn òrùlé tí kò dúró dáradára tàbíàwọn abẹ́ òpó wáyà ńlá-ńlá tó gbé iná kọjá.

Kùru-kùru ní ìgbà ẹ̀ẹ̀rùn àti ojú ọjọ́ tí kì í dara lákókò ọ̀dá

- Kúrukúru tó lágbára a máa se ìdíwọ́ fún ìríran níàwọn òpópónà pàápàá ní apá àríwáàti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn.
- Bí àwọn eruku bá pọ̀ níòpopónà, ó leè kó wọjú tàbi imú awakọ̀ tàbi ọ̀nàọ̀fun rẹ̀ èyí tí yóò se àkóbá fún ìlera rẹ̀.
- Àìkò-ríran awakọ̀ leè fa ọ̀pọ̀lọpọ̀ ìjàm̀bá fún àwọn ọlọ́kọ̀.

Ìmọ̀ràn

- A rọ àwọn ọlọ́kọ̀ láti máa tan iná iwájúọkọ̀ wọn,kí wọ́n sì ri wípéàwọn kò sáré ní agbègbè tí eruku bá wà.
- Àwọn ilé iséọlọ́kọ̀ gbọdọ̀ ri wípéàwọn ń fún àwọn awakọ̀ ní ìròyìn àtìgbàdégbà nípa ojú ọjọ́ láti leè mọ bí wọ́n se fẹ́ rìn .

- Kí wọ́n ri wípéọkọ̀ tí wọ́n gbé sí ojú òpópónà ní nǹkan tí yíò máa nu gílààsì nù, bẹ́ẹ̀ni wọ́n gbọdọ̀ ri wípé atẹ́gùn ń fẹ̀ àwọn èro dáradára.
- Ó se pàtàkì láti gbé àwọn àkomọ̀nà ìkìlọ̀ sí àwọn òpópónà, páàpàa àwọn agbègbè tí ó sáábà máa ní kùru-kùru àti eruku lójúọ̀nà lákókò sáà kan.

Ooru tó lágbára àti àkọ́bá fún òpópónà

- *Bí ojú ọjọ́ bá gbóná púpọ̀ jù ó leè ba àwọn ọ̀dá tí wọ́n fi se òpópónà jẹ́, bí kí ó máa wú, tàbí sán, èyí yóò se jẹ́ ìsòro fún àwọn awakọ̀ àti ọkọ̀ pàápàá.
- *Gbígbóná àwọn ojú òpópónà yóò máa se àkóbá fún àwọn táyà pàápàá jùlọ àwọn tí ìrìnàjò wọn bá jìnà.
- *Gbígbóná ojú ọjọ́ leè se àkóbá fún àwọn afárá, yóò máa níàlàfo níbi tí wọ́n ti so wọ́n papọ̀ , èyí yóò máa jẹ́kí afárá máa ni, ìsóra èyítíó leè se àkóbá fún àwọn tó ń gbé orí rẹ̀..

Ìmọ̀ràn

- Kí wọn máa se àmúlòàwọn ọ̀dá pẹ̀lú nǹkan míràn tó leè gba gbígbóná ojú ọjọ́ dúró nígbà tí wọ́n bá ń se òpópónà kan.
- Kí wọ́n máa se àyẹ̀wò àwọn òpópònà lóòrèkóòrè pàápàá jùlọ ní apáàríwá nígbà gbogbo tí nǹkan bá gbóná janjan.
- Kí àwọn awakọ̀ máase àyèwò táyà wọn wò lórèkóòrè, kí wọ́n sì jìnà sí kíkóẹ̀rù ní àkólé pàápàá nígbà tí ojú ọjọ́ bá gbóná.

rìnà ojú irin

NỌmba 40: Ìrìnà ojú irin Abuja

Ìrìnà ojú irin jẹ́ ọ̀nà pàtàkì nínúàwọn ìrìnà ní Nigeria, tíó máa ń se àtìlẹ́yìn fún lílọ àti bíbọ̀ àwọn erò pẹ̀lú kíkóàwọn òbítíbitìẹrù lọ síàwọn ibi tíó jìnà.láìpé yìí ni ìjọba ná owó rẹpẹtẹ sí ojú irin tó lọ,láti Abuja sí Kaduna, Lagos sí Ibadan Warri sí Itakpe, tí wọ̀n sọ ojú irin náà di ìgbàlódé. Ọkọ̀ ojú irin tó ń kó ńkóọ̀pọ̀lọpọ̀ láàrín ìpínlẹ̀ ẹ̀kọ̀ àti èyí tíó wà ní Abuja jẹ́ èyítíó tun fi ẹsẹ̀ ètòọrọ̀ ajé rinlẹ̀, sùgbọ́n bí ojúọjọ́ se rí káàkiri Nigeria ní ipa lóríìrìnà ojú irín, páàpáà àwọn irinsẹ́ tí wọ́n ńlò, ààbòàti isẹ́ dáradára rẹ̀.

Ojú ọjọ́ kó ipa pàtàkì nípa ìsẹ dáadáa rẹ̀, ààbò rẹ̀ àti ìgbọ́kànlé nínú rẹ̀ ni kùru-kùru àti àrá sísán ńkó ipa lórí ìsọwọ́-sisẹ́ àti àwọn èròjà tí wọ́n ń lò pẹ̀lú àlàkalẹ̀ tó mọ́ọ́yán lórí síse àgbékalẹ̀ àwọn irinsẹ́ tí yóò leè farada ojúọjọ́ àti títẹ̀tẹ̀ kìlọ̀ leè jẹ́kí àdínkù bá àwọn ìsòro tó leè kojúẹ̀ka yìí nítorí ó seé fọkàntẹ́, bẹ́ẹ̀ni ósí gbé ara lé.

Ìmọ̀ràn lórí àtunbọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ lórí ìrìnà ojú irin ní Nigeria

Àrọ̀rọ̀dá òjò àti omíyalé

- Àpọ̀jù òjò leè wọ́ àwọn irin òpópónàọkọ́ ojú irin lọ, èyí tí ó sì leè fa ìjàm̀bá.
- Dídẹ́gún omi síàwọn ojú irin leè se àkóbá fún ojú irin èyítíó lee kó ìsòro dídànùọkọ́ ojú irin níọ̀nà rẹ̀.
- Omíyalé pàápàá ní àwọn ẹsẹ̀ àti ayà okè tàbí ní àwọn ẹsẹ̀ àti àyàòkè tàbí ní àwọn ìgbèríko leè jẹ́kí lílọ àti bíbọ̀ ọkọ̀ ojú irin dáwọ́ dúró fún ìgbà kan náà.
- Omíyalé leè se àkóbá fún àwọn afárá tí ọkọ́ ojú irin ń gba kọjá èyí tí ó leè fa ìdádúró fún ìgbà díẹ̀ lílọ àti bíbọ̀ ọkọ̀ ojú irin..

Ìmọ̀ràn

- Kí àyẹ̀wòàti àbẹ̀wò síàwọn ojú irin nígbà gbogbo kó ó máa wáyé pàápàáàwọn agbègbè tí omíyalé ti leè sẹlẹ̀.
- Kí wọ́n se ojúọ̀nà kòtò ìdaminù sí ojú irin, èyí yóò fòpin sí kí omi máa dẹ́gún síàwọn ojú irín.
- Kí wọ́n bẹ̀rẹ̀ máa se àmúlòìkìlọ̀ ojú ọjọ́ pàápàá lákókò tí ojó dunlẹ̀.
- Kí àwọn onílé isẹ̀ ọkọ́ ojú irin tètè máa sọ nǹkan tó sẹlẹ̀ fún àwọn ẹ̀rọ̀ wọn láti máse jẹ́kí wọ́lù-kọlù máa sẹlẹ̀ ní àwọn ibùdóìwọkọ̀ ojú irin.

Àtubọ̀tán ooru àti atẹ́gùn pí-pọ̀jù

- Ó leè jẹ́kí ojú ọ̀ná irin reluwé fẹ̀ sí látàrí gbígbóná tí ojú ọjọ́ gbóná.
- Ó leè dín agbára àwọn irin tí wọ́n fi se òpópónà reluwè kù,
- Ó lee se àkóbá fún àwọn èrò inu ọkọ̀ reluwé èyítí kò bá ní ǹǹkan amúlé tutù nínú rẹ̀.

Àrá àti ìjì líle

- Àwọn atẹ́gùn líle leè ba àwọn èròjà ojú irin jẹ́.
- Àrá leè jẹ́ adínà-gboòkú fún irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ ọkọ̀ ojú irin.
- ·gi wíwó si ojú ọ̀nà reluwé leè se àkóbá fún lílọ àti bíbọ̀ rẹ́.

Ìmọ̀ràn

- Kí wọ̀n ri wípé wọ́n ń gé gbogbo àwọn igbó àti koríko ní oju irin láti leè pinwọ̀ ìjàm̀bá.
- Kí wọ́n ri wípéàwọn ní irinséàlàtilẹyìn bíèyí tí wọ́n bá ń lò bá dẹnu kọlẹ̀.
- Kí ètò pàjáwìrì wà nílẹ̀ lákókòìjì líle àti àwọn ara sísan.

Ìrìnà ojú omi àti ọ̀rọ̀ ajé inú rẹ̀

Ọrọ̀ ajé inú omi àti àwọn àlùmọ́nì rẹ jẹ́, ètò ọrọ́ ajé tó gbòòrò, bẹ́ẹ̀ni ọ̀pọ̀lọpọ̀ nǹkan ló sodo sínú rẹ̀, bíi àwọn oúnjẹ inú omi,ìrìnà inú omi àti àwọn ọkọ̀ ojú omi ǹlá-ǹlà, epo rọ̀bì àti gáàsì pẹ̀lú ètò ìgbafẹ́ nì àwọn agbègbè tó wà ní ẹsẹ̀ odò. Ọ̀pọ̀lọpọ̀ nǹkan ní ẹ̀ka yĩ́ leè fi mú ìdàgbàsókè bá ètò ọrọ̀ ajé ilẹ̀ yĩ́, èyí ni àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 fi sàlàyé ní ẹ̀kúnrẹ́rẹ́ àwọn nǹkan tí wọ́n yóò bá pàdé,kí wọ́n leè fise ìpinnu èyí tí yóò mú ìlọsíwájú bá ilẹ̀ Nigeria, Bákan náà wọn yóò leè se gbogbo ètò tó bá yẹ̀ lati ọlọ́kan-òjọ̀kan fún àyípadà rere.

Ẹ̀ka ọ̀rọ̀ ajé inú omi

Ìrìnà ojú omi

Àsọtẹ́lẹ̀ tó fihàn wípé òjò yóò pọ̀ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ, yóo si ní ipa lórí ìrìnà ojú omi lábẹ́le. Láti inú osù May títí tí yóò fi dé October ọkọ̀ ojú omi kékèèké àti ńlá-ńlá yóò leè máa kọjà.

NỌmba 41: Ọkọ̀ ojú omi Ferry Ìpínlẹ̀ Eko

Ìmọ̀ràn:

- Bí omi kò bá kùn dáradára ki òjo tó bẹ̀rẹ̀, ó seése kó jẹ̀ ìdíwọ́ fún àwọnọlọ́kò ojú omi,wọ́n kò ní leè lọ sí àwọn ibi tí wọ́n ní lọ́kàn láti lọ nípa ìdí èyí a rọ wọ̀nláti se gbogbo ètò dáradára kí ó tó di wípé wọ́n gbé ọkọ̀ wọn sí ọ̀nà.

- Lákókò ìbẹ̀rẹ̀ òjò ní osù February sí March,àwọn ẹranko yóò gba ojú omi yóò sì je ìdíwó fún lílọ àti bíbọ̀ àwọn ọkọ̀ ojú omi kékèèré.
- Láàrin osù June sí September nígbà tí òjò yóò ti máa rọ̀ dáradára, àgbàrá yóò ti wọ́ ìdọ̀tí sí àwọn ojú omi, èyí sì leè se àkóbá fún àwọn ọkọ̀ ojú omi látàri èyí wọ́n sọ́ra, bẹ́ẹ̀ni kí wọ́n sàkíyèsí irú àwọn ìdọ̀tí ojú omi yìí.
- Ó seése kí atẹ́gùn má ru àwọn omi wọ̀nyí sókè pàápàá lákókò tí òwàrà òjò bá dunlẹ̀, yóò sì máa se àkóbá fún àwọn ọkọ̀-ojú omi kékèèké àti àwọn ọ̀gbẹ́rí tó bá ń wa irú ọkọ̀ bẹ́ẹ̀ nípa ìdí èyí kí wọ́n sọ̀ra gidigidi.
- Ìrètí wà wípé àwọn ọ̀dọ́ yòó kún àkúnfàya nígbà tí ọ̀wàrà òjò bá bẹ̀rẹ̀ nínú osù June sí September látàri èyí kí àwọn tó ń se àmúlò ojú omi se àlàkalẹ̀ nípa bí wọn yóò se máa rìn ìrìn wọn láti jẹ́kí ààbò tó péye wà ní ojú omi.

Epo àti gáàsì

NỌmba 42: Epo rọ̀bì wíwà ní Nigeria

Bí òjò yóò se tètè bẹ̀rẹ̀ sáájú bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ ní agbègbè Rivers àti Bayelsa yòó ní ipa lórí àwọn irinsẹ́ ìwa epo gẹ́gẹ́ bí àrá yóò se máa sán ní gbogbo ìgbà eléyìí ni àwọn ìsòro tó wọ́pọ̀ kí sáà òjò gan an tó bẹ̀rẹ̀. Bákan náà atẹ́gùn ńlá tí yíò máa mú ìjì dání seése kó sẹlẹ̀ èyí tí ó leè mú àwọn irinsẹ́ tí kò bá dúró dáradára kó ìjàm̀bá bá àwọn òsìsẹ́ tí yíò sì tún mú àwọn irinsẹ́ wọn pẹ̀lú wọn yóò pàdánù irú irinsẹ́ yìí, ó se pàtàkì kí wọ́n se ìtójú àwọn irú irinsẹ́ wọ̀nyìí kí ó tó di wípé òjò gidi wọlé dé.

Ìmọ̀ràn:

- Ó se pàtàkì láti dáwọ́ isẹ́ dúró lórí àwọn isẹ́ kan ní ibùdo ìfọpo àti ìwà epo nígbà tí àrá àti atẹ́gùn líle bá ń fẹ́, nítorí ewu ńlá ló jẹ́ fún àwọn to ń sisẹ́ níbẹ̀ kí àrá bá iná jẹ́, kí iná gbé òsìsẹ́, tàbí kí ó ba irinsẹ́ jẹ́.

Oúnjẹ inú omi

Pẹ̀lú àsọtẹ́lẹ̀ wípé odò yóò kún láàrin osù June sí September, ìrètí wà wípé gbogbo agbègbè ẹsẹ̀ odò ní yòó kún fún àwọn oúnjẹ inú omi èyí tí yóò jẹ́ àǹfààní fún àwọn apẹja ní agbègbè

NỌmba 43: Ọjà àwọn nǹkan inú omi

Ìmọ̀ràn:

- Àrọ̀rọ̀dáòjò yoò mú àdínkù bá mímọ àwọn omí tó sàn lọ sínú òkun ní àkókò kan látàrí èyí kò ní sí àwọn orisi àwọn ẹja tàbí nǹkan inú omi ní àkókò yìí.
- A rọ àwọn apẹja láti tẹ̀lé ìròyín àjọ Nimet kí wọ́n máa pa ẹja ní irú àkókò yìí,nítorí ó seése kí ìjàm̀bá sẹlẹ̀, tàbí kí ọkọ̀ ojú omí tàbí irinsẹ́ tí wọ́n ń lò dá isẹ́ sílẹ̀.

Irin-ajo etikun

Gẹ́gẹ́ bí àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún 2026 se se àgbékalẹ̀ wípé ò seése kí nǹkan gbóná díẹ̀ láàrin osù January sí May ní agbègbè ẹsẹ̀ odò, èyí tí yóò jẹ́kí àwọn arìnrìn ajò afẹ́ wá sí agbègbè náà, bíi kí wọ́n wá wẹ̀ tàbí kí wọ́n wà gba afẹ́fẹ́ etí òkun.

NỌmba 44: Ibùdó ìgbafẹ́ eti òkun ni Eko

Ìmọ̀ràn:

- Ó se pàtàkì láti gbé pátákó atọ́nà fún àwọn arìnrìn àjó afẹ́ àwọn ibi tí wọ́n leè dé ní irú àkókò kan látàri wípé òkun yóò ti kún púpọ̀, a rọ wọ́n láti gba àwọn olùrànlọ́wọ́ tí yóò tọ́ wọn sọ́nà bí wọ́n bá fẹ́ se ìgbafẹ́ ní irú àkókò yĩí tàbí kí àwọn atọ́nà pin wọn lọ́wọ́ láti se irú èyí.

Ẹ̀ka ìpèsè iná ọba

NỌmba 45: Ibùdó ìpèsè iná àti pínpín

Ìpèsè Iná láti ara omi

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 seése kó ní ipa lórí ìpèsè iná ọba láti inú omi ní Nigeria ọ̀pọ̀lọpọ̀ ọ̀nà. Bí òjò yóò se tètè bẹ̀rẹ̀ sáájú bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lo ní àwọn ìpínlẹ̀ bíi, Niger, Kaduna, Enugu, Cross Rivers, Kebbi àti olú ìlú orílẹ̀èdè yìí yóò jẹ́kí omí kún inú àwọn dáàmù kan, èyí yóò sì mú ìyàtọ̀ bá iná ọba tí wọn yóò máa pèsè pọ̀ si dáradára lákókò òjò, sùgbọ́n bí òjò kò se ní tó bi ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ nì àwọn ìpínlẹ̀ bíi, Bornu, Yobe, Ogun, Ọyọ àti apá ibì kan ní Niger, yóò dín iye omi tí yóò wà nínú odò Niger àti Benue kí, èyí yóò si dùn iye omi tí yóò wọnú dáàmù káíjí ku. Pẹ̀lú èyí ìpèsè iná ọba yóò dínkù jọjọ ní agbègbè yìí pàápàa jùlọ nígbà tí sáà ọ̀jọ̀ bá ti ń kásẹ̀ nílẹ̀.Ní àfikún, ọ̀jọ̀ tí yóò tètè parí ní kogi àti Niger pẹ̀lú àwọn ìpínlẹ̀ alámúlégbé seése kó dín ìgbà tí àwọn èǹjìnnì tó ń pèsè iná lati inú omi yóò sisẹ́ kù, bẹ́ẹ̀ni iná tí yóò máa jáde yóò dínkù jọjọ, nítorí èyí àwọn ènìyàn yóo máa sán ònà míràn tí pèsè iná ọba ní irú àkókò bẹ́ẹ.

Ìpèsè iná lati ara òòrùn àti atẹ́gùn

Bí àsọtẹ́lẹ̀ se fihàn wípé gbogbo nǹkan yóò gbóná ju bíó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ, yíká Nigeria ní 2026,ó seése kí atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ ní ojú ọ̀sán dé ìwọ̀n 380c sí 400c tàbí ju bẹ́ẹ̀ lọ ní apá àríwá àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ààrin gbùngbùn. Èyí seése kí ìpèsè iná ọba pọ̀ si láti ara òòrùn ní àwọn ìpínlẹ̀ wọ̀nyìí. Àkókò yìí dára láti se ìnáwó fún ìpèsè iná láti ara òòrùn pàápàá ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá tí ìwọ̀n atẹ́gùn rẹ̀ yóò wà ní 400c tàbí ju bẹ́ẹ̀ lọ. Sùgbọ́n bí gbogbo nǹkan bá wá gbóná kọjá àfẹnuso, ó lee dín ìsọwọ́ sisẹ́ ìpèsè iná lati ara oorun kù nígbà tí kò bá sí àwọn irinsẹ́ tí yóò máa mú nǹkan tutú ní irú ibùdó yìí, èyí sí leè jẹ́kí owó tó wọn yóò máa fi mójútó irinsẹ́ yìí gbẹnu sókè púpọ̀. Gẹ́gẹ́ bí ara àsọtẹ́lẹ̀ se fihàn wípé òjò yóò pọ̀ ní àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá gúùsù látàri èyí, kí wọ́n se ìdásílẹ̀ àwọn ibi tí wọ́n yóò máa pèsè iná ọba láti inú omi àti wípé kí wọ́n sàmúlò atẹ́gùn tí yóò máa wà nígbà náa fún ìpèsè iná ọba. Sùgbọ́n òwàrà òjò tí yóò máa rọ̀ ní agbègbè ẹsẹ́ odò ni leè se àkóbá fún ìpèsè iná ọba láti ara oorun tàbí atẹ́gùn nítorí èyí seése kí ó bá àwọn irinsẹ́ wọ̀ǹyí jẹ́.

Ìmọ̀ràn

Pẹ̀lú àwọn àkóónú àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026, òyẹ kí ilẹ̀ Nigeria fikùn ìsapá rẹ̀ láti máa pèsè iná láti ara bí ojú ọjọ́ bá se rí,kí wọ́n náwọ́ sí ìpèsè iná ọba láti ara omi kí wọ́n kó àwọn ibùdó amúnáwá tuntun míràn pẹ̀lú ìrètí nípa bí òjò yóò se pọ̀ bẹ́ẹ̀ni kí wọ́n se àmúlò irinsẹ́ ìpèsè iná ọba nígbà tí òjò bá ti ń dínkù. Bí wọ́n bá ńse ìgbẹ́kàlé iná ọba láti ara òòrùn ó yẹ kí wọ́n ri wípé àwọn ńse irinsẹ́ ti yíò máatutù dáradára. Ìpèsè iná ọba láti ara omi àti atẹ́gùn níwọ̀n lee se àgbékalẹ̀

rẹ̀ ní apá gúúsù àti àárin gbùngbùn ní bí ti sáà àkókò òjò yóò ti gùn gẹ́gẹ́ bí àsọtẹ́lẹ̀ sefihàn, Ní àfikún kí wọ́n jẹ́kí agbára ìpèsè àti pínpín àwọn irinsẹ̀ iná ọba ní àwọn agbègbè tí ó seése kí omíyalé yóò ti sẹlẹ̀ ní agbègbè ẹsẹ̀ odò àti bí gbóná ni apá àríwá se dáadáa,Ní àkotán kí wọ́n sàn ònà ìpèsè iná ọba ní orísìrìsí láti ara àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026.

NỌmba 46: Irinsẹ́ àtagbà fún ìbánisọrọ̀

(Tushe: Getty Images)

Irinsẹ́ ìbánisọrọ́ jẹ́ ẹ̀ka pàtàkì ní orílẹ̀èdè Nigeria, látàri èyí kí wọ́n se ìdábòbò tó dára fún láti ọwọ́ ọ̀sẹ̀,tí orísìrìsì bíi ojú ọjọ́ seése kó se.Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ 2026 jẹ́kí ódi mímọ̀ pé orísírisi atẹ́gùn yóò máa fẹ́ saájú kí sáà tó bẹ̀rẹ̀,títètè àti àìtètè bẹ̀rẹ̀ òjò, iye òjò tí yóò rọ̀ ju bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ, bí àkókò òjò yóò se gùn tó àti bí atẹ́gùn yóò se kọjá bí ó se máa ń rí, gbogbo èyí ni yóò ní ipa lórí ìsọwọ́-sisẹ́ àwọn ilé isẹ́ ibánisọrọ̀ àti bí àwọn oníbárà wọn yóò se ní àǹfààní sí isẹ́ wọn.

Àtubọ̀tán kí òjò tó bẹ̀rẹ̀ lórí ẹ̀ka ìbánisọrọ̀

Atẹ́gùn líle sáábà máa ń saàjù kí òjò tó bẹ̀rẹ̀, èyí tí ó seése kó se àkóbá fún irinsẹ́ ìpèsè ìbánisọrọ̀ nípa kí atẹ́gùn wo àwọn ẹ̀rọ alátagbà líle, kí atẹ́gùn gbé irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ kùró níbi yìí ó yẹ kó wá sí ibòmíràn rọrùn àti bẹ́ẹ̀bẹ́ẹ̀ máa ń se àkùdé fún ibòmíràn ní irú àkókò yìí.

Tì-tètè àti àì-tètè bẹ̀rẹ̀ àkókò òjò

Bí àsọtẹ́lẹ̀ se fihàn wípé òjò yíò tètè bẹ̀rẹ̀ ní awọ́n apa ibìkan ní Bayelsa, Rivers, Delta, Imo.Ondo, Ọsun, Benue, Kogi, Niger, FCT, Nasarawa, Kebbi, àti ìpínlẹ̀ Kano seése kí omíyalé sẹlẹ̀ tí ò sì

seèse kí ó bá ìrìnsẹ̀ ìpèsè ìbánisọ̀rọ̀ jẹ́,nígbà tí àìtètè bẹ̀rẹ̀ òjò ní àwọn apá ibìkan ní Bornu leè se àfikún ìgbà ọ̀dá,èyí tí pè fún àfikùn àwọn amú-ǹǹkan-tutù ní irú àwọn ibùdó ìpèsè irinsẹ́ ìbánisọrọ yóò mú àdínkù bá ìsọwọ́-sisẹ́ bẹ́ẹ̀ni ìpèsè iná ọba yóò dínkù bákan náà, èyí ti yóò jẹ́kí àwọn irinsẹ́ wọ̀nyìí máa gbóná.

Ìwọ̀n-tún-wọ̀n-sì òjò àti bí yóò se kọjá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ

Bí àsọtẹ́lẹ̀ se sọ wípé òjò yóò pọ̀ ní apá ibìkan ní Cross Rivers, Ebonyi, Abia, FCT, Kaduna, Kebbi, Sokoto àti ìpínlẹ̀ Bornu seése kó se àkóba fún irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ èyí tí yóò sì jẹ́kí sége-sège wà nínú ìsọwọ́-sisé wọn.Bákàn náà,gbogbo ìgbà ni wọn yóò maa se àtúnse irinsọ́ wọ̀nyìí, èyítí ó jékí òwónàá wọn tún gbẹ́nusókè bẹ́ẹ̀ni ó lee dín agbára ìsisẹ́ wọn kù jọjọ.

Ìwọ̀n-tún-wọ̀n-sì òjò àti bí yóò se kọjá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ

Bí àsọtẹ́lẹ̀ se sọ wípé òjò yóò pọ̀ ní apá ibìkan ní Cross Rivers, Ebonyi, Abia, FCT, Kaduna, Kebbi, Sokoto àti ìpínlẹ̀ Bornu seése kó se àkóba fún irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ èyí tí yóò sì jẹ́kí sége-sège wà nínú ìsọwọ́-sisé wọn.Bákàn náà,gbogbo ìgbà ni wọn yóò maa se àtúnse irinsọ́ wọ̀nyìí, èyítí ó jékí òwónàá wọn tún gbẹ́nusókè bẹ́ẹ̀ni ó lee dín agbára ìsisẹ́ wọn kù jọjọ.

Ìwọ̀n-tún-wọ̀nsì òjò àti àkókò rẹ̀ yóò se gùn jú bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ lọ

Bí nǹkan yóò se tutù ní àkókò òjò bí apá ibìkan ní Lagos, Ọyọ, Delta Bayelsa,Cross Rivers, Anambra, Enugu, Ebonyi, Kwara, Niger, Nasarawa,Taraba, Benue, Kaduna, àti ìpínlẹ̀ Gombe yóò dín bi-béérè fún àwọn irinsẹ́ amúlé tutù kù nígbà tí bi sáà òjò yóò se gùn, ó leè dín ìsọwọ́-sisẹ́ ìpèsè iná tó ń lo òòrùn kù tàbí ọ̀nà míràn kú bàkán náa, àpọ̀jù òjò yìí leè se àkọ́bá fún irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ pẹ̀lú.

Ìwọ̀n-tun-wọ̀nsì atẹ́gùn àti bí yóò se pọ̀jù

Bì atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ pàápàá láàrín osù Feb sí May yíká orílẹ̀èdè yìí seése kò ní ipa lórí irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀,èyí tí yòó dín agbára àti ìgbésí ayé bá tir'ì tí wọn nílò kù,bákàn náà ó seése kí àwọn irinsẹ́ tí wọ́n ńlò fún ìbánisọ̀rọ̀ da isẹ́ sílẹ̀.

Ìmọ̀ràn

A gbà àwọn ilé isẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ nímọ̀ràn láti wà ní ìmúrasílẹ̀ fún irú àkókò yìí nígbà tí ojú ọjọ́ yóò máa se sége-sége. Wọ́n nílo láti se ọ̀kan-ò-jọ̀kan ètò láti leè pinwọ́ bí-bajẹ àwọn irinsẹ́, kí wọ̀n

sì ri wípé àwọn náwó láti ra irinsẹ́ ní orísìrìsí èyí tí ó jẹ́ ìgbàlódé láti leè dènà àdánù sí àwọn irinsẹ́ tí wọ̀n nílò, èyí yóò leè pinwọ̀ àdánù nínú okoòwò wọn.

Rírí wípé omíyalé kò gbé àwọn irinsẹ́ wọn

Ò se pàtàkì láti ri wípé kí àwọn ilé isẹ ìbánisọrọ̀ se ibi gíga tí wọ́n yóò ri àwọn ilé isẹ́ ìbánisọrọ̀ sí ibi gíga tí wọ́n yóò ri àwọn irinsẹ́ wọn pàápàá ní àwọn agbègbè tó seése kí omíyalé sẹ̀lẹ̀, eléyìí nìkan tún kọ, kí wọ́n fi ọgbà yí àwọn ibi ti àwọn irinsẹ́ wọn wà láti dènà àwọn olè.

Síse àlàkalẹ̀ ìlànà kalẹ̀ fún ibi tí ojú ọjọ́ leè se àkobá fún irinsẹ́ wọn

Àwọn ilé isẹ́ ìbánisọrọ̀ gbọdọ̀ se àlàkalẹ̀ bí ẹ̀rọ alátagbà àti àwọn irinsẹ́ míràn yóò leè kojú àyípadà ojú ọjọ́. Bí èyí bá ti wáyé yóò rọrùn fún wọn láti kápá ìpèníjà tó seése kó wáyé ní irú àkókò yìí.

Ìnáwó sí àwọn irinsẹ́ tó leé kojú ojú ọjọ́

Àwọn ilé isẹ́ ìbánisọrọ̀ gbọdọ̀ ri wípé àwọn náwọ́ sí irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ nípa ríra àwọn èyí tí ó jẹ̀ ìgbàlódé àti èyí tí ó leè bá ìgbà àti sàá ojú ọjọ́ mu. A rọ àwọn ilé isẹ́ ìbanisọ̀rọ̀ kí wọ̀n mú àwọn irinsẹ́ tó leè sisẹ́ pẹ̀lú àkókò àti sáà ojú ọjọ́ kí wọ́n sì ri wípé gbogbo àwọn wáyà wọn tí wọ́n gbé gba abẹ́ ilẹ̀ ní wọ́n ń mójútó.

Síse irinsẹ́ akìlọ̀ fún isẹ́ wọn

A rọ àwọn ilé isẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ láti ri wípé wọ́n se ètò àsọtẹ́lẹ̀ mọ isẹ́ wọn nípà ìmójútó àti títètè dásí ìsẹ̀lẹ̀ pájàwìrì. Ìyẹn ni wípé kí wọ́n tètè ni ìwé àsọtẹ́lẹ̀ èyí tí àjọ Nimet se àgbékalẹ̀ atọ́nà ìsisẹ́ wọn àti kí wọ́n leè tètè máa wà ní ìmúrasìlẹ́ fún pàjáwìrì kí wọ́n máse gbàgbé láti máa se àyẹ̀wò irinsẹ́ wọn lóòrèkóòrè.ó se pàtàkì kí gbogbo ètò àgbèdání wọn wà ní ìbámu pẹ̀lú àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ èyí tí yóò jẹ́kí ó rọrùn fún wọn yóò sì jẹ́kí isẹ́ wọn lọ dáadáa láìkò nì ìkọsẹ̀ kankan.

Ìmúrasílẹ̀ fún ìsẹ̀lẹ̀ pàjáwìrì sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀

A rọ àwọn ilé isẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ lati wà ní ìmúrasílẹ̀ nípa èròjà ìsisẹ́ wọn bíi wáyà, bátìrì, àtagbà àti àwọn irinsẹ́ tó se kókó ní gbogbo ibi tí ilé isẹ́ wọn bá wà sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀, ìró-ni-lágbára gbọ́dọ̀ wà fún àwọn òsísẹ́ tó wà ní ẹ̀ka pàjáwìrì, kí wọ́n sì má gba ìdánilẹ́ẹ̀kọ̀ọ́ lóòrèkóòrè nípa àwọn irinsẹ́ àti tètè dí sí ibi tí wàhálà bá ti sẹ̀lẹ̀ sí àwọn irinsẹ́ wọn lójúnà àti tètè se àtúnse rẹ.
Bí wọ̀n bá tètè dé sí ibi tí ìsòro wà ní àwọn irinsẹ́ wọn,àdínkù yóò wà nínú nǹkan tàbí irinsẹ̀ tí wọ̀n kóbá pàdánù yóò dín owónà wọn kù,isẹ́ wọn yóò di ọ̀tun eléyì yóò sì se àtìlẹyìn fún ìdàgbàsókè ìgbáyé-gbádùn aráàlú.

Àwọn ìjàm̀bá tó jẹ́ ojú ọjọ́ máa ń burú púpọ̀ jù, ọ̀pọ̀lọpọ̀ èyí ló máa ń wáyé látàríàyípadá ojúọjọ́. Ìjàm̀bá tó sáábà máa ń sẹlẹ̀ nípa ojú ọjọ́ kĩ se ọ̀rọ̀ ìmọ̀ sáyẹ̀nsì ọjọ́ iwájú tàbí ọ̀rọ̀ àyíká nìkan, sùgbọ́n tolórí tẹlẹ́mù ló kàn. Kò yọ eníkan sẹ́yìn. Bìi atẹ́gùn àti àwọn àkóònù ojú ọjọ́ se ń ní ipa ko se fẹnusọ àìkò leèsọ bí ojó kan yóò se rí omíyalé, ọ̀dá tàbí gbígbóná atẹ́gùn jẹ àwọn nǹkan tó ń múìsòro bààwọn ènìyàn àti gbogbo àwọn nǹkan tó wà lórí ilẹ̀ àti abẹ́ ilẹ̀.

Síwájú si, àwọn ìsoro tí ojú ọjọ́ máa ń mú dání, ìpèníjàìlera àti bíó se máa ń kọlu àwọn ènìyàn yálà àwọn ọmọdé tàbí àgbàlagbà.

Àsọtẹ́lẹ̀ ojú ọjọ́ ọdún yĩ sàfihàn wípé iye òjò tó máa ń rọ̀ ko ní tóbẹ̀ẹ̀ ní ọdún yíká ilẹ̀ yĩ sùgbọ́n ọ̀jọ̀ yòó pọ̀ ní àwọn agbègbè bíi Ebonyi, apá ibìkan ní Kebbi, Niger, Abia, Cross Rivers, Akwa Ibom,Kaduna, èyítí òleè fa kí omíyalé sẹlẹ ní àwọn agbègbè tí ó ga ní Niger, Benue, Kogi, Rivers àti àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní ẹsẹ̀ odò. Ní àfikún, àwọn agbègbè tí òjò yóò rọ ní ìwọ̀n-tún-wọ̀nsì, ó seése kí omíyalé wáyé, bẹ́ẹ̀ni atẹ́gùn àti àwọn ìjì tó seese kó se àkóbá fun àwọn irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ jẹ́, àwọn irú atẹ́gùn yĩ leè gbé orule ilé lọ. Atẹ́gùn àti àwọn ìjì tó sáábà máa ń bá n bẹ̀rẹ̀ òjò àti ìparí òjò seése kó bá àwọn irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ jẹ́, àwọn irú atẹ́gùn yĩ leè gbe òrùlé ilé, àwọn pàtàko afinimọ̀nà àti bẹ́ẹ̀ bẹ́ẹ̀ lọ.

Àsọtẹ́lẹ̀ tó sọ wípé gbogbo nǹkan yóò gbóná ju bíó se máa ń rì tẹ́lẹ̀ lọ, àwọn ìpínlẹ̀ tó wà ní apá àríwá nínú osù, January, February, November àti December. Bíi igbó tàbí àwọn koríko bá ti gbẹ. Iná jíjó kò jìnà, iná jíjó leè bá àwọn irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ jẹ́, èyí tí yóò jẹ́kí ìbánisọ̀rọ̀ pakasọ. Bi ojú ọjọ́ bá gbóná ,ó seése kí ó se àkóbá , tí yóò sì se ìrànlọ́wọ́ iná jíjó, bẹ́ẹ̀ni èéfín tó ń jáde sí ojú sànmọ́ leè fa ìdíwọ́ fún èémí

NỌmba 47: Omíyalé tó sẹlẹ̀ ní Mokwa

(Orísun: https://www.penglobalinc.com/mokwa-flood-disaster-africa-on-the-front-line-of-climate-crisis.)

NỌmba 48: Omiyale Mokwa

(Orísun: https://www.premiumtimesng.com/regional/north-central/803094-mokwa-flood-over-300-bodies-recovered-lawmaker.html)

Àtẹ 4: Àtubọ̀tán àsọtẹ́lẹ̀ nípa ìsàkóso àwọn ìjàm̀bá

Àtunbọ̀tán	Ìmọ̀ràn	Àlàkalẹ̀ nípa àlàyé lóri rẹ
1. Ìjì líle tí ó leè ná àwọn irinsẹ́ ìbánisọ̀rọ̀ pẹ̀lú àwọn òrùlé wọn.	*Igi gbíngbìn *Dídènà igbó sísun *Gbígba ìròyìn nípa ojú ọjọ́ páàpáà ibití atẹ́gùn yóò gbà àti bí yóò se rí láti ọ̀dọ̀ NiMet *Sísẹ àgbékalẹ̀ àwọn èròjà ìlò dáradára. *Mímu ojú to ati sise imu-gbòòrò awọn nnkan amáyé-dẹrùn, bi daamu, awọn nnkan ibanisọrọ	*Síse àmúlò tí-tètè ìkìlọ̀ *Síse àtúpalẹ̀ ìmọ̀ràn sí èdè abínibí. * Sise awọn imọran si awọn nnkan ti oni àkańdá leè rí * Sise àmúlò awọn nnkan ti yoo rọrun lati rí * Ìfọwọ́-sowọpọ̀ pẹ̀lú ẹgbẹ́ awọn akanda
2. Ọ̀wàrà ojo ati omiyale	* Itọju ayika ati awọn kòtò idaminu * Ipinwọ awọn to wa ni ibi ti omi n gba * Ààto to péye ni ilé kíkọ́ ati ilanilọye * Gbígbẹ́ awọn oju odò *Sise awọn nnkan ti o leè dènà omiyale *Pinwọ kíkọ́ ilé si ojú ọ̀nà àgbàrá * ìmúra silẹ̀ ajọ NEMA fun ìsẹ̀lẹ̀ pajawiri *A dábàá kíkó omi pamọ́	* Fifi ẹkọ ìdènà ijamba si inu ẹ̀kọ́ kíkọ́ * Sise ilanilọyẹ nínú iwe ìroyìn, redio ati mohun-maworan. * Sise amulo awọn tọrọkan fun itaniji * Sise atupalẹ iroyin oju ọjọ ni eyi ti yoo rọrun
3. Ile wíwó latari àrọ̀rọ̀dáòjò	*Kí àwọn alásẹ ri mọ̀ wípé àwọn ènìyàn ǹkọ́ ile ní ìbámu pẹ̀lú àwọn òfin ìkọ́lé fún ìdàgbàsókè. *Ílo àwọn ohun èlò tó dúró re láti leè fi máa kọ́ ilé * Yíyàgò fún kikọlé sí ojú ọ̀nà àgbàrá. * Kíkọ̀ àwọn kótó ìdaminú.	
4. Àsìkò ẹ̀ẹ̀rùn	* Síse àmúlò kíkó omi pamọ̀. * Ríri mọ̀ wípé àjọ NEMA wà ní ìmúrasílẹ̀ pẹ̀lú àwọn ohun èlò tí wọ́n nílò. *Dídáàbá ọ̀gbìn àkùrọ̀ ní àwọn ibi tó bá yẹ.	
5. Yíya àgbàrá	*Gbíngbin igi *Síse ìgbéró àwọn ohun tó leè déná ìjì *kíkọ́ àwọn ohun tó leè dí àgbàrá.	

6. Ìsípòpadà lábẹ́lé yóò dé bá àwọn ènìyàn.	*Pípèsè àwọn ibùdó tí àwọn ènìyàn leè págọ̀ sí. * Síse ètò àwọn ẹka tí yóò se ìrànlọ̀wọ́. * Síse ìdánilẹ́ẹ̀kọ àti Ìlanilọ́yẹ̀ *Ìpèsè oúnjẹ lójúnà láti tún dènà àìrí oúnjẹ tó dára ní jíjẹ tó fún àwọn ènìyàn nàá, èyí tó tún leè fa àìlera fún wọn.
7. Àjàkálẹ́ àrùn bíi àìsàn onígba méjì, àwọn àìsàn inú omi àti àìsàn ibà	* Eto ilera gbọdọ di mímú ojú tó dáradára, kí àwọn abẹ́ré àjẹ sára sì dìdi pí-pèsè sílẹ̀ tó fi mọ́ àwọn ohun èlò ìtójú ara eni lákókò tí wọ́n bá ń sisẹ́(bíi ìbọ̀wọ́,àti àwọn ìbòmú) * Síse ìlanílọ́yẹ̀ nípa omi àti ìmọ́tótó(fífọ ọwọ́) àwọn èròjà àti irinsẹ́. *Lílo ìbòmú fún àwọn ènìyàn lójúnà láti leè dènà àwọn àìsàn ọ̀nà ọ̀fun. *A dábàá pínpín àwọn fítámì àti omi ìyè(ORS)
8, Ìjàm̀bá iná	*Dídènà tàbí síse àmójútó igbó sísun *pípa àwọn irinsẹ̀ tó ń lo iná. * Sísètò àwọn ohun èlò tó ń paná. * Títẹ̀lé ìlànà tó níse pẹ̀lú dídènà ìjàm̀bá iná. *Àwọn alásẹ tórọ̀kàn ní ẹ̀ká iná ní láti pèsè àwọn ohun èlò tó leè pinwọ́ ìjàm̀bá iná.

Ẹ̀ka Ìlera

Ojú ọjọ́ ní ó máa ń se okùnfààjálù bẹ́ẹ̀ni èyí máa ń kọlu ìlera ẹ̀dá yálà ní tàárà bí ènìyàn nàà farapa láti ara ìjàm̀bá tó bá sẹlẹ̀ láti ìpèsè ojú ọjọ́ tàbí èyí tí kìí se tàárà bíi kí atẹ́gùn tí ènìyàn ń fẹ́ sí imú se àkóba fún ìlera, tàbí àìsàn láti ara omi àti àwọn ọ̀pọ̀lọpọ̀ ìpènijà ìlera míràn.

Ẹ̀ka ìlera wá nínú nǹkan tí ojúọjọ́ máa sáábà kọlù, bíi kí àjàkálẹ̀ àrùn bẹ́ sílẹ̀, àìtó oúnjẹ ní àwùjọ, àìsán ọpọlọ àti ìsípòpadà ìlera, gbogbo àwọn nǹkan wọ̀nyìí ní àtubọ̀tán sáábà máa ń lágbára púpọ̀ ENSO tó jẹ́ ajolórí tàbí kókó tí àsọtẹ́lẹ̀ ọdún 2026 dá lé lórí sọ wípé ojú ọjọ́ yóò yàtọ̀ sí bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ ní orílẹ̀èdè Nigeria. Omíyalé seése kó sẹlẹ̀ níbi tí iye òjò tí yóò máa rọ kọjá bí ó se máa ń rí tẹ́lẹ̀ èyí tí ó sì leè fa ìjàm̀bá, ìpalára fún àwọn ènìyàn.

Àwọn agbègbè kan bíi; apá ibì kan ní Kebbi, Kaduna, Enugu, Cross Rivers Abia, Ebonyi àti FCT yóò rí òjò tí ó sáábà máa ń rọ̀ ní ọ̀dọ̀ wọn sùgbọ́n ó seése, kí omíyalé sẹlẹ̀ tí àgbàrá kòtò ìdaminù kò ní káa, látàri wípé ọ̀pọ̀lọpọ̀ ẹ̀gbin àti ìdọ̀tí èyí tí yóò kọlu omi mímu ni yóò sẹlẹ̀, bí èyí bá ti leè rí bẹ́ẹ́, wàhálà yóò dé bá omi mímu, tí ìpènijà ìlera yóò sì súyọ láti ara èyí, bíi àrùn onígbá-méjì, ibà pónjú-póntọ àti àrùn ìgbẹ́ gbuuru kó sì ní gbẹ́yìn. Ó seése kó se àkóbá fún ọ̀nà ọ̀fun ọ̀pọ̀lọpọ̀ ilẹ̀ ni yóò bàjẹ́, òpópónà yóò faragbá, bẹ́ẹ̀ni àwọn ènìyàn kò ní leè dé ilé ìwòsàn fún ìtọ́jú tàbí gba òògùn fún ìlera wọn nígbà tí omíyalé bá ti sẹlẹ̀.

Bí àwọn ènìyàn kò bá ní àǹfààní láti gba ìwòsàn, ti dúkìá wọn ti bá omi lọ. Ó seése kí ó fa kí orí ènìyàn yí. Àwọn agbègbè tó wà ní ẹsẹ̀ odò ni ó seése kí wọn ri irú àjálù yìí látàrí àrọ̀rọ̀dá òjò, àti bí omi òkun yóò sekún àkúnfàya eléyìí leè jẹ́kí wọ́n koju omíyalé.Àwọn omi tí yóò dẹ́gún lẹ́yìn ìgbà tí omíyalé bá ti fà yòó jẹ́ ibi tí ẹ̀fọn àti àwọn kòkòrò míràn yóò máa ti jáde, eléyìí yóò sì jẹ́kí àìsàn gbilẹ̀ pàápàá àìsàn ibà, pẹ̀lú àwọn ọ̀kan-ó-jọ́kan àìsàn tí yóò máa yọjú lẹ́yìn omíyalé, wọ́n gbọdọ̀ múrasìlẹ́ ní ẹ̀ka ìwòsàn láti leè dẹ́kun rẹ̀.

Láti inú osù January tití di May 2026 atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ kò ní pọ̀ l'ápọ̀jù sùgbọ́n ó seése kí ó máa gbóná, èyí yóò mú àwọn tó jẹ́ mọ́ ojú ọjọ́ gbígbóná dání, ó sì leè se àkóbá fún àwọn ènìyàn, bíi gbogbo atẹ́gùn bá ti ń gbóná janjan, yóò fẹ́ kí ara sísе láti leè wà ní ìbámu pẹ̀lú

èyí, súgbọ̀n òógùn ni yóò pọ̀ lápọ̀jù, èyí leè se àkobá fún ìlera, nítórí gbogbo ara yóò máa gbẹ ni, nígbà tí òógùn bá ti pọ̀jù, ó lee se àkóbá fún ọkàn ẹ̀dá tàbí kí ó ba kíndìnrín ènìyàn jẹ́, bí nǹkan bá gbóná jù, ó leè se àkóbá fún olóyún tí wàhálà yóò sì sẹlẹ̀. Pẹ̀lú gbogbo èyí tí amẹ́nubà yìí apá àwọn elétò ìlera leè má ka.

Ńigbà tí ojú ọjọ́ àti atẹ́gùn bá gbóná àfẹnusọ ó leè fa àrùn Lassa nítorí ènìyàn àti eku yóò máa du òjù ọ̀nà, àìsàn Lassa leè súyọ láti ara èyí. Bí atẹ́gùn bá ń fẹ́ dáradára ó leè jẹ́kí oúnjẹ pọ̀n si, sùgbọ́n pí-pọ̀jù oúnjẹ a máa se okùnfà àwọn kòkòrò ajẹnirun. Bí àwọn kókóró bá ń pọ̀, àìsàn leè jáde láti ara èyí.

Ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ ibi kibi ní orílẹ̀èdè Nigeria lákókò ọyẹ́, gbogbo nǹkan yóò gbẹ, bẹ́ẹ̀ni atẹ́gùn tí yóò máa fẹ́ nínú osù January, February, November àti December yóò mú eruku àti ìdọ̀tí ní ojú sánmọ̀ látàri ó le se àkóbá fún ọ̀nà ọ̀fun wa, yóò sì mú àìsàn ọ̀nà ọ̀fun dání bíi orísìrìsí ikọ́.

Orísírísì Ìmọ̀ràn:

Ìmọ̀ràn lórí ìkọlù àìsàn

- Kí a ri wípé á ń lo ìmọ̀ràn àti àlàkalẹ̀ èyí kò ní fàäyè gba àìsàn ibà,
- Síse ìtanijí fún àwọn aráàlú nípa àìsàn yìí.
- Kí àwọn òsìsé elétò ìlẹra máa sàlàyé àwọn àìsàn tó leè máa súyẹ lákókò sáà ojú ọjọ́ kan tàbí òmíràn.
- Dídènà àti jẹ́kí ẹ̀fọn jẹ ènìyàn nípa lílo àpó ẹ̀fọn àti àwọn oògùn tó leè pa ẹ̀fọn lóòrèkóòrè.
- Kí á ri wípé a tun gbogbo ilẹ̀kùn àti fèrèsé wa se dáadáa lójúnà àti dí ibi tí ẹ̀fọn leè gba wọ inú ilé wa.
- kí a ri wípé a ń fi gbogbo àwọn kòtò ìdaminù àti gbogbo ibi tí omi bá dẹgún sí lójúnà àti pinwọ̀ àìsàn ibà
- Ri wípé o gbà ilé ìwòsan lọ́ bí ó ba kẹ́ẹ́fín àìsàn ibà.
- Ri wipe o lo oògùn tó leè kápá àìsàn ibà, kí ó sì jẹ́kí àwọn òsìsẹ́ ìlera tọ́ ẹ sọ́nà.
- Kí àwọn ọmọdé máa gba bẹ́rẹ́ àjẹsárà tó leè dènà àìsàn ibá ní àwọn agbègbè tí ó seése kí àìsàn náà bẹ́ sílẹ̀
- Kí gbogbo àwọn tọ́rọ́kàn ri wípé àpò ẹ̀fọn dé ọwọ́ àwọn aráàlú.

Ìmọ̀ràn lórí ìkọlù àrùn yínrùn-yínrùn

- ·Sísi ìtanijí fún àwọn aráàlú nípa ọsẹ́ tí àrùn náà ń se.
- A rọ síse àwòtán àrùn náà ní gbogbo ìgbà
- Nípa kí àwọn òsìsẹ́ elétò ìlera ní ìmọ̀ kíkún láti leè sàlàyé fún àwọn aráàlú nípa àwọn àrùn tó jẹ́ mọ́ ojú pópó
- Ìlanilọ́yẹ̀ nípa gbígba abẹ́rẹ́ láti dènà tàbì dẹ́kun èyí.
- Kí a ri wipé a gba ilé ìwòsàn lọ bí a bá ti kẹ́fín wípé ọrùn wà tí ń yí tàbíàìsàn iba gíga ti ń yọjú.
- Kí á máa fọ ọwọ́ wá nígbà gbogbo, eléyìí yóò dènà àjàkálẹ̀ àrùn
- Kí a ri wípé a ń se ìmọ́tótó tó dára nípa, kí á máse gba nǹkan mu lọ́wọ́ ènìyàn, gba oúnjẹ jẹ, ìfa-nǹkan-mu, lílo búrọ̀sì ìfọ eyín kaǹńààti àwọn nǹkan míràn.
- ·Kí a jìnà sí àpọ̀jù nínú ilé, ẹ jẹ́kí a jìnà sí ara wa kí atẹ́gùn leè máa wọ inú ilè wa dáradára.
- Lo àwọn nǹkan tí ó leè fi bo ẹnu àti imú rẹ nígbà tí o bá ń hú ikọ́.

Ìmọ̀ràn nípa ooru

- Ri wípé ó ń mu omi dáradára
- Ri wípé ó mu àdínkù bá gbogbo nǹkan tó o bá fẹ́ sé nígbà tí gbogbo nǹkan bá gbóná, so gbogbo ìjáde rẹ di àkókò tí gbígbóná bá lọ.
- Ri wípé ó ń dúró sí abẹ́ igi, ibi ti ibòoji bá wà, tàbí kí ó lo gílásì tó leè dábòbo ojú rẹ nínú òòrùn, kí osì ri wípé o ń lo agboòrùn bíó bá ń nílò láti jáde nínúòòrùn.
- Jẹ́kí inú ile rẹ́ wa máa tutù nígbà gbogbo pàápàá ní ọ̀sán nípa sísí àwọn fèrèsé rẹ̀ sílẹ̀. Bákan náà máa se èyí lálẹ́.
- Máse fi àwọn ọmọ rẹ sílẹ̀ nínú mọ́tò nígbà tí o bá ti gbogbo gíláàsì,ara mọ́tò rẹ tí ó gbé kalẹ̀ sójú kan.
- Kí a ri wípé a ń lo abẹ̀bẹ̀ ìfẹ́ atẹ́gùn ní gbogbo ìgbà.
- Ri wípé àwọn irinsẹ́ àti èròjà pàjáwìrì ìlera kò wọ́n nínú ilé rẹ nígbà gbogbo èyí yóò leè gbà ọ́ lọ́wọ́ bí ìsẹ̀lẹ̀ ìlera pàjáwìrì bá dé.
- Ri wípé o gba ilé ìwòsàn lo ní kíákíá nígbà ìpénijà àìsàn kan bá yọjú

Ìmọ̀ràn nípa àìsàn onígba méjì

- Síse ìdánilẹ́kọ̀ọ́ fún àwọn aráàlú, ọ̀sẹ̀ tí àìsàn náà ń se.
- Àkíyèsí gbọdọ̀ wà ní gbogbo ìgbà
- Kí àwọn òsìsẹ́ ìlera ní ìmọ̀ kíkún nípa jí-jẹ́kí àwọn aráàlú mọ̀ nípa àìsàn yìí.
- Ìmúrasílẹ̀ lóòrèkóòrè fún ìsẹ̀lẹ̀ pàjáwìrì lórí èyí lati ọ̀dọ̀ òsìsẹ́ elétò ìlera.
- A dábàá gbígba abẹ́rẹ́ àjẹsára láti fi dènà àìsàn yìí.
- Kí ìjọba ri wípé àwọn ń pèsè omi tó mọ́ gaara fún àwọn aráàlú pàápàá nígbà tí omíyale bá sẹlẹ̀, èyí yóò leè pinwọ́ kí àwọn aráàlú mu omi tí kò dára, tí wọ́n leè ko àrùn onígbá-méjì lára rẹ̀.
- Kí àwọn ènìyàn jìnà sí síse ìyàgbẹ́ ní ìta gbangba, kí wọ́n ri wípé wọ́n ń lò ilé ìyàgbẹ́ láti se ìgbọ̀nsẹ̀, èyí tí ìjọba tàbí àwọn àjọ tí kò rọ̀gbọ̀kú lé ìjọba kọ.
- Kí a ri wípé á ń fi ọsẹ fọ ọwọ́ wa sáájú tàbí ìgbà tí abá jẹun tán pẹ̀lú omi tó dára

NỌmba 49: Ìlanilọ́yẹ̀ nípa ìlera

Ẹ̀Ka ilé kíkọ́ àti iṣẹ́ síse

Ojú ọjọ́ àti sáà ní ipa pàtàkì tó ń kó lórí ilé kíkọ tàbí iṣẹ́ síse. Àtubọ̀tán rẹ̀ leè jẹ́ tàbí ní ọ̀nà ẹ̀rọ, bí kò se àkóbá fún àlàkalẹ̀ tàbí ìgbà tí wọ́n bá ń se lọ́wọ́, tí yóò sì ní ipa lórí àseyọrí iru iṣẹ́ bẹ́ẹ̀, ipa yìí ni àwọn akọ́ṣẹ́mọṣẹ́ ní ẹ̀ka ilé kíkọ́ ti gbà wípé ó máa ń sẹlẹ̀ ní àwọn àkókò kan. Ìròyìn nípa ojú ọjọ́ se pàtàkì nínú ìgbáyé-gbádùn ìdàgbàsókè nítorí yóò ní ipa tó ń kó lórí irú èròjà tí wọ́n yóò lo àti bí àbájáde iṣẹ́ náà yóò tirí yálà omi lílò, atẹ́gùn tàbí awọn èròjà tí wọ́n yóò fi kọ́ nǹkan naa. Gbogbò àwọn nǹkan wọ̀nyí ló se pàtàkì nígbà tí wọ́n bá ńkọ́ ile lọ́wọ́. Àwọn wọ̀nyìí ní ipá lórí rẹ̀ púpọ̀.

NỌmba 49: Ìlanilọ́yẹ̀ nípa ìlera

Ní pàtàkì, ìròyìn nípa ojú ọjọ́ tó ń sàlàyé bi nǹkan se rí nínú sáà ni yóò sọ irú ìgbésẹ̀ tí wọ́n yóò gbé sáájú kí wọ́n tó bẹ̀rẹ̀ ilé kíkọ́,àsíkò ìkọ́lé àti lẹ́yìn tí ilé kíkọ́ ti parí, gbogbo ìlànà àti ọ̀rọ̀ tó jẹmọ̀ àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́ nǹkan tí yóò jẹ́kí ilé kíkọ́ rọrùn tí wọ́n yóò se se gbogbo ètò tó yẹ bí wọ́n bá tẹ̀lẹ́ gbogbo ǹnkan tí àsọtẹ́lẹ̀ sọ.

Àjọ NiMet yóò gbé àlàyé kalẹ̀ nípa ojú ọjọ́ ní òòjọ́, ọ̀sẹ̀-ọ̀sẹ̀, ní òòrékòòrè àti ní ọdọọdún nípa ìlànà àá-tèlé fún ọ̀rọ̀ ilé kíkọ́. Àsọtẹ́lẹ̀ yìí ní ipa gidigidi lórí àwọn òsìsẹ́ tó wà ní ẹ̀ka ilé kíkọ́, àwọn èròjà ìkọ́lé àti ìsọwọ́-sisẹ́ àwọn irinsẹ́ tí wọ́n ń lò, eléyìí nìkan, síse àyẹ̀wò àti bí agbára ilé kan se wà, ní èyí tí kò ní se ipalára fún àwùjọ.

Àwọn nǹkan tí yóò sẹlẹ̀ sáájú àti ìgbà òjò yóò bẹ́rẹ́

Àtubọ̀tán

- Bí ojú ọjọ́ yóò se rí àti àwọn atẹ́gùn tí ó máa ń wáyé sáájú kí òjò tó bẹ̀rẹ̀ leè jẹ́ ìsòro fún àwọnòsìsẹ́ lẹ́nu isé ìkọ́lé pàápàá àwọn tó ń sisẹ́ níbi àwọn ilé tó ga.
- Ọ̀wàrà òjò tó sà déédé rọ̀, o si leè mú omíyalé dání, tí yóò sì wọ́ gbogbo èròjà tí wọ́n fi ń kọ́ ilé lọ́wọ́ lọ, bí síméńtì, yẹ̀pẹ̀ àti bẹ́ẹ̀ bẹ́ẹ̀ lọ.
- Bí gbogbo nǹkan bá tutù bọ́bọ́ àti òjò rírọ̀ ní ẹ̀kọ̀ọ̀kan leè se àkóbá fún ilé kíkọ́, pàápàa àwọn irinsẹ́ áti èròjà tí wọ́n ń lò fún ìkọ́lé.
- Bí omíyalé bá gbé ilé àwọn òsìsẹ́ lọ, èyíleè kó ìrẹ̀wèsì ọkàn bá wọn tí wọn bá wà lẹ́nu isẹ́ tes.

Ìmọ̀ràn

- Ó se pàtàkì láti tẹ̀lé ìlànà lílo àwọn èròjà ìdábòbò bíi; akoto, ìbọ̀wọ́, fìlà líle, bàtà líle lójúnà àti dáábòbò
- Ó se pàtàkì kí gbogbo àwọn irinsẹ́ ìdáàbòbò wà ní mímọ́ ní gbogbo ìgbà èyí yóò leè pinwọ́ kí kòkòrò àjàkálẹ̀ àrùn mase wọ inú rẹ̀.
- Kí wọ́n ri wípé wọ́n se àyẹ̀wò àwọn irinsẹ́ tí wọ́n ń lò láti fi kọ́ àwọn ilé ńlá-ńlá èyí tí yóò leè gba àkókò ojú ọjọ́ dúró.

Agbègbè tí òjò yóò ti rọ̀ ju bí ó se máa ń rọ̀ tẹ́lẹ̀ lọ

- Àwọn òsìsẹ́ kọ́lé-kọ́lé maàní ìnira àti ìsọ̀ro wípé omíyalé leè sẹlẹ̀.
- Àwọn èròjà ìkọ́lé leè máa bàjẹ́ kí wọ́n tó lòó,ó se pàtàkì láti sàkíyèsí èyí.
- Àwọn èròjà ìkọ́lé fún ilé kíkàn tàbí àjà leè ní ìsòro, èyí tí yóò jẹ́kí omi máa wọlé láti orí òrùlé.
- Kòtò ìdaminù àti àwọn gádà kékèèké leè ní ìsòro bí wọ́n kò bá sè etò rẹ̀ dáradára
- Òjò leè wọ́ ilé tí wọ́n bá sẹ̀sẹ̀ rẹ́ lọ, nígbà tí ọ̀wàrà òjò bá sẹlẹ̀ ní irú àkókò náà.
- Bí nǹkan bá tutú èyí tí ó kọjà àfẹnusọ ó leè se àkóbá fún àwọn òsìsẹ́ àti àwọn tó ń gbe irú inú ilé bẹ̀ẹ́.

Ìmọ̀ràn

- Wọ́n gbọdọ̀ se ìdánilẹ́kọ̀ọ́ fún àwọn òsìsẹ́ ní ìmúrasílẹ̀ fún àwọn ìsẹ̀lẹ̀ omíyalé, ìgbésè láti dènà rẹ̀, àti ọ̀nà àbáyọ.
- Wọ́n gbọdọ̀ ri wípé ilé kíkàn gbọdọ̀jẹ́ èyí tí yóò leè da omi nù dáradára.
- Àwọn èròjà tí wọ́n yóò máa lo gbọdọ̀ jẹ́, èyí tí kò ní tètè bàjẹ́, èyí tí yóò leè gba omi dúró, kí wọ́n sì ri wípé gbogbo àwòrán ni wọn tẹ̀lẹ́ bí wọ́n se yàá kalẹ̀..

- Wọ́n gbọdọ̀ ri wípé gbogbo kòtò ìdaminù àti ojú àgbàrá ló wà ní ìbámu pẹ̀lú àlàkalẹ̀ èyí tí yóò jẹ́kí omí máa lọ dáradára.
- Àlàkalẹ̀ àti àwòrán ilé gbọdọ̀ jẹ́ èyítí yóò leè fààyè gba omi àti láti kọjá láìsí wàhálà kankan
- Kí wọ́n máa kàn sí àjọ NiMet lóòrè-kóòrè fún ìròyìn ojú ọjọ́ pàápàá jùlọ, nígbà tí wọ́n bá ń rẹ́ lé àti ìgbà tí wọ́n bá ń kùn ún lọ́wọ́.

Ìse sége-sège atẹ́gùn

Àsọtẹ́lẹ̀ jẹ́kí ó di mímọ̀ wípé atẹ́gùn yóò máa se sége-sège ní àwọn agbègbè kan, tí àwọn nǹkan wọ̀nyìí se kó sẹlẹ̀:

Àtubọ̀tán

- Ìsọ̀ro yóò máa dé bá àwọn èròjà ìkọ́lé.
- Àwọn ilé yóò máa sàn.
- Ó seése kí àwọn ilé tí kò bá dúró dáradára máa dàwó látàri atẹ́gùn tó ń fẹ́.
- Sége-sège leè se àkóbá fún àwọn èròjà tí wọ́n fi ń kólẹ́ àti ìpínlẹ̀ ilé pàápàá.
- Bí gbogbo nǹkan bá gbóná jù, o leè se ìdíwọ́ fún àwọn òsìsẹ́ tó ń kọ́lé..

Ìmọ̀ràn

- Kí àwọn tó ń ya àwòrán ilé ri wípéwọ́n fi ààyè sílè dára-dára.
- Bí wọ́n bá ǹkọ̀ ilé kí wọ́n ri wípé àwọn se àmúlò àwọn ìpènijà tí yóò leè gba atẹ́gùn àti ooru dúró.
- A dábàá lílo àwọn èròjà tó máa ń dán fún ìkọ́lé sí àwọn inú ilé nìkan, kí wọ́n mase lo sí ìta èyí tí o leè fa gbígbóná.

Ó se pàtàkì fún gbogbo àwọn akọ́sẹ́mọsẹ́ nípa ilé kíkọ́ láti ní ìmọ̀ kíkún nípa ojú ọjọ́ àti ní nǹkan yóò se rí kí wọ́n tó máa se àwòrán àti gbogbo ètò tó bá yẹ fún ilé kílọ́ wọn ri wípé àwọn ń se àmúlò ìmọ̀ràn àjọ NiMet nípa ilé kíkọ́ láti leè pinwọ́ ìsoró tàbí àjálù nípa ilé kíkọ́, kí wọ́n sì rí ààbò àwọn aráàlú se pàtàkì.

Orí Kẹrin
Àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gùn oju ọ̀sán ati òru

Orí karùn-ún yiĩ yóò sàlàyé àsọtẹ́lẹ̀ atẹ́gun ti yóò máa fẹ ni ojú ọ̀sán ati òru lati inu osù January titi de May 2026 ni awọn àsàyàn agbègbè kọ̀ọkan ni awọn ìpínlẹ̀ mẹ́rìndínlógóji ati olú ìlú orilẹ̀èdè yi,Abuja.

Ìpínlẹ̀	Ìlú	January	February	March	April	May
Abia	Arochukwu	31.5	32.3	32.2	31.9	31.3
	Ukwa West	32.2	32.8	32.3	31.9	31.5
	Umuahia	35.7	36.7	36.2	34.4	33.2
	Umunneochi	31.7	32.7	32.6	32.2	31.5
Adamawa	Ganye	32.1	34.6	35.7	33.8	31.1
	Madagali	35.1	37.7	40.4	41.1	38.9
	Numan	36.2	38.7	39.7	37.4	34.8
	Yola	35.4	37.9	40.6	40.0	36.6
Akwa-ibom	Eket	32.2	32.9	32.3	31.7	31.1
	Oni	31.5	32.3	32.2	31.9	31.3
	Oron	30.5	30.8	30.5	30.3	30.0
	Oruk	32.2	32.8	32.3	31.9	31.5
	Uyo	33.7	34.8	33.7	32.8	32.0
Anambra	Anambara West	31.9	32.8	32.7	32.3	31.6
	Awka	34.8	35.9	35.8	33.9	32.7
	Idemili South	31.5	32.4	32.4	31.9	31.3
	Ogbaru	31.5	32.4	32.4	31.9	31.3
Bauchi	Bauchi	31.7	34.4	37.6	38.3	36.0
	Bogoro	32.3	33.9	35.2	36.0	33.1
	Darazo	33.2	35.6	38.4	40.9	38.1
	Zaki	32.9	35.4	38.8	42.5	40.9
Bayelsa	Brass	30.3	30.5	30.0	30.9	30.4
	Ekeremor	30.3	30.4	30.1	31.2	30.7
	Southern Ijaw	30.3	30.5	30.0	30.9	30.4
	Yenegoa	33.6	34.3	34.2	33.4	32.8
Benue	Katsina Ala	31.1	32.9	33.3	33.7	32.3
	Makurdi	36.0	37.6	38.1	35.8	33.4
	Oturkpo	32.0	33.7	34.0	34.4	32.8
	Vandeikya	30.5	31.8	31.9	32.7	31.8
Borno	Abadam	32.6	35.2	38.9	42.6	42.4
	Dikwa	35.4	37.6	40.7	43.0	41.4
	Maiduguri	32.3	35.3	39.1	41.5	40.0

	Nganzai	33.8	36.3	39.7	42.4	41.1
Cross-river	Abi	30.6	31.3	31.1	31.2	30.5
	Calabar	33.1	34.0	33.2	32.3	31.9
	Ikom	33.8	35.4	35.2	33.6	32.8
	Obudu	31.0	31.8	31.4	31.2	30.4
	Ogoja	35.5	36.8	36.8	34.8	33.3
Delta	Asaba	34.8	35.9	35.8	34.1	33.0
	Ndoka East	31.7	32.1	31.9	31.9	31.4
	Patani	30.7	30.8	30.5	30.5	30.1
	Warri	33.6	34.3	34.2	33.4	32.8
	Warri North	30.0	30.3	30.1	30.0	29.3
Ebonyi	Abakaliki	30.8	31.7	31.5	31.5	30.6
	Afikposi South	30.5	31.2	31.1	31.2	30.5
	Ishielu	30.8	31.7	31.5	31.5	30.6
Edo	Akoko Edo	32.4	33.5	33.3	32.6	31.3
	Benin	34.1	35.1	34.7	33.3	32.5
	Esan East	30.6	31.1	30.9	30.9	30.3
	Ovia Southwest	30.3	30.9	30.5	30.3	29.5
Ekiti	Ado Ekiti	33.6	34.9	34.3	32.5	31.5
	Ide Orun	31.5	32.4	32.1	31.3	30.1
	Ijero	32.4	33.5	33.1	32.0	30.5
	Ikole	33.4	34.6	34.7	33.7	31.7
Enugu	Aninri	30.5	31.2	31.1	31.2	30.5
	Enugu	34.7	35.6	35.7	33.8	32.5
	Igboeze North	30.6	31.5	31.4	31.2	30.4
	Uzo Uwani	30.7	31.3	31.2	31.3	30.6
FCT	Abaji	33.2	34.2	34.5	33.4	31.4
	Abuja	35.9	37.3	37.5	35.2	33.0
	Bwari	33.0	34.3	34.8	33.0	30.8
	Kuje	33.2	34.5	34.8	33.6	31.6
Gombe	Balanga	35.9	38.1	39.4	37.6	34.4
	Dukku	33.2	35.6	38.4	39.9	37.1
	Gombe	31.9	34.5	37.7	38.3	35.8
	Shomgom	34.0	36.4	37.7	36.0	33.1
Imo	Ideato North	30.3	30.9	30.8	30.9	30.3
	Ngor Okpala	30.6	31.0	30.9	31.0	30.6
	Obowo	30.3	30.8	30.7	30.9	30.3
	Owerri	34.4	35.3	34.5	33.4	32.6
Jigawa	Dutse	30.2	33.4	37.3	39.7	38.3
	Gwaram	32.2	34.9	38.4	41.3	39.7
	Gwiwa	33.0	35.3	38.1	39.9	37.5

	Suletankarkar	31.5	34.1	37.4	40.1	38.7
Kaduna	Birnin Gwari	31.3	33.9	36.0	35.8	32.6
	Kachia	33.6	35.6	36.3	34.8	31.3
	Kaduna	32.3	34.5	36.7	36.1	33.3
	Lere	32.6	34.3	35.9	36.5	33.4
	Zaria	30.8	33.5	36.5	36.8	34.3
Kano	Dambatta	31.9	34.5	38.0	40.9	39.5
	Gwarzo	31.3	33.9	37.0	39.2	37.2
	Kano	30.2	33.4	37.2	39.7	38.3
	Sumaila	31.5	34.1	37.0	38.9	36.7
Katsina	Danmusa	31.2	33.8	36.7	38.4	36.3
	Katsina	30.2	33.2	37.2	39.5	38.6
	Sabuwa	31.3	33.9	36.4	36.9	34.1
	Zango	31.5	34.3	37.9	41.1	40.1
Kebbi	Arewa	34.9	37.2	39.9	41.6	39.0
	Dokonwasagu	33.8	36.3	38.2	38.0	34.8
	Suru	35.0	37.4	39.4	39.9	36.6
	Yelwa	35.5	37.8	39.8	38.9	36.2
Kogi	Ibaji	31.5	32.2	31.9	31.7	30.9
	Lokoja	35.8	37.7	38.0	35.8	33.6
	Yagba West	33.4	34.6	34.7	33.7	31.7
Kwara	Baruten	34.4	35.8	35.3	33.8	32.0
	Ekiti	32.4	33.5	33.1	32.0	30.5
	Ilorin	34.7	36.1	36.4	34.3	32.5
	Pategi	34.6	35.9	36.4	35.7	33.3
Lagos	Badagry	30.5	30.5	30.2	30.2	29.7
	Ikeja	33.9	34.2	34.0	32.9	32.0
	Ikorodu	30.2	30.3	30.1	30.0	29.5
	Lagos Island	32.1	32.6	32.8	31.8	31.0
Nasarawa	Akwanga	34.3	36.2	36.4	34.1	31.5
	Awe	32.3	34.2	34.7	33.7	31.9
	Doma	33.0	34.7	35.2	34.3	32.2
	Lafia	36.2	37.9	38.5	36.0	33.5
Niger	Bida	35.9	37.9	38.7	37.0	34.2
	Borgu	33.6	35.7	37.4	37.8	35.0
	Lapai	33.2	34.2	34.5	33.4	31.4
	Magama	33.6	35.9	37.4	37.1	34.0
	Mashigi	34.7	36.3	37.1	36.6	33.9
	Minna	35.7	37.6	38.6	36.6	33.7
	Rijaw	27.1	26.8	27.5	29.2	30.2
Ogun	Abeokuta	35.7	36.7	36.2	34.4	33.2

	Ijebu Ode	33.9	34.8	34.6	32.9	32.1
	Imeko Afon	32.2	32.8	32.1	31.6	30.6
	Ipokia	31.3	31.3	30.7	30.5	29.8
	Ogun Waterside	30.1	30.5	30.1	29.9	29.3
Ondo	Akoko Northwest	31.5	32.4	32.1	31.3	30.1
	Akure	33.7	35.0	34.4	32.6	31.6
	Ilaje Eseodo	30.0	30.3	30.1	30.0	29.3
	Ondo	33.5	34.5	33.8	32.0	31.4
	Ose	30.9	31.3	30.8	30.5	29.9
Osun	Atakumosa East	31.0	31.8	31.3	30.5	29.6
	Ifedayo	32.4	33.5	33.1	32.0	30.5
	Ife North	31.2	31.8	31.1	30.6	29.7
	Oshogbo	34.2	35.4	34.9	32.7	31.7
Oyo	Ibadan	34.4	35.5	35.1	33.3	32.2
	Iseyin	34.8	35.8	35.3	33.0	31.8
	Iwajowa	32.6	33.5	32.9	32.0	30.8
	Oluyole	31.4	31.6	31.0	30.7	30.1
	Shaki	34.4	35.7	35.5	33.1	31.7
Plateau	Bokkos	34.3	35.9	36.1	34.0	31.1
	Jos	29.1	30.6	32.2	30.7	28.5
	Langtang South	34.5	36.5	36.8	34.9	32.5
	Wase	36.1	37.6	38.1	35.9	32.9
Rivers	Akukutor	30.3	30.5	30.0	29.8	29.4
	Ogba Egbe	30.6	31.0	30.9	31.0	30.6
	Opobo Nkoro	29.9	29.9	29.5	29.5	29.1
	Port Harcourt	33.7	34.4	33.6	32.8	32.2
Sokoto	Gudu North	33.6	36.2	39.4	42.1	40.4
	Illela	33.3	36.0	39.4	42.0	40.1
	Isa	33.3	35.8	38.9	41.0	38.9
	Kebbe	34.5	37.0	39.2	39.8	36.6
	Sokoto	33.1	35.9	39.5	41.0	39.2
Taraba	Bali	35.1	37.1	37.4	35.2	31.6
	Jalingo	35.6	37.7	39.0	36.8	34.1
	Sardauna	30.0	31.8	31.8	30.1	28.0
Yobe	Gulani	34.5	36.6	39.1	39.9	36.8
	Nguru	31.2	34.6	38.6	41.1	40.7
	Potiskum	31.7	34.6	38.5	40.5	39.0
	Tarmuwa	32.6	35.1	38.7	41.8	40.6
	Yunusari	32.1	34.7	38.4	42.0	41.4
Zamfara	Gummi	34.5	37.0	39.2	39.8	36.6
	Gusau	32.5	35.1	38.5	39.1	37.1

	Maru	32.9	35.5	37.6	37.6	34.6
	Shinkafi	33.3	35.8	38.9	41.0	38.9

Tabili 6: Awọn iwọn otutu alẹ ti a sọ tẹlẹ fun 2026

Ìpínlẹ̀	Ìlú	January	February	March	April	May
Abia	Arochukwu	21.1	22.7	23.7	24.5	24.4
	Ukwa West	21.9	23.3	24.1	24.8	24.6
	Umuahia	22.9	24.1	24.7	24.1	24.0
	Umunneochi	20.4	22.3	23.6	24.6	24.4
Adamawa	Ganye	16.4	18.2	20.7	22.6	22.2
	Madagali	15.8	18.2	21.7	25.6	25.8
	Numan	17.8	20.5	23.9	26.3	25.5
	Yola	18.1	21.2	25.3	27.4	26.1
Akwa-Ibom	Eket	22.9	23.9	24.3	24.2	24.1
	Oni	21.1	22.7	23.7	24.5	24.4
	Oron	26.5	27.3	27.3	27.8	27.6
	Oruk	21.9	23.3	24.1	24.8	24.6
	Uyo	22.5	23.8	24.3	24.0	24.0
Anambra	Anambara West	20.8	22.6	23.7	24.7	24.5
	Awka	22.6	24.5	25.2	24.4	24.2
	Idemi South	20.8	22.6	23.8	24.7	24.5
	Ogbaru	20.8	22.6	23.8	24.7	24.5
Bauchi	Bauchi	14.5	17.5	21.6	24.5	24.4
	Bogoro	16.5	18.7	20.7	22.7	22.2
	Darazo	15.5	18.0	21.5	25.7	25.5
	Zaki	15.1	17.5	21.0	25.2	26.2
Bayelsa	Brass	23.9	25.0	25.2	25.8	25.6
	Ekeremor	23.8	25.1	25.5	26.1	25.8
	Southern Ijaw	23.9	25.0	25.2	25.8	25.6
	Yenegoa	22.8	24.1	24.6	25.2	25.0
Benue	Katsina Ala	18.7	21.0	23.3	24.7	24.4
	Makurdi	19.1	22.6	25.7	25.1	24.1
	Oturkpo	19.0	21.6	23.6	24.9	24.6
	Vandeikya	18.9	21.2	23.3	24.6	24.4
Borno	Abadam	15.2	17.7	21.6	26.7	28.6
	Dikwa	17.0	19.4	22.9	27.2	28.0
	Maiduguri	13.4	16.1	20.9	25.4	26.9
	Nganzai	16.1	18.5	22.3	26.7	27.9
Cross-river	Abi	20.6	22.5	23.9	24.9	24.7
	Calabar	23.2	24.1	24.3	23.9	23.8

	Ikom	20.7	22.4	23.8	23.4	23.3
	Obudu	20.0	21.8	23.5	24.5	24.4
	Ogoja	20.7	22.9	24.6	24.2	23.7
Delta	Asaba	22.7	24.2	25.1	24.6	24.4
	Ndoka East	21.8	23.3	24.2	24.9	24.8
	Patani	22.8	24.1	24.6	25.2	25.0
	Warri	23.4	24.5	25.0	24.6	24.4
	Warri North	23.7	25.2	25.8	26.4	26.1
Ebonyi	Abakaliki	19.6	21.8	23.6	24.7	24.5
	Afikposi South	20.4	22.3	23.6	24.6	24.4
	Ishielu	19.6	21.8	23.6	24.7	24.5
Edo	Akoko Edo	19.9	22.0	23.4	24.3	23.9
	Benin	23.3	24.5	24.9	24.3	24.3
	Esan East	20.2	22.2	23.4	24.3	24.1
	Ovia Southwest	21.7	23.4	24.3	25.1	24.8
Ekiti	Ado Ekiti	19.6	21.7	23.0	22.6	22.5
	Ide Orun	19.7	21.6	22.8	23.7	23.3
	Ijero	19.3	21.6	22.8	23.7	23.3
	Ikole	19.8	21.9	23.4	24.2	23.7
Enugu	Aninri	20.4	22.3	23.6	24.6	24.4
	Enugu	21.3	23.3	24.5	24.0	23.6
	Igboeze North	19.1	21.3	23.0	24.2	24.0
	Uzo Uwani	20.2	22.3	23.7	24.7	24.5
FCT	Abaji	18.4	20.8	23.1	24.8	24.3
	Abuja	18.9	21.8	24.3	24.3	23.4
	Bwari	18.0	20.3	22.4	24.0	23.5
	Kuje	19.1	21.5	23.6	25.0	24.4
Gombe	Balanga	18.0	20.8	23.6	25.7	24.8
	Dukku	15.5	18.0	21.5	25.7	25.5
	Gombe	15.8	18.8	22.8	24.9	24.4
	Shomgom	17.0	19.9	23.2	25.5	24.7
Imo	Ideato North	20.8	22.6	23.8	24.7	24.5
	Ngor Okpala	21.5	23.0	24.0	24.7	24.6
	Obowo	21.1	22.7	23.7	24.5	24.4
	Owerri	22.4	24.0	24.4	24.0	23.9
Jigawa	Dutse	14.1	16.9	21.3	25.1	25.7
	Gwaram	15.2	17.7	21.2	25.6	25.5
	Gwiwa	14.2	16.6	19.9	24.2	25.3
	Suletankarkar	14.7	17.1	20.8	25.3	26.5
Kaduna	Birnin Gwari	15.1	17.5	20.2	23.3	23.2
	Kachia	16.5	19.1	20.8	22.7	22.2

	Kaduna	15.8	18.4	21.4	23.4	22.5
	Lere	15.1	17.4	19.8	22.5	22.2
	Zaria	14.7	17.4	21.3	23.4	23.0
Kano	Dambatta	14.2	16.6	20.2	24.7	26.0
	Gwarzo	13.9	16.2	19.5	23.9	24.7
	Kano	13.6	16.6	21.0	25.1	25.7
	Sumaila	13.9	16.3	19.7	24.1	24.7
Katsina	Danmusa	14.4	16.7	19.9	23.8	24.3
	Katsina	13.4	16.1	20.4	24.8	25.9
	Sabuwa	15.0	17.5	20.3	23.6	23.5
	Zango	14.6	17.1	20.8	25.4	26.9
Kebbi	Arewa	17.6	20.1	23.2	27.6	27.6
	Dokonwasagu	16.5	19.1	22.1	25.3	24.7
	Suru	17.5	20.2	23.6	27.5	26.6
	Yelwa	16.1	19.4	23.9	26.4	25.4
Kogi	Ibaji	19.9	22.1	23.6	24.7	24.4
	Lokoja	20.6	24.0	26.2	25.6	24.9
	Yagba West	19.8	21.9	23.4	24.2	23.7
Kwara	Baruten	19.2	21.7	23.0	24.1	23.7
	Ekiti	19.3	21.6	22.8	23.7	23.3
	Ilorin	20.0	22.5	23.9	23.6	23.1
	Pategi	20.0	22.5	24.4	25.5	24.8
Lagos	Badagry	24.8	25.9	26.1	26.7	26.4
	Ikeja	23.8	24.8	25.4	24.9	24.5
	Ikorodu	24.7	25.9	26.2	26.9	26.5
	Lagos Island	25.2	25.9	26.5	26.0	25.6
Nasarawa	Akwanga	18.9	21.3	23.0	24.3	23.7
	Awe	18.7	21.3	23.8	25.4	24.9
	Doma	19.3	21.9	24.1	25.4	24.8
	Lafia	19.3	22.9	26.0	25.7	24.7
Niger	Bida	21.6	24.5	26.6	26.2	25.0
	Borgu	18.4	21.2	24.5	27.2	26.2
	Lapai	18.4	20.8	23.1	24.8	24.3
	Magama	17.0	19.8	23.0	26.0	25.2
	Mashigi	18.6	21.5	24.1	26.0	25.2
	Minna	20.5	23.3	25.2	25.0	23.9
	Rijaw	26.7	26.6	26.9	28.6	29.6
Ogun	Abeokuta	23.0	24.5	25.2	24.8	24.5
	Ijebu Ode	23.0	24.0	24.5	24.2	24.0
	Imeko Afon	21.0	22.9	23.6	24.3	24.0
	Ipokia	24.8	25.9	26.1	26.6	26.2

	Ogun Waterside	23.7	25.1	25.7	26.3	26.0
Ondo	Akoko Northwest	19.7	21.6	22.8	23.7	23.3
	Akure	19.7	21.8	23.1	22.7	22.6
	Ilaje Eseodo	23.7	25.2	25.8	26.4	26.1
	Ondo	22.3	23.4	23.9	23.4	23.2
	Ose	20.3	22.1	23.2	24.1	23.9
Osun	Atakumosa East	19.7	21.7	22.7	23.6	23.2
	Ifedayo	19.3	21.6	22.8	23.7	23.3
	Ife North	21.3	23.1	23.8	24.6	24.3
	Oshogbo	19.8	21.9	23.4	23.0	22.8
Oyo	Ibadan	22.8	23.9	24.3	23.7	23.5
	Iseyin	21.3	22.5	23.4	23.0	22.8
	Iwajowa	20.2	22.3	23.3	24.1	23.8
	Oluyole	22.0	23.6	24.2	24.9	24.6
	Shaki	20.2	22.1	23.1	22.6	22.5
Plateau	Bokkos	18.9	21.0	22.4	23.5	22.9
	Jos	12.1	14.1	17.2	18.6	18.6
	Langtang South	18.9	21.8	24.5	25.8	25.1
	Wase	20.0	22.3	24.4	25.7	24.8
Rivers	Akukutor	23.9	25.0	25.3	25.9	25.7
	Ogba Egbe	21.5	23.0	24.0	24.7	24.6
	Opobo Nkoro	25.2	26.2	26.5	27.0	26.8
	Port Harcourt	21.8	23.0	23.7	23.5	23.7
Sokoto	Gudu North	16.6	19.1	22.2	27.0	28.3
	Illela	16.2	18.7	21.9	26.6	27.8
	Isa	16.0	18.5	21.7	26.1	26.8
	Kebbe	17.2	19.7	22.8	26.8	26.3
	Sokoto	17.0	20.0	24.0	27.4	27.7
Taraba	Bali	19.7	21.8	23.8	24.9	23.9
	Jalingo	18.9	22.3	25.6	25.6	24.5
	Sardauna	16.9	18.4	19.4	20.4	20.0
Yobe	Gulani	16.9	19.3	22.4	25.5	25.1
	Nguru	14.4	16.9	21.0	24.5	26.1
	Potiskum	13.5	16.5	20.9	24.8	26.0
	Tarmuwa	15.4	17.8	21.6	26.2	27.5
	Yunusari	15.0	17.4	21.3	26.0	27.7
Zamfara	Gummi	17.2	19.7	22.8	26.8	26.3
	Gusau	15.4	18.6	22.1	25.0	25.2
	Maru	16.0	18.5	21.4	24.6	24.3
	Shinkafi	16.0	18.5	21.7	26.1	26.8

Orí karùn-ún

Asọtẹlẹ Ojo Akoko Fun Agbegbe Ijọba Agbegbe 774 Ni Apejuwe

Naijiria jẹ orilẹ-ede kan ti o ni ilẹ nla, ti o ni awọn orișirịsi afefe ati awọn agbegbe agroecological. Ọpọlọpọ awọn ipinlẹ ni awọn agbegbe agroecological meji tabi mẹta, eyiti o ni ipa lori awọn ilana ojo, pẹlu ibẹrẹ, idaduro, gigun akoko, ati iye ojo lododun ni ipinlẹ kọọkan. Ni isalẹ ni apejuwe alaye ti asọtẹlẹ fun awọn agbegbe ijọba agbegbe 774 ti orilẹ-ede naa..

Tabili 7: Akopọ ti ọjọ ibẹrẹ ti a ti sọ tẹlẹ, ọjọ ipari, akoko akoko, ati iye ojo lododun fun awọn ipinlẹ ati awọn agbegbe ijọba ibilẹ ni Nigeria

State	City	Onset date	Season end	Season Length Days	Annual Rainfall mm
Abia	Aba North	13-Mar	09-Dec	271	2556
	Aba South	13-Mar	10-Dec	272	2569
	Arochukw	19-Mar	06-Dec	262	2354
	Bende	20-Mar	05-Dec	260	2309
	Ikwuano	17-Mar	07-Dec	265	2427
	Isiala Ngwa North	17-Mar	07-Dec	266	2439
	Isiala Ngwa South	15-Mar	08-Dec	268	2475
	Isuikwua	22-Mar	04-Dec	257	2247
	Oboma Ngwa	13-Mar	09-Dec	271	2544
	Ohafia Abia	21-Mar	05-Dec	259	2301
	Osisioma Ngwa	14-Mar	09-Dec	270	2519
	Ugwunagbo	12-Mar	10-Dec	273	2596
	Ukwa East	11-Mar	11-Dec	275	2632
	Ukwa West	11-Mar	10-Dec	274	2619
	Umuahia North	19-Mar	06-Dec	261	2343
	Umuahia South	18-Mar	07-Dec	264	2388
	Umu-Nneochi	25-Mar	03-Dec	253	2173
Adamawa	Demsa	25-May	21-Oct	149	1077
	Fufore	10-May	23-Oct	166	1123
	Ganye	30-Apr	29-Oct	182	1300
	Girie	24-May	16-Oct	145	945
	Gombi	13-May	21-Oct	161	1075
	Guyuk	19-May	18-Oct	152	1000
	Hong	25-May	15-Oct	143	931

	Jada	03-May	27-Oct	177	1238
	Jimeta	11-May	23-Oct	165	1107
	Lamurde	15-May	20-Oct	158	1048
	Madagali	02-Jun	10-Oct	130	861
	Maiha	19-May	18-Oct	152	996
	Mayo-Bel	05-May	26-Oct	174	1200
	Michika	29-May	12-Oct	136	889
	Mubi North	26-May	14-Oct	142	923
	Mubi South	24-May	15-Oct	144	941
	Numan	14-May	21-Oct	160	1064
	Shelleng	20-May	17-Oct	150	981
	Song	19-May	18-Oct	153	1001
	Toungo	07-May	25-Oct	171	1168
	Yola North	22-May	27-Sept	128	1104
	Yola South	24-May	01-Oct	130	1118
Akwa Ibom	Abak	12-Mar	09-Dec	272	2779
	Eastern Obolo	05-Mar	13-Dec	283	3027
	Eket	07-Mar	12-Dec	280	2966
	Esit - Eket	07-Mar	12-Dec	280	2957
	Essien Udim	13-Mar	08-Dec	270	2732
	Etim Ekpo	11-Mar	09-Dec	273	2794
	Etinan	09-Mar	11-Dec	276	2869
	Ibeno	06-Mar	13-Dec	282	3005
	Ibesikpo Asutan	11-Mar	10-Dec	274	2822
	Ibiono Ibom	15-Mar	08-Dec	268	2681
	Ika	12-Mar	09-Dec	272	2771
	Ikono	15-Mar	08-Dec	268	2681
	Ikot Abasi	06-Mar	13-Dec	282	3004
	Ikot Ekpene	14-Mar	08-Dec	268	2685
	Ini	17-Mar	06-Dec	265	2605
	Itu	13-Mar	08-Dec	270	2718
	Mbo	07-Mar	12-Dec	281	2969
	Mkpat Enin	06-Mar	12-Dec	281	2983
	Nsit Atai	09-Mar	10-Dec	276	2863
	Nsit Ibom	10-Mar	10-Dec	275	2832
	Nsit Ubium	08-Mar	11-Dec	278	2900
	Obot Akara	15-Mar	07-Dec	267	2662
	Okobo	09-Mar	11-Dec	277	2876
	Onna	07-Mar	12-Dec	280	2966
	Oron	08-Mar	11-Dec	278	2912
	Oruk Anam	09-Mar	10-Dec	276	2865
	Udung Uko	08-Mar	11-Dec	278	2903
	Ukanafun	11-Mar	10-Dec	274	2823
	Uruan	12-Mar	09-Dec	273	2786
	Urue-Offong/Oruko	08-Mar	11-Dec	279	2924

	Uyo	12-Mar	09-Dec	272	2778
Anambra	Aguata	25-Mar	02-Dec	251	2332
	Anambra East	29-Mar	29-Nov	245	2202
	Anambra West	01-Apr	28-Nov	240	2121
	Anaocha	27-Mar	01-Dec	249	2289
	Awka North	30-Mar	29-Nov	244	2190
	Awka South	28-Mar	30-Nov	247	2248
	Ayamelum	02-Apr	27-Nov	240	2107
	Njikoka	28-Mar	30-Nov	246	2233
	Ekwusigo	25-Mar	02-Dec	251	2329
	Idemili North	27-Mar	01-Dec	249	2275
	Idemili South	26-Mar	01-Dec	250	2298
	Ihiala	23-Mar	03-Dec	254	2388
	Dunukofia	28-Mar	30-Nov	247	2248
	Nnewi North	25-Mar	02-Dec	251	2328
	Nnewi South	25-Mar	02-Dec	252	2351
	Ogbaru	24-Mar	02-Dec	254	2376
	Onitsha North	27-Mar	01-Dec	249	2276
	Onitsha South	27-Mar	01-Dec	249	2288
	Orumba North	27-Mar	01-Dec	249	2285
	Orumba South	25-Mar	02-Dec	251	2327
	Oyi	28-Mar	30-Nov	247	2236
Bauchi	Alkaleri	22-May	27-Oct	158	975
	Bauchi	27-May	25-Oct	151	922
	Bogoro	18-May	29-Oct	164	1021
	Damban	14-Jun	05-Oct	113	745
	Darazo	08-Jun	08-Oct	123	776
	Dass	23-May	27-Oct	156	961
	Gamawa	20-Jun	01-Oct	104	728
	Ganjuwa	03-Jun	09-Oct	128	857
	Giade	12-Jun	05-Oct	114	752
	Itas/Gadau	18-Jun	02-Oct	106	733
	Jama'are	15-Jun	04-Oct	110	740
	Katagum	14-Jun	05-Oct	113	743
	Kirfi	29-May	14-Oct	138	851
	Misau	12-Jun	07-Oct	117	754
	Ningi	06-Jun	09-Oct	125	784
	Shira	12-Jun	10-Oct	120	751
	Tafawa-Balewa	22-May	20-Oct	151	974
	Toro	28-May	21-Oct	146	910
	Warji	08-Jun	06-Oct	120	775
	Zaki	23-Jun	30-Sept	99	674
Bayelsa	Brass	27-Feb	20-Dec	297	3106
	Ekeremor	04-Mar	17-Dec	288	2884
	Kolokuma/Opokuma	07-Mar	16-Dec	284	2791

	Nembe	28-Feb	20-Dec	296	3076
	Ogbia	02-Mar	18-Dec	291	2956
	Sagbama	08-Mar	15-Dec	282	2751
	Southern Ijaw	29-Feb	19-Dec	294	3034
	Yenegoa	07-Mar	15-Dec	283	2778
Benue	Ado	30-Apr	31-Oct	184	1671
	Agatu	14-May	23-Oct	163	1334
	Apa	11-May	25-Oct	167	1396
	Buruku	07-May	27-Oct	173	1477
	Gboko	07-May	27-Oct	174	1493
	Guma	14-May	23-Oct	163	1329
	Gwer East	07-May	27-Oct	172	1476
	Gwer West	11-May	25-Oct	167	1393
	Katsina-Ala	07-May	27-Oct	173	1486
	Konshisha	02-May	30-Oct	180	1599
	Kwande	30-Apr	31-Oct	184	1669
	Logo	12-May	24-Oct	165	1368
	Makurdi	22-May	29-Oct	160	1210
	Obi	02-May	30-Oct	181	1611
	Ogbadibo	02-May	30-Oct	181	1607
	Ohimini	05-May	28-Oct	176	1531
	Oju	30-Apr	31-Oct	183	1653
	Okpokwu	02-May	30-Oct	181	1607
	Oturkpo	06-May	28-Oct	175	1516
	Tarka	10-May	25-Oct	168	1406
	Ukum	11-May	25-Oct	167	1398
	Ushongo	03-May	30-Oct	180	1595
	Vandeikya	30-Apr	31-Oct	184	1664
Borno	Abadam	15-Jul	28-Sept	75	484
	Askira/Uba	02-Jun	20-Oct	140	952
	Bama	13-Jun	13-Oct	122	754
	Bayo	30-May	21-Oct	144	873
	Biu	02-Jun	19-Oct	139	842
	Chibok	03-Jun	18-Oct	137	733
	Damboa	08-Jun	16-Oct	130	703
	Dikwa	19-Jun	10-Oct	113	459
	Gubio	29-Jun	04-Oct	97	456
	Guzamala	04-Jul	03-Oct	90	461
	Gwoza	08-Jun	16-Oct	130	702
	Hawul	30-May	21-Oct	144	771
	Jere	18-Jun	10-Oct	115	1093
	Kaga	14-Jun	12-Oct	120	896
	Kala/Balge	27-Jun	08-Oct	104	762
	Konduga	26-Jun	12-Oct	108	653
	Kukawa	09-Jul	02-Oct	84	466

	Kwaya Kusar	29-May	22-Oct	146	966
	Mafa	20-Jun	09-Oct	111	457
	Magumeri	22-Jun	08-Oct	108	985
	Maiduguri	18-Jun	10-Oct	115	1198
	Marte	25-Jun	06-Oct	103	563
	Mobbar	12-Jul	30-Sept	80	475
	Monguno	27-Jun	05-Oct	100	454
	Ngala	24-Jun	07-Oct	106	453
	Nganzai	26-Jun	06-Oct	101	453
	Shani	26-May	23-Oct	150	975
Cross River	Abi	28-Mar	30-Nov	247	2356
	Akamkpa	21-Mar	04-Dec	259	2604
	Akpabuyo	13-Mar	09-Dec	271	2870
	Bakassi	12-Mar	09-Dec	272	2902
	Bekwarra	08-Apr	24-Nov	231	2046
	Biase	23-Mar	03-Dec	255	2512
	Boki	02-Apr	27-Nov	239	2200
	Calabar Municipal	16-Mar	07-Dec	267	2776
	Calabar South	13-Mar	09-Dec	271	2867
	Etung	27-Mar	01-Dec	249	2384
	Ikom	30-Mar	29-Nov	244	2288
	Obanliku	05-Apr	26-Nov	235	2118
	Obubra	29-Mar	30-Nov	245	2316
	Obudu	06-Apr	25-Nov	233	2081
	Odukpani	18-Mar	06-Dec	263	2686
	Ogoja	05-Apr	26-Nov	234	2109
	Yakurr	27-Mar	01-Dec	249	2390
	Yala	06-Apr	25-Nov	233	2093
Delta	Aniocha North	03-Apr	27-Nov	238	2180
	Aniocha South	31-Mar	28-Nov	242	2259
	Bomadi	19-Mar	05-Dec	262	2664
	Burutu	20-Mar	05-Dec	260	2622
	Ethiope East	28-Mar	30-Nov	247	2352
	Ethiope West	25-Mar	02-Dec	252	2449
	Ika Northeast	01-Apr	28-Nov	240	2222
	Ika South	01-Apr	28-Nov	241	2239
	Isoko North	23-Mar	03-Dec	256	2532
	Isoko South	21-Mar	04-Dec	258	2577
	Ndokwa East	24-Mar	02-Dec	253	2476
	Ndokwa West	27-Mar	01-Dec	249	2396
	Okpe	25-Mar	02-Dec	252	2460
	Oshimili North	03-Apr	27-Nov	239	2193
	Oshimili South	31-Mar	29-Nov	243	2278
	Patani	19-Mar	06-Dec	262	2671
	Sapele	27-Mar	01-Dec	248	2378

	Udu	22-Mar	03-Dec	256	2542
	Ughelli North	23-Mar	03-Dec	255	2525
	Ughelli South	21-Mar	04-Dec	258	2591
	Ukwuani	27-Mar	01-Dec	249	2393
	Uvwie	24-Mar	03-Dec	254	2504
	Warri North	27-Mar	01-Dec	249	2397
	Warri South	24-Mar	02-Dec	253	2482
	Warri Southwest	23-Mar	03-Dec	255	2508
Ebonyi	Abakaliki	02-Apr	28-Nov	240	2209
	Afikpo North	28-Mar	30-Nov	248	2366
	Afikpo South	28-Mar	01-Dec	248	2374
	Ebonyi	05-Apr	26-Nov	235	2124
	Ezza North	02-Apr	28-Nov	240	2214
	Ezza South	31-Mar	29-Nov	242	2264
	Ikwo	30-Mar	29-Nov	243	2283
	Ishielu	04-Apr	26-Nov	237	2154
	Ivo	28-Mar	30-Nov	247	2356
	Izzi	05-Apr	26-Nov	235	2117
	Ohaozara	29-Mar	30-Nov	246	2326
	Ohaukwu	05-Apr	26-Nov	235	2131
	Onicha	31-Mar	29-Nov	243	2282
Edo	Akoko-Edo	17-Apr	19-Nov	216	1798
	Egor	03-Apr	27-Nov	238	2172
	Esan Central	08-Apr	24-Nov	230	2031
	Esan Northeast	09-Apr	24-Nov	229	2012
	Esan Southeast	06-Apr	25-Nov	233	2081
	Esan West	08-Apr	24-Nov	231	2050
	Etsako Central	12-Apr	22-Nov	225	1940
	Etsako East	15-Apr	20-Nov	219	1849
	Etsako West	12-Apr	22-Nov	224	1932
	Igueben	05-Apr	26-Nov	235	2115
	Ikpoba-Okha	01-Apr	28-Nov	241	2236
	Oredo	02-Apr	28-Nov	240	2216
	Orhionmwon	31-Mar	28-Nov	242	2255
	Ovia Northeast	04-Apr	26-Nov	236	2136
	Ovia Southwest	04-Apr	26-Nov	236	2137
	Owan East	13-Apr	21-Nov	222	1903
	Owan West	11-Apr	23-Nov	226	1960
	Uhunmwonde	05-Apr	26-Nov	235	2119
Ekiti	Ado-Ekiti	20-Apr	17-Nov	211	1721
	Efon	21-Apr	17-Nov	209	1704
	Ekiti East	22-Apr	16-Nov	208	1678
	Ekiti Southwest	20-Apr	18-Nov	212	1744
	Ekiti West	22-Apr	17-Nov	209	1696
	Emure/Ise/Orun	18-Apr	18-Nov	214	1772

	Aiyekire (Gbonyin)	21-Apr	17-Nov	210	1718
	Ido/Osi	24-Apr	15-Nov	205	1641
	Ijero	23-Apr	16-Nov	206	1658
	Ikere	19-Apr	18-Nov	213	1758
	Ikole	24-Apr	15-Nov	205	1637
	Ilejemeji	25-Apr	15-Nov	204	1621
	Irepodun/Ifelodun	22-Apr	16-Nov	209	1693
	Ise/Orun	18-Apr	18-Nov	214	1772
	Moba	25-Apr	14-Nov	203	1610
	Oye	24-Apr	15-Nov	205	1642
Enugu	Aninri	30-Mar	29-Nov	244	2297
	Awgu	01-Apr	28-Nov	242	2248
	Enugu East	06-Apr	25-Nov	233	2087
	Enugu North	05-Apr	26-Nov	235	2130
	Enugu South	04-Apr	26-Nov	236	2148
	Ezeagu	04-Apr	26-Nov	236	2151
	Igbo-Etiti	08-Apr	24-Nov	231	2045
	Igbo-Eze North	13-Apr	22-Nov	223	1916
	Igbo-Eze South	12-Apr	22-Nov	225	1941
	Isi-Uzo	08-Apr	24-Nov	229	2025
	Nkanu East	02-Apr	27-Nov	239	2199
	Nkanu West	03-Apr	27-Nov	238	2178
	Nsukka	10-Apr	23-Nov	227	1980
	Oji-River	01-Apr	28-Nov	241	2241
	Udenu	10-Apr	23-Nov	227	1976
	Udi	05-Apr	26-Nov	235	2131
	Uzo-Uwani	08-Apr	24-Nov	230	2033
FCT	Abaji	15-May	08-Nov	177	1498
	Abuja Municipal	18-May	14-Nov	180	1420
	Bwari	21-May	12-Nov	175	1321
	Gwagwalada	16-May	13-Nov	181	1226
	Kuje	13-May	16-Nov	187	1508
	Kwali	16-May	16-Nov	184	1577
Gombe	Akko	04-Jun	10-Oct	127	1017
	Balanga	31-May	12-Oct	133	1061
	Billiri	01-Jun	11-Oct	132	1055
	Dukku	14-Jun	04-Oct	113	711
	Funakaye	13-Jun	05-Oct	113	721
	Gombe	07-Jun	08-Oct	124	1143
	Kaltungo	01-Jun	12-Oct	133	1055
	Kwami	10-Jun	07-Oct	119	963
	Nafada	17-Jun	02-Oct	107	701
	Shomgom	29-May	13-Oct	137	1089
	Yamaltu/Deba	06-Jun	22-Oct	138	996
Imo	Aboh-Mbaise	22-Mar	04-Dec	257	2316

	Ahiazu-Mbaise	23-Mar	03-Dec	255	2268
	Ehime-Mbano	25-Mar	02-Dec	252	2209
	Ezinihitte	22-Mar	04-Dec	256	2300
	Ideato North	27-Mar	01-Dec	248	2132
	Ideato South	27-Mar	01-Dec	249	2158
	Ihitte/Uboma	25-Mar	02-Dec	253	2225
	Ikeduru	23-Mar	03-Dec	255	2267
	Isiala Mbano	25-Mar	02-Dec	252	2209
	Isu	25-Mar	02-Dec	252	2207
	Mbaitoli	24-Mar	03-Dec	254	2249
	Ngor-Okpala	20-Mar	05-Dec	259	2369
	Njaba	26-Mar	02-Dec	251	2193
	Nkwerre	26-Mar	02-Dec	251	2184
	Nwangele	25-Mar	02-Dec	251	2196
	Obowo	23-Mar	03-Dec	255	2270
	Oguta	25-Mar	02-Dec	253	2225
	Ohaji/Egbema	21-Mar	04-Dec	257	2327
	Okigwe	27-Mar	01-Dec	249	2153
	Orlu	27-Mar	01-Dec	249	2154
	Orsu	28-Mar	01-Dec	248	2128
	Oru East	26-Mar	02-Dec	251	2184
	Oru West	26-Mar	01-Dec	250	2174
	Owerri-Municipal	22-Mar	03-Dec	256	2297
	Owerri North	22-Mar	04-Dec	257	2313
	Owerri West	22-Mar	04-Dec	257	2323
	Unuimo	26-Mar	01-Dec	250	2167
Jigawa	Auyo	17-Jun	01-Oct	106	773
	Babura	22-Jun	28-Sept	99	775
	Biriniwa	23-Jun	28-Sept	97	778
	Birnin Kudu	06-Jun	07-Oct	123	998
	Buji	06-Jun	07-Oct	123	997
	Dutse	10-Jun	05-Oct	117	984
	Gagarawa	19-Jun	30-Sept	102	773
	Garki	18-Jun	30-Sept	104	773
	Gumel	21-Jun	29-Sept	100	775
	Guri	21-Jun	29-Sept	99	775
	Gwaram	02-Jun	09-Oct	129	915
	Gwiwa	22-Jun	28-Sept	98	776
	Hadejia	19-Jun	30-Sept	104	773
	Jahun	14-Jun	03-Oct	111	776
	Kafin Hausa	15-Jun	02-Oct	109	774
	Kaugama	19-Jun	30-Sept	103	773
	Kazaure	22-Jun	28-Sept	99	775
	Kiri Kasamma	20-Jun	29-Sept	101	774
	Kiyawa	11-Jun	05-Oct	116	882

	Maigatari	23-Jun	28-Sept	97	777
	Malam Madori	20-Jun	29-Sept	101	774
	Miga	16-Jun	02-Oct	108	774
	Ringim	15-Jun	02-Oct	110	775
	Roni	21-Jun	29-Sept	100	775
	Sule Tankarkar	22-Jun	28-Sept	99	776
	Taura	16-Jun	02-Oct	108	774
	Yankwashi	22-Jun	28-Sept	97	777
Kaduna	Birnin-Gwari	31-May	08-Oct	130	1049
	Chikun	25-May	12-Oct	140	1101
	Giwa	10-Jun	06-Oct	118	1026
	Igabi	28-May	10-Oct	134	1071
	Ikara	05-Jun	05-Oct	122	1014
	Jaba	22-May	19-Oct	150	1256
	Jema'a	20-May	20-Oct	154	1286
	Kachia	21-May	16-Oct	149	1192
	Kaduna North	27-May	10-Oct	137	1082
	Kaduna South	26-May	11-Oct	138	1089
	Kagarko	19-May	19-Oct	153	1267
	Kajuru	28-May	13-Oct	137	1117
	Kaura	24-May	18-Oct	147	1225
	Kauru	28-May	13-Oct	139	1134
	Kubau	04-Jun	08-Oct	126	1045
	Kudan	06-Jun	05-Oct	121	1016
	Lere	29-May	12-Oct	136	1115
	Markafi	08-Jun	05-Oct	119	1011
	Sabon-Gari	06-Jun	06-Oct	122	1022
	Sanga	27-May	21-Oct	147	1313
	Soba	05-Jun	07-Oct	124	1037
	Zango-Kataf	26-May	16-Oct	143	1194
	Zaria	07-Jun	07-Oct	122	1030
Kano	Ajingi	12-Jun	10-Oct	120	1030
	Albasu	08-Jun	12-Oct	126	879
	Bagwai	14-Jun	09-Oct	117	890
	Bebeji	06-Jun	13-Oct	129	676
	Bichi	16-Jun	07-Oct	113	896
	Bunkure	08-Jun	12-Oct	126	673
	Dala	13-Jun	09-Oct	119	890
	Dambatta	18-Jun	06-Oct	110	777
	Dawakin Kudu	10-Jun	11-Oct	123	673
	Dawakin Tofa	14-Jun	08-Oct	116	884
	Doguwa	29-May	18-Oct	141	675
	Fagge	13-Jun	09-Oct	119	1010
	Gabasawa	14-Jun	09-Oct	116	878
	Garko	07-Jun	13-Oct	128	675

	Garum Mallam	08-Jun	12-Oct	126	794
	Gaya	10-Jun	11-Oct	123	790
	Gezawa	13-Jun	09-Oct	118	784
	Gwale	12-Jun	10-Oct	119	677
	Gwarzo	11-Jun	10-Oct	121	778
	Kabo	11-Jun	10-Oct	121	780
	Kano Municipal	12-Jun	10-Oct	120	987
	Karaye	10-Jun	11-Oct	124	779
	Kibiya	06-Jun	13-Oct	129	785
	Kiru	07-Jun	12-Oct	127	798
	Kumbotso	12-Jun	10-Oct	120	792
	Kunchi	18-Jun	06-Oct	110	780
	Kura	10-Jun	11-Oct	124	673
	Madobi	10-Jun	11-Oct	122	785
	Makoda	18-Jun	06-Oct	110	783
	Minjibir	15-Jun	08-Oct	115	673
	Nasarawa	13-Jun	09-Oct	118	674
	Rano	06-Jun	13-Oct	129	677
	Rimin Gado	12-Jun	10-Oct	120	798
	Rogo	06-Jun	13-Oct	128	780
	Shanono	13-Jun	09-Oct	118	796
	Sumaila	04-Jun	14-Oct	132	676
	Takai	05-Jun	14-Oct	130	805
	Tarauni	12-Jun	10-Oct	119	801
	Tofa	13-Jun	09-Oct	119	778
	Tsanyawa	16-Jun	07-Oct	113	777
	Tudun Wada	03-Jun	15-Oct	134	673
	Ungogo	13-Jun	09-Oct	118	812
	Warawa	12-Jun	10-Oct	120	677
	Wudil	09-Jun	11-Oct	124	780
Katsina	Bakori	16-Jun	10-Oct	116	672
	Batagarawa	04-Jul	01-Oct	89	462
	Batsari	03-Jul	01-Oct	91	459
	Baure	03-Jul	01-Oct	90	459
	Bindawa	01-Jul	02-Oct	93	457
	Charanchi	30-Jun	03-Oct	95	455
	Dandume	14-Jun	12-Oct	120	683
	Danja	14-Jun	12-Oct	120	684
	Dan Musa	25-Jun	06-Oct	103	504
	Daura	05-Jul	30-Sept	86	416
	Dutsi	04-Jul	30-Sept	88	413
	Dutsin-Ma	27-Jun	04-Oct	99	503
	Faskari	17-Jun	10-Oct	115	620
	Funtua	14-Jun	12-Oct	119	770
	Ingawa	30-Jun	03-Oct	94	405

	Jibia	06-Jul	30-Sept	86	416
	Kafur	17-Jun	10-Oct	116	671
	Kaita	08-Jul	28-Sept	83	424
	Kankara	21-Jun	08-Oct	108	508
	Kankia	28-Jun	04-Oct	98	403
	Katsina	06-Jul	30-Sept	86	416
	Kurfi	02-Jul	02-Oct	92	407
	Kusada	28-Jun	04-Oct	97	503
	Mai'adua	07-Jul	29-Sept	83	423
	Malumfashi	20-Jun	09-Oct	111	512
	Mani	04-Jul	01-Oct	89	412
	Mashi	07-Jul	29-Sept	83	423
	Matazu	25-Jun	05-Oct	102	403
	Musawa	23-Jun	07-Oct	106	406
	Rimi	03-Jul	01-Oct	90	410
	Sabuwa	13-Jun	12-Oct	122	538
	Safana	29-Jun	04-Oct	97	404
	Sandamu	04-Jul	30-Sept	88	413
	Zango	05-Jul	30-Sept	87	415
Kebbi	Aleiro	03-Jul	29-Sept	88	653
	Arewa-Dandi	08-Jul	27-Sept	80	655
	Argungu	08-Jul	27-Sept	80	655
	Augie	12-Jul	24-Sept	74	663
	Bagudo	13-Jun	06-Oct	115	686.395
	Birnin Kebbi	05-Jul	28-Sept	85	652.981
	Bunza	01-Jul	01-Oct	91	655.282
	Dandi	19-Jun	03-Oct	105	662.639
	Danko Wasagu	14-Jun	06-Oct	113	780.059
	Fakai	15-Jun	05-Oct	112	778.336
	Gwandu	06-Jul	28-Sept	84	653.14
	Jega	01-Jul	01-Oct	92	655.346
	Kalgo	25-Jun	29-Sept	96	653.34
	Koko/Besse	14-Jun	06-Oct	114	682.511
	Maiyama	21-Jun	02-Oct	103	658.675
	Ngaski	03-Jun	12-Oct	131	855.873
	Sakaba	11-Jun	08-Oct	119	699.76
	Shanga	11-Jun	07-Oct	118	794.627
	Suru	18-Jun	04-Oct	108	767.356
	Yauri	07-Jun	09-Oct	124	969.034
	Zuru	15-Jun	05-Oct	112	776.983
Kogi	Adavi	01-May	30-Oct	182	1515
	Ajaokuta	28-Apr	31-Oct	186	1575
	Ankpa	28-Apr	01-Nov	187	1586
	Bassa	02-May	29-Oct	180	1484
	Dekina	29-Apr	31-Oct	184	1550

	Ibaji	19-Apr	05-Nov	200	1802
	Idah	23-Apr	03-Nov	194	1707
	Igalamela-Odolu	23-Apr	03-Nov	195	1709
	Ijumu	03-May	29-Oct	178	1459
	Kabba/Bunu	06-May	27-Oct	174	1397
	Kogi	09-May	26-Oct	170	1348
	Lokoja	09-May	26-Oct	170	1350
	Mopa-Muro	08-May	26-Oct	172	1370
	Ofu	27-Apr	01-Nov	189	1615
	Ogori/Magongo	29-Apr	31-Oct	186	1568
	Okehi	02-May	29-Oct	181	1497
	Okene	28-Apr	31-Oct	186	1573
	Olamabolo	25-Apr	02-Nov	192	1668
	Omala	03-May	29-Oct	179	1477
	Yagba East	08-May	26-Oct	171	1367
	Yagba West	09-May	25-Oct	169	1336
Kwara	Asa	12-May	24-Oct	165	1285
	Baruten	22-May	18-Oct	148	1104
	Edu	18-May	20-Oct	155	1170
	Ekiti	07-May	27-Oct	173	1384
	Ifelodun	14-May	23-Oct	162	1244
	Ilorin East	14-May	23-Oct	162	1253
	Ilorin South	12-May	24-Oct	165	1282
	Ilorin West	12-May	23-Oct	164	1275
	Irepodun	08-May	26-Oct	171	1356
	Isin	09-May	25-Oct	169	1336
	Kaiama	25-May	17-Oct	145	1070
	Moro	18-May	20-Oct	156	1179
	Offa	08-May	26-Oct	171	1362
	Oke-Ero	08-May	26-Oct	171	1365
	Oyun	08-May	26-Oct	171	1360
	Pategi	15-May	22-Oct	160	1228
Lagos	Agege	31-Mar	02-Dec	245	1923
	Ajeromi-Ifelodun	29-Mar	03-Dec	249	1991
	Alimosho	31-Mar	02-Dec	246	1937
	Amuwo-Odofin	28-Mar	03-Dec	250	2007
	Apapa	28-Mar	03-Dec	250	2009
	Badagry	28-Mar	03-Dec	250	2010
	Epe	29-Mar	03-Dec	249	1984
	Eti-Osa	28-Mar	03-Dec	250	2002
	Ibeju/Lekki	28-Mar	03-Dec	250	2005
	Ifako-Ijaye	01-Apr	01-Dec	244	1908
	Ikeja	31-Mar	02-Dec	246	1932
	Ikorodu	31-Mar	02-Dec	246	1935
	Kosofe	31-Mar	02-Dec	246	1938

	Lagos Island	30-Mar	02-Dec	248	1968
	Lagos Mainland	29-Mar	03-Dec	248	1974
	Mushin	30-Mar	02-Dec	247	1957
	Ojo	29-Mar	03-Dec	249	1999
	Oshodi-Isolo	30-Mar	02-Dec	247	1952
	Shomolu	30-Mar	02-Dec	247	1956
	Surulere	29-Mar	03-Dec	248	1912
Nasarawa	Akwanga	21-May	19-Oct	151	1292
	Awe	10-May	25-Oct	168	1489
	Doma	09-May	26-Oct	170	1513
	Karu	22-May	18-Oct	149	1273
	Keana	10-May	26-Oct	169	1503
	Keffi	18-May	21-Oct	155	1339
	Kokona	20-May	20-Oct	153	1314
	Lafia	16-May	22-Oct	158	1372
	Nasarawa	12-May	24-Oct	166	1459
	Nassarawa Egon	17-May	21-Oct	157	1362
	Obi	12-May	24-Oct	166	1461
	Toto	11-May	25-Oct	167	1475
	Wamba	21-May	19-Oct	151	1295
Niger	Agaie	19-May	15-Oct	149	1321
	Agwara	14-Jun	01-Oct	109	1010
	Bida	22-May	14-Oct	145	1282
	Borgu	09-Jun	04-Oct	117	1055
	Bosso	29-May	10-Oct	134	1181
	Chanchaga	29-May	10-Oct	134	1176
	Edati	21-May	14-Oct	147	1298
	Gbako	24-May	12-Oct	141	1243
	Gurara	25-May	12-Oct	140	1236
	Katcha	22-May	14-Oct	145	1282
	Kontagora	09-Jun	04-Oct	116	1050
	Lapai	19-May	15-Oct	150	1329
	Lavun	23-May	13-Oct	144	1267
	Magama	08-Jun	04-Oct	118	1058
	Mariga	13-Jun	02-Oct	111	1020
	Mashegu	31-May	08-Oct	130	1147
	Mokwa	23-May	13-Oct	144	1268
	Muya	31-May	08-Oct	130	1146
	Paikoro	27-May	11-Oct	137	1202
	Rafi	05-Jun	06-Oct	122	1086
	Rijau	17-Jun	29-Sept	104	984
	Shiroro	03-Jun	07-Oct	126	1113
	Suleja	23-May	13-Oct	143	1260
	Tafa	24-May	12-Oct	141	1245
	Wushishi	29-May	09-Oct	133	1170

Ogun	Abeokuta North	14-Apr	27-Nov	227	1430
	Abeokuta South	13-Apr	27-Nov	229	1454
	Ado-Odo/Ota	05-Apr	02-Dec	241	1656
	Egbado North	12-Apr	28-Nov	230	1468
	Egbado South	08-Apr	30-Nov	237	1584
	Ewekoro	10-Apr	29-Nov	233	1529
	Ifo	07-Apr	01-Dec	238	1600
	Ijebu East	09-Apr	30-Nov	235	1557
	Ijebu North	07-Apr	01-Dec	238	1598
	Ijebu Northeast	10-Apr	29-Nov	232	1510
	Ijebu Ode	07-Apr	30-Nov	237	1592
	Ikenne	09-Apr	29-Nov	234	1541
	Imeko-Afon	19-Apr	24-Nov	219	1296
	Ipokia	05-Apr	02-Dec	241	1656
	Obafemi-Owode	10-Apr	29-Nov	234	1530
	Odeda	14-Apr	27-Nov	226	1413
	Odogbolu	08-Apr	30-Nov	236	1579
	Ogun waterside	02-Apr	03-Dec	246	1743
	Remo North	10-Apr	29-Nov	233	1514
	Shagamu	08-Apr	30-Nov	236	1580
Ondo	Akoko North-East	18-Apr	25-Nov	221	1326
	Akoko South-East	16-Apr	25-Nov	223	1360
	Akoko South-West	16-Apr	26-Nov	224	1376
	Akoko North-West	19-Apr	24-Nov	218	1289
	Akure North	13-Apr	27-Nov	228	1433
	Akure South	13-Apr	27-Nov	228	1442
	Ese-Odo	31-Mar	04-Dec	248	1790
	Idanre	10-Apr	29-Nov	233	1523
	Ifedore	15-Apr	26-Nov	225	1394
	Ilaje	29-Mar	06-Dec	252	1868
	Ile-Oluji-Okeigbo	14-Apr	27-Nov	227	1417
	Irele	04-Apr	02-Dec	242	1686
	Odigbo	06-Apr	01-Dec	239	1617
	Okitipupa	04-Apr	02-Dec	242	1676
	Ondo East	11-Apr	28-Nov	231	1491
	Ondo West	10-Apr	29-Nov	232	1511
	Ose	11-Apr	28-Nov	231	1490
	Owo	12-Apr	28-Nov	230	1469
Osun	Atakumosa East	15-Apr	26-Nov	225	1397
	Atakumosa West	18-Apr	25-Nov	221	1332
	Aiyedade	15-Apr	26-Nov	225	1399
	Aiyedire	18-Apr	25-Nov	221	1326
	Boluwaduro	23-Apr	22-Nov	213	1213
	Boripe	22-Apr	22-Nov	214	1236
	Ede North	20-Apr	23-Nov	217	1277

	Ede South	19-Apr	24-Nov	219	1297
	Egbedore	21-Apr	23-Nov	216	1258
	Ejigbo	21-Apr	23-Nov	216	1255
	Ife East	15-Apr	26-Nov	225	1396
	Ife North	14-Apr	27-Nov	227	1430
	Ife South	13-Apr	27-Nov	227	1431
	IfeCentral	17-Apr	25-Nov	223	1356
	Ifedayo	23-Apr	21-Nov	212	1205
	Ifelodun	23-Apr	22-Nov	213	1217
	Ila	23-Apr	21-Nov	212	1206
	Ilesha East	18-Apr	24-Nov	220	1315
	Ilesha West	19-Apr	24-Nov	219	1300
	Irepodun	22-Apr	22-Nov	214	1233
	Irewole	16-Apr	26-Nov	224	1380
	Isokan	14-Apr	27-Nov	227	1418
	Iwo	19-Apr	24-Nov	219	1300
	Obokun	21-Apr	23-Nov	216	1260
	Odo-Otin	24-Apr	21-Nov	212	1197
	Ola-Oluwa	20-Apr	23-Nov	217	1270
	Olorunda	22-Apr	22-Nov	215	1238
	Oriade	17-Apr	25-Nov	221	1335
	Orolu	22-Apr	22-Nov	214	1225
	Osogbo	21-Apr	23-Nov	216	1264
Oyo	Afijio	21-Apr	23-Nov	216	1263
	Akinyele	18-Apr	25-Nov	221	1333
	Atiba	27-Apr	19-Nov	206	1120
	Atigbo	29-Apr	18-Nov	204	1094
	Egbeda	15-Apr	26-Nov	224	1382
	Ibadan North	16-Apr	26-Nov	224	1372
	Ibadan Northeast	15-Apr	26-Nov	225	1385
	Ibadan Northwest	16-Apr	26-Nov	224	1375
	Ibadan Southeast	15-Apr	26-Nov	225	1397
	Ibadan Southwest	15-Apr	26-Nov	225	1390
	Ibarapa Central	16-Apr	25-Nov	223	1362
	Ibarapa East	19-Apr	24-Nov	219	1306
	Ibarapa North	19-Apr	24-Nov	219	1298
	Ido	17-Apr	25-Nov	222	1344
	Irepo	08-May	13-Nov	190	933
	Iseyin	22-Apr	22-Nov	215	1239
	Itesiwaju	26-Apr	20-Nov	207	1138
	Iwajowa	24-Apr	21-Nov	212	1198
	Kajola	24-Apr	21-Nov	210	1179
	Lagelu	17-Apr	25-Nov	222	1350
	Ogbomosho North	26-Apr	20-Nov	208	1147
	Ogbomosho South	25-Apr	20-Nov	209	1167

	Ogo Oluwa	23-Apr	21-Nov	212	1205
	Olorunsogo	05-May	15-Nov	194	983
	Oluyole	13-Apr	27-Nov	228	1445
	Ona-Ara	14-Apr	27-Nov	227	1421
	Orelope	05-May	15-Nov	194	976
	Ori Ire	28-Apr	19-Nov	204	1100
	Oyo East	22-Apr	22-Nov	214	1227
	Oyo West	23-Apr	22-Nov	213	1219
	Saki East	04-May	16-Nov	196	1003
	Saki West	02-May	17-Nov	198	1030
	Surulere	25-Apr	21-Nov	210	1169
Plateau	Barikin Ladi	21-May	12-Oct	144	1206
	Bassa	26-May	09-Oct	135	1133
	Bokkos	15-May	15-Oct	153	1281
	Jos East	24-May	10-Oct	139	1163
	Jos North	25-May	10-Oct	138	1151
	Jos South	23-May	11-Oct	141	1174
	Kanam	19-May	13-Oct	146	1223
	Kanke	18-May	13-Oct	148	1242
	Langtang North	13-May	16-Oct	156	984
	Langtang South	07-May	19-Oct	165	1232
	Mangu	18-May	13-Oct	148	1241
	Mikang	13-May	16-Oct	156	1318
	Pankshin	16-May	15-Oct	151	1271
	Qua'an Pan	10-May	18-Oct	160	1363
	Riyom	20-May	12-Oct	145	1211
	Shendam	10-May	18-Oct	161	1366
	Wase	13-May	05-Nov	163	1310
River	Abua/Odual	07-Mar	15-Dec	284	2678
	Ahoada East	09-Mar	14-Dec	280	2585
	Ahoada West	09-Mar	14-Dec	280	2597
	Akuku Toru	02-Mar	18-Dec	290	2841
	Andoni	02-Mar	18-Dec	290	2840
	Asari-Toru	05-Mar	16-Dec	286	2735
	Bonny	02-Mar	18-Dec	291	2845
	Degema	03-Mar	17-Dec	289	2811
	Eleme	05-Mar	16-Dec	286	2740
	Emohua	06-Mar	15-Dec	284	2689
	Etche	09-Mar	14-Dec	279	2582
	Gokana	04-Mar	17-Dec	288	2778
	Ikwerre	09-Mar	14-Dec	279	2584
	Khana	04-Mar	17-Dec	288	2789
	Obia/Akpor	06-Mar	16-Dec	285	2704
	Ogba/Egbema/Ndoni	14-Mar	11-Dec	272	2422
	Ogu/Bolo	04-Mar	17-Dec	288	2778

	Okrika	04-Mar	17-Dec	288	2780
	Omumma	10-Mar	13-Dec	279	2564
	Opobo/Nkoro	02-Mar	18-Dec	291	2846
	Oyigbo	07-Mar	15-Dec	284	2681
	Port-Harcourt	05-Mar	16-Dec	286	2729
	Tai	05-Mar	16-Dec	286	2736
Sokoto	Binji	09-Jul	17-Sept	70	601
	Bodinga	04-Jul	20-Sept	78	586
	Dange-Shuni	05-Jul	20-Sept	77	587
	Gada	15-Jul	14-Sept	60	634
	Goronyo	11-Jul	16-Sept	67	611
	Gudu	13-Jul	15-Sept	64	619
	Gwadabawa	13-Jul	15-Sept	65	617
	Illela	15-Jul	14-Sept	60	633
	Isa	10-Jul	17-Sept	69	603
	Kebbe	22-Jun	27-Sept	97	585
	Kware	08-Jul	18-Sept	72	598
	Rabah	07-Jul	18-Sept	73	594
	Sabon Birni	13-Jul	15-Sept	63	622
	Shagari	30-Jun	22-Sept	84	580
	Silame	06-Jul	19-Sept	74	592
	Sokoto North	07-Jul	18-Sept	73	595
	Sokoto South	07-Jul	18-Sept	73	594
	Tambuwal	28-Jun	23-Sept	87	579
	Tangaza	13-Jul	15-Sept	64	621
	Tureta	30-Jun	22-Sept	84	580
	Wamako	07-Jul	18-Sept	73	594
	Wurno	10-Jul	17-Sept	69	606
	Yabo	03-Jul	20-Sept	79	584
Taraba	Ardo-Kola	10-May	23-Oct	165	1042
	Bali	30-Apr	29-Oct	182	1241
	Donga	24-Apr	01-Nov	191	1367
	Gashaka	21-Apr	02-Nov	195	1436
	Gassol	04-May	26-Oct	175	1159
	Ibi	03-May	27-Oct	176	1174
	Jalingo	11-May	22-Oct	164	1026
	Karim-Lamido	15-May	20-Oct	158	967
	Kurmi	17-Apr	05-Nov	202	1535
	Lau	15-May	20-Oct	159	973
	Sardauna	13-Apr	07-Nov	208	1640
	Takum	21-Apr	02-Nov	195	1439
	Ussa	14-Apr	06-Nov	206	1616
	Wukari	29-Apr	29-Oct	183	1262
	Yorro	11-May	22-Oct	164	1031
	Zing	11-May	22-Oct	164	1028

Yobe	Bade	03-Jul	18-Sept	77	583
	Bursari	02-Jul	18-Sept	78	582
	Damaturu	20-Jun	25-Sept	96	588
	Fika	15-Jun	28-Sept	105	608
	Fune	21-Jun	25-Sept	96	588
	Geidam	02-Jul	18-Sept	79	582
	Gujba	14-Jun	28-Sept	106	613
	Gulani	09-Jun	01-Oct	115	644
	Jakusko	29-Jun	20-Sept	83	579
	Karasuwa	05-Jul	16-Sept	73	589
	Machina	07-Jul	15-Sept	70	595
	Nangere	20-Jun	25-Sept	97	589
	Nguru	06-Jul	16-Sept	72	590
	Potiskum	19-Jun	26-Sept	99	593
	Tarmua	26-Jun	21-Sept	87	579
	Yunusari	09-Jul	15-Sept	68	599
	Yusufari	09-Jul	14-Sept	67	603
Zamfara	Anka	23-Jun	23-Sept	92	683
	Bakura	30-Jun	19-Sept	81	680
	Birnin Magaji	30-Jun	20-Sept	82	679
	Bukkuyum	22-Jun	24-Sept	93	684
	Bungudu	25-Jun	22-Sept	89	680
	Gummi	22-Jun	24-Sept	94	784
	Gusau	22-Jun	24-Sept	94	786
	Kaura Namoda	30-Jun	19-Sept	82	680
	Maradun	03-Jul	18-Sept	77	684
	Maru	19-Jun	26-Sept	99	793
	Shinkafi	07-Jul	16-Sept	71	692
	Talata Mafara	28-Jun	20-Sept	84	679
	Tsafe	21-Jun	24-Sept	95	686
	Zurmi	05-Jul	17-Sept	74	688

AWỌN ỌNÀ ÀTI KÀNSÍ NiMet JÁKÈ-JÁDÒ ORÍLẸ̀-ÈDÈ

S/N	NAMES	STATES	PHONE NUMBER	E-mail Address
1.	Mr. Owhorukowho Goodnews	Abia	08067346449	i.goodnews@gmail.com
2.	Mr. Nicholas J. Eigege	Abuja/(FCT)	08057221023	n.eigege@nimetagency.org.ng
3.	Mr. G. K. Danye	Adamawa	08035512477	g.danyekwache@nimet.gov.ng
4.	Mrs. Bassey Nsidibe	Akwa Ibom	08067194945	bassey.nsidibe@nimetagency.org.ng
5.	Mr. Ameh Osita	Anambra	08038349779	osita.ameh@nimetagency.org.ng
6.	Mr. Stephen Bala	Bauchi	08029883300 08031540444	s.bala@nimet.gov.ng
7.	Mr. Olatunde Bakare	Bayelsa	08039632455 08027649131	b.olatunde@nimetagency.org.ng
8.	Mr. Abedoh, A. Tijani.	Benue	08066676435	a.ahamaddtijani@nimet.gov.ng
9.	Mr. Joseph O. Michael	Borno	08068113317	nimetmaiduguri@nimet.gov.ng
10	Mr. Joseph Iyanam	Cross River	08059740971	j.iyanam@nimet.gov.ng
11	Mr. Onyenobi O Kennedy	Delta	08035050810	o.kennedy@nimet.gov.ng
12	Mr. Williams Timothy	Ebonyi	08039095002	t.william@nimet.gov.ng
13	Mr. Nwainokpor E	Edo	09052445108	e.nwainokpor@nimet.gov.ng
14	Mr. Orekoya A. Olusegun	Enugu	08034262130	adetola.orekoya@nimetagency.gov.ng
15	Mr. Lawal Oludare	Ekiti	08068380251	o.lawal@nimet.gov.ng
16	Mr. Gayus Musa	Gombe	08060941794	gayus.musa@nimetagency.org.ng
17	Mr. Inya Akunna A.	Imo	07033839524	a.inya@nimet.gov.ng
18	Mr. Mohammed, K. A.	Jigawa	08067990231 08023921369	m.abdullahi@nimet.gov.ng
19	Mrs. Uwem M. Williams	Kano	08060002255	Uwem.williams@nimetagency.org.ng
20	Mr. Suleiman Mahmood	Kaduna	08031196409	mahmood.suleiman@nimetagency.org.ng
21	Mr. Umar Hamza	Katsina	08035965929	h.umar@nimetagency.org.ng
22	Mr. Bashir Aliyu	Kebbi	08136964190 09031313489	a.bashir@nimetagency.org.ng
23	Miss Umar Ralia O.	Kogi	08057334354 08035984648	r.umar@nimet.gov.ng
24	Mr. Bakare Olatayo	Kwara	08035759025	b.olatayo@nimet.gov.ng
25	Mr. Sanwoolu Adedeji	Lagos	08036840852	a.sanwoolu@nimet.gov.ng
26	Mr. Yakubu Samu	Nasarawa	08028981497	y.samu@nimet.gov.ng
27	Mr. Pwajok, Gyang Tok.	Niger	08067731592	g.pwajok@nimet.gov.ng
28	Mr. Oyewole Abayomi	Ogun	09092387540 08065568386	a.oyewole@nimet.gov.ng
29	Mr. Adejuwon Emmanuel O.	Ondo	08125883607 08034782527	o.adejuwon@nimet.gov.og
30	Mr. Raheem Kayode	Osun	09083568698	a.raheem@nimet.gov.ng

			08090814762	
31	Mr. Udoh Emmanuel	Oyo	08060059599 08151972160	c.udoh@nimet.gov.ng
32	Mr. Kazachiang, T. V.	Plateau	08124088883	t.kazachiang@nimet.gov.ng
33	Mr. Francis B. Ikwen	Rivers	08054532629	francis.ikwen@nimetagency.org.ng
34	Mr. Yawale Baba	Sokoto	08034380940	yawale.baba@nimetagency.org.ng
35.	Mr. Amos N. Gimba	Taraba	08037333143	a.gimba@nimet.gov.ng
36	Mr. Sadiq Haruna Anate	Yobe	08065079205	s.haruna@nimet.gov.ng
37	Mr. Umar Farouk	Zamfara	08032897645	f.umar@nimet.gov.ng

ZONAL MANAGERS

S/N	NAMES	ZONE	PHONE NUMBER	EMAIL ADDRESS
1.	Mr. Adewara Hassan	**Northwest**	08034610077 08026815360	hassan.adewara@nimetagency.org.ng
2	Mr. Ifelaja Oluwasey A.	**Southwest**	08028636948	oluwaseyi.ifelaja@nimetagency.org.ng
3.	Mr. Osunyomi Christopher	**Southeast**	07038444558	oluwaseyi.osunyomi@nimetagency.org.ng
4.	Mrs. Lilian Bosco-Abiahu	**South south**	08107100488	l.bosco-abianu@nimetagency.org.ng
5.	Mr. Joseph O. Michael	**Northeast**	08068113317	nimetmaiduguri@nimet.gov.ng
6.	Mr. Nicholas J. Eigege	**North Central**	08057221023	n.eigege@nimetagency.org.ng